

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

30'uncu Toplantı
7 Mayıs 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması
- 2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, hayatını kaybeden TBMM Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması
- 3.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, görüşülecek teklifleri öngörü sağlanabilmesi için olabildiğince önceden gönderdiğine ilişkin açıklaması
- 4.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, usulle alakalı eleştirileri olabildiğince gidermeye çalıştığına ilişkin açıklaması
- 5.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın (2/3067) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve konuşma sürelerine ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, hayatını kaybeden TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e, bunun büyük bir kayıp olduğuna ve bu süreçte yanlarında olan herkese teşekkür ettiklerine ilişkin açıklaması
- 2.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, hayatını kaybeden TBMM Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen kanun hükmünde kararnamele ilgili Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilen kanun tekliflerine, hazırlanan tekliflerin ne getirdiğini bilmediklerine, TRT'ye ve torba yasa tekniğine ilişkin açıklaması
- 3.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, önceki toplantıda Merkez Bankası Başkanına sordukları cevaplanmayan soruların cevaplarını yazılı talep ettiklerine, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen kanun hükmünde kararnamele ilgili Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilen kanun tekliflerine, iptal edilen düzenlemelere ve TRT'ye ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve Ankara Milletvekili Orhan Yegin ile 74 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3067)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

-----0-----

30'uncu Toplantı
7 Mayıs 2025 Çarşamba

-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.03'te açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muş,
Komisyonun bugünkü gündemine,

Hayatını kaybeden TBMM Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine,
Görüşülecek teklifleri öngörü sağlanabilmesi için olabildiğince önceden gönderdiğine,

Usulle alakalı eleştirileri olabildiğince gidermeye çalıştığına,

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın (2/3067) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve konuşma sürelerine,
İlişkin açıklama yaptı.

Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, hayatını kaybeden TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e, bunun büyük bir kayıp olduğuna ve bu süreçte yanlarında olan herkese teşekkür ettiklerine,

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, hayatını kaybeden TBMM Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen kanun hükmünde kararnamelerle ilgili Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilen kanun tekliflerine, hazırlanan tekliflerin ne getirdiğini bilmediklerine, TRT'ye ve torba yasa tekniğine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, önceki toplantıda Merkez Bankası Başkanına sordukları cevaplanmayan soruların cevaplarını yazılı talep ettiklerine, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen kanun hükmünde kararnamelerle ilgili Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilen kanun tekliflerine, iptal edilen düzenlemelere ve TRT'ye,
İlişkin açıklama yaptı.

Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve Ankara Milletvekili Orhan Yegin ile 74 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3067), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

CHP milletvekillerinin, (2/3067) esas numaralı Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin Anayasa'nın 128'inci maddesine aykırılığı dikkate alınarak Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince gerekli işlemin yapılmasına ilişkin önergesi kabul edilmedi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, toplantıya saat 17.15'te son verildi.

7 Mayıs 2025 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.03
BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)
BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)
SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)
KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)
----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, sayın teklif sahipleri, değerli milletvekilleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri, sizleri saygıyla selamlıyorum, hayırlı sabahlar diliyorum.

Bütün görüşlerinizi ifade edeceksiniz değerli arkadaşlar, hele şu sabahın hayrını hayırla bir geçirelim.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonumuzun 30'uncu Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gündemimizde (2/3067) esas numaralı Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve Ankara Milletvekili Orhan Yegin ile 72 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklif sahibinin sunumuna geçmeden önce, Komisyonumuzdaki bürokratların kendilerini tanıttmasını rica ediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Sayın Başkan, usul üzerine bir...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Başkanım, şöyle bir şey yapsak; bürokratların tanıtımından sonra talebinizi karşılayayım, olur mu?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Peki.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Oluç, sizin usul üzerineydi değil mi?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Evet.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bizim grup da usul üzerine Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Usul üzerine mi?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Aynı usulle yapacağım zaten, bir değişiklik yok usulümde.

Buyurun Sayın Oluç.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, hayatını kaybeden TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e, bunun büyük bir kayıp olduğuna ve bu süreçte yanlarında olan herkese teşekkür ettiklerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Usul üzerinde söz aldım ama başka bir konuyla ilgili birkaç cümle söylemek istiyorum.

Biliyorsunuz, Meclis Başkan Vekilimiz Sevgili Sırrı Süreyya Önder hayatını kaybetti. Çok ağır bir kayıp bizim, hepimiz için; sadece DEM PARTİ'yi ve DEM PARTİ'nin seçmenlerini kastetmiyorum, Türkiye'de yaşayan herkes için ağır bir kayıp oldu. Kendisine bir kez daha Allah'tan rahmet; ailesine, sevenlerine, halkımıza başsağlığı diliyorum. Çok zor bir dönem geçirdik, beklemediğimiz bir durumu doğrusu, kendisinin de beklemediği bir durumu herhâlde. Rahatsızlığı on sekiz gün boyunca hastanede sürdü, iyileşebilmesi için Türkiye'nin her yerinden, her inançtan, her kültürden insanlar dua ettiler, iyi dileklerini gönderdiler ama maalesef yetmedi; ümitle bekledik, on sekiz günün sonunda hayatını kaybetti.

Bugün saat 11.00 ile 13.30 arası Mecliste Tören Salonu'nda taziye için bir anma olacak, ardından da saat 14.00'te Genel Kurulda teamül gereği de bir anma yapılacak Meclis Başkan Vekilimiz hakkında. Çok üzgünüz, onları paylaşmak istedim herkesle. Bu on sekiz gün boyunca ve ardından cenazede bütün siyasi partiler, birçok sivil toplum kuruluşu, halkımız inanılmaz bir ilgi gösterdi, hastaneye geldiler, geçmiş olsun dileklerini ilettiler, daha sonra da başsağlığı mesajlarını ilettiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Başkanım, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Bütün siyasi partilere buradan bir kez daha teşekkür ediyorum partim adına.

Büyük bir kayıp oldu; sanatçı kimliğiyle, insan olmasıyla, üslubuyla, tarzıyla, Meclisi yönetmesiyle, daha önce Mecliste milletvekilliği yaptığı dönemle Türkiye'de barışı, diyalogu, müzakereyi ön plana koymuş olan, farklı görüşlerin birbirleriyle konuşmalarını çok önemsemiş olan bir arkadaşımızdı ve ona bütün Türkiye'de gösterilen ilgi ve alakayla da aslında bu konularda toplum tarafından kabul gördüğünü, o şekilde yorumladık. Umarım, bundan sonra onun açtığı yolda diyalog, müzakere, karşılıklı

sorunlarımızı konuşmak ve barış içinde çözmek yolunda hepimiz adımlar atarız ve Türkiye'yi Sırrı Süreyya Önder'in hayal ettiği gibi bir demokratik ülke hâline getirebiliriz. Biz bunun için de DEM PARTİ olarak elimizden gelen her şeyi yapacağız.

Bu dönemde bizi yalnız bırakmamış olan, ilgilenen herkese, siyasi partilere, Sayın Cumhurbaşkanına, siyasi parti liderlerine tek tek teşekkür ediyoruz, çok sağ olsunlar, var olsunlar.

Tekrar Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun diyorum.

Teşekkür ederim.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, hayatını kaybeden TBMM Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Oluç, birkaç sefer de konuşmuştuk, tekrar biz de başsağlığı diliyoruz, Allah rahmet eylesin.

Yani, hakikaten, sanki Genel Kurula gitsek karşımıza çıkacak gibi. Böyle etrafınızdan çok yakın biri kaybedildiği zaman kabul etmek de çok zor oluyor ama hayat. İnşallah, Cenab-ı Hak cennetinde cemaliyle müşerref eyler.

Sayın Ağbaba, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, hayatını kaybeden TBMM Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen kanun hükmünde kararnameyle ilgili Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilen kanun tekliflerine, hazırlanan tekliflerin ne getirdiğini bilmediklerine, TRT'ye ve torba yasa tekniğine ilişkin açıklaması

VELİ AĞBABA (Malatya) - Teşekkür ederim.

Ben de DEM Grubuna hem Türkiye Büyük Millet Meclisindeki tüm milletvekili arkadaşlarımıza başsağlığı dileklerini iletme istiyorum.

Hakikaten, benim de çok eskiden beri tanıdığım, nevi şahsına münhasır biriydi ve sadece siyasetçi olmak dışında çok büyük entelektüeldi, çok önemli senaryoları, çok önemli filmleri vardı, yöresinden hiç kopmamıştı, müthiş bir adamdı. Allah rahmet eylesin, hakikaten yeri doldurulmayacak insanlardan biri diyebiliriz Sırrı Süreyya Önder'e. Allah rahmet eylesin, Meclisimizin de DEM Grubunun da başı sağ olsun.

Şimdi, Başkanım, bu Plan ve Bütçe Komisyonunun Başkanısınız, siz bu Plan ve Bütçe Komisyonundaki bizleri âdeta bir maraba gibi kullanıyorsunuz, angarya işleri getiriyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Estağfurullah. Şimdi, rahmetlinin bir sözü var, onu söyleyeceğim de...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, şimdi bunlar, karşıdakiler konuşmıyorlar, onlar da bana katılıyorlar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Katılmıyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yahu, böyle bir şey olur mu ya! Anayasa Mahkemesi iptal ediyor "Yapmayın..." Bakın, biz bunu Anayasa'ya aykırı diye konuşuyoruz geldiğinde...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, çarpıtma "Yapmayın." demiyor "Kanunla yapın." diyor, beyefendi.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Arkadaş, bak, bir ucube sistem geldi; kanun hükmünde kararname, bunun tamamını Anayasa Mahkemesi iptal etti. Ya, arkadaş, bakın, burada konuşuluyor, burada tartışılıyor. Biz diyoruz ki: Bakın, bu Anayasa'ya aykırı.

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Bunu KHK'yle değil, kanunla yapman gerekiyor." diyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bunlar tekrar Anayasa Mahkemesine gidecek. Yaptığınız iş, bak, birinci yaptığınız şey, bu Plan ve Bütçe Komisyonunu doğru çalıştırmıyorsunuz. Bakın, Plan ve Bütçe Komisyonunun itibarını sağlamak başta Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Sayın Mehmet Muş'un görevi, sonra hepimizin görevi. Siz ne yapıyorsunuz? Hakikaten buraya angarya, boş beleş işler getiriyorsunuz arkadaşlar. Ya, bu ne? Yani, kusura bakmayın, olacak iş mi ya! Haftaya da gelecek, öbür hafta da gelecek.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Siz siyaseti boş beleş iş görüyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir şey söyleyeyim, kaç zamandır ne yapıyoruz? Allah aşkına, geçen hafta ne yaptık? Aynı şey. Bu hafta ne yapıyoruz? Aynı şey. Ayın 13'ünde ne yapacağız? Yine Anayasa Mahkemesinin iptal etmiş olduğu düzenlemeleri tekrar kanunla yerine getireceğiz; olacak iş mi ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Olacak iş, öyle olması gerekiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, değerli arkadaşlar, bir saniye.

Şimdi, usul tartışmalarını sözcüler yapıyor, Sayın Türeli yoktu, Sayın Ağbaba'ya söz verdik.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi, sözümü kesip oraya mı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Olur mu öyle şey! Geldi, bastı; ben özellikle sordum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Olacak iş mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, 2 kişi olmaz. Ben özellikle sordum Sayın Türeli'ye, bakın, dedim...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Olacak iş mi ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, Başkan geldi, sizin sözcü geldi... O zaman herkes ikişer kişi konuşur, olur mu?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Olacak iş mi yani?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye... Ya, bakın, sözcülerin usulleri var Sayın Ağbaba. Siz "Sayın Türeli yok." dediniz...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, ben başlamıştım, şimdi...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, bitti konuşma, Sayın Türeli geldi.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bitmedi. Bir dakika daha... Olay çıkarırım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bizim zaten olaysız günümüz yok ki, her günümüz olay.

Şimdi, ben Sayın Türeli'ye özellikle sordum...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Vallahi gülüyorum ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya bir dakika... Ben de güleceğim de şimdi, ciddiyle yönetmemiz lazım burayı.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Olacak iş mi şimdi, sözümü kestin...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesmedim, süre doldu.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne doldu ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hakikaten kesmedim ya! Burada, ekranda var kayıtlar.

Şimdi, özellikle Sayın Türelî'ye sordum, dedim "Bak, Sayın Ağbaba sizin adınıza konuştu." dedi "Ben konuşacağım." O zaman ben devam edemem yani.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bu konuşmalar olmadı aramızda.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, bu usul tartışması, konuşma değil Sayın Türelî. Usul tartışması açıldı, usul tartışmasında siz yoktunuz, Sayın Ağbaba dedi ki: "Ben konuşacağım." Ben de "Tamam Sayın Türelî yok, konuşabilirsiniz." Biliyorsunuz usulümüzü.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Olacak iş mi Sayın Başkan?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, iki dakika konuştunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sözümü bitireyim bari.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, ben gelmeden bir on dakika konuştunuz basına.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sözünü...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Türelî...

Değerli arkadaşlar, Sayın Ağbaba, mesele süre değil, mesel kural.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, yaptığınız vallahi nezaket sınırlarını zorluyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, ben hakikaten çok nezaketli bir insanım ama şimdi, o zaman şu oluyor...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sizin genel uygulamanıza hiç yakışmıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, genel uygulamam; lütfen, bakın, dün...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Vallahi yakışmadı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Olacak iş mi ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika değil mi süre? Süre doldu, ben kesmedim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ee, böyle devam edelim o zaman.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Devam edelim, ne yapayım?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sözümü bitireyim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, şöyle: Usul tartışmasıysa... Sayın Türelî burada; Sayın Türelî, usul tartışmasını Sayın Ağbaba başlattı.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Eğer şeyiniz buysa ben konuşmuyorum, Veli Bey konuşsun ama buradaki problem şu: Ben biraz geciktim, gecikeceğimi de söyledim...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İşte, Sayın Ağbaba başladı.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Anladım. Onun üzerine ben de üç dört cümle söylemiş olsam ne var bunda, bundaki problem ne?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, şu oluyor: Dün...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, neye uyuyorsunuz ki buna da uyasınız! Anayasa'ya uymuyorsunuz, hakikaten hiçbir şeye uymuyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, ben hakikaten hep kurallara uydum, inanın bizimkileri de uydurdum. Size de, sözcülere ben her zaman söz veriyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - "Bizimkiler" lafını geri alın Sayın Başkan, siz orada Başkansınız, Komisyonun Başkanısınız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Doğru diyorsunuz. Ben AK PARTİ Grubuna da Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna da aynı ilkelerle yaklaşıyorum değerli arkadaşlar, lütfen haksızlık yapmayın.

Sayın Türelî, şöyle yapalım, ben size sözcü olduğunuz zaman söz veriyorum, Sayın Ağbaba o zaman usul üzerine tartışmasını sürdürsün.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sözcüye söz vermeyecek misiniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Biz onunla çözeriz işi, usul tartışmasından sonra konuşur.

Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Değerli arkadaşlar...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Bant lazım mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bandı ne yapacaksın?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Keşke iş banda gelse.

Bu yaptığınız uygulama doğru bir uygulama değil. Bakın, Plan ve Bütçe Komisyonunun da itibarını sarsıyorsunuz. Şimdi, Balıkesir milletvekili arkadaşımız, aynı Komisyondayız, vallahi, kimsenin ne hazırladığını bilmiyoruz, siz de bilmiyorsunuz ne olduğunu. Vallahi bilmiyorsunuz, Anayasa Mahkemesi iptal ediyor, geliyorsunuz burada Plan ve Bütçe Komisyonunu angarya işlerle meşgul ediyorsunuz. Olacak iş değil ya! Bakın, her hafta bu konular geliyor, Anayasa Mahkemesi iptal ediyor, her hafta Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşuluyor, Genel Kurula iniyor. Olmaz böyle şey değerli arkadaşlar, olmaz böyle şey!

Şimdi, bakın, bu TRT meselesi önemli mesele, hepinizin vicdanına havale ediyorum, Sayın Genel Müdür de burada. Ya, insan Allah'tan korkar ya! Hem TRT Haber'de hem diğer haberlerde muhalefetin neredeyse ismi yok, olursa da eleştiri var. Bu ara Ekrem İmamoğlu'na çok yer veriyorsunuz, niye? Çünkü iftira atıyorsunuz TRT'yle. TRT kimin? TRT, milletin, hepimizin. Vergiyi biz veriyoruz, bize hakaret ediyorsunuz. Bakın, biraz önce söyledim, bu doğru bir şey değil, bizim hakkımız hukukumuz varsa yani siz

de eğer biraz hakka, hukuka inanıyorsanız bu doğru bir şey değil. TRT'ye verdiğimiz vergiler haram olsun diyorum, haram olsun! Daha ne diyeyim ben; olacak iş değil ya!

Değerli arkadaşlar, 15 Temmuzda darbe oldu, ne yapıldı? İlk TRT işgal edildi. Bakın, TRT, şu anda 19 Mart darbesinin medya ayağı olarak görev yapıyor, TRT maalesef darbenin medya ayağı. TRT'yi ne hâle getirdiniz ya! Şimdi, Sayın Genel Müdür burada, bürokrattır, bir şey demiyorum, benim muhabatım sizsiniz. Olacak iş değil ya! Yüzde 60'la Mansur Yavaş seçim alıyor, Mansur Yavaş'a sıfır dakika; Ekrem İmamoğlu'na sıfır dakika, bizim belediye başkanlarına sıfır dakika ama Turgut Altınok'a verilen süreye bakın, Murat Kurum'a verilen süreye bakın, İzmir adayına verilen süreye bakın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, usulle alakalı zaten konuşma hakkınız var, vereceğim size söz.

Toparlayın lütfen.

Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, Recep Tayyip Erdoğan'a bin dokuz yüz kırk beş dakika veriyorsunuz, Özgür Özel'e yirmi beş dakika veriyorsunuz. Bunun bir adaleti var mı? Gözünüze bakarak söylüyorum, TRT Genel Müdürü burada; olacak iş mi ya? Olacak iş mi arkadaşlar? Bakın, bir tane mitingimiz canlı yayına alınmaz TRT'de, sadece TRT 3 grup toplantılarımızı yayınlıyor. Biz de vergi veriyoruz, biz de vergi veriyoruz, muhalefet de vergi veriyor arkadaşlar. Şimdi, böyle adaletsizlik olur mu, böyle haksızlık olur mu, böyle hukuksuzluk olur mu? Ya, "Haram olsun!" demekten başka bir şey diyemiyorum. Akşama kadar manipülasyon yapıyor, akşama kadar iftira atıyor, hakkında mahkeme kararı yok, işte, bilmem ne yapmış, tamamı yalan haberler; burada kınıyorum.

Sayın Başkan, bu usulle ilgili de söyleyeyim son olarak. Her hafta geliyor bu Anayasa'ya aykırı maddeler, torba yasa. Vallahi, sizin de içinize sinmiyordur muhtemelen eğer sizde de biraz vicdan varsa ki biraz eksik olduğu biraz önceki tutumunuzdan dolayı anlaşılıyor, onu da söylemiş olayım size.

Teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, görüşülecek teklifleri öngörü sağlanabilmesi için olabildiğince önceden gönderdiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, tabii, sizlerin eleştirilerine ben her zaman olabildiğince dikkat etmeye çalışıyorum, olabildiğince de teklifleri bir planlama dâhilinde öngörü sağlanabilmesi için önceden de gönderiyorum ancak biliyorsunuz, teklifleri ben hazırlamıyorum, ben vermiyorum, nihayetinde teklifleri milletvekilleri veriyor ve Meclis Başkanlığı bunları havale ediyor. Dolayısıyla Komisyonun gündemine gelen işleri de ben gündeme alıyorum. Normalde kırk sekiz saattir ama ben on iki gün öncesinden bunları, gelir gelmez, hemen sizlere havale ettim ve gündemi olabildiğince de öteledim ki bir öngörü ve daha önce getirmiş olduğunuz bu eleştirileri en azından giderebilmek adına.

Sayın Usta, sizin de mi söz talebiniz var? Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, önceki toplantıda Merkez Bankası Başkanına sordukları cevaplanmayan soruların cevaplarını yazılı talep ettiklerine, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen kanun hükmünde kararnameyle ilgili Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilen kanun tekliflerine, iptal edilen düzenlemelere ve TRT'ye ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Günaydın arkadaşlar.

Şimdi, dün Merkez Bankası Başkanını dinledik, sorularımız oldu. Tabii, siz vakit darlığı nedeniyle Başkanı sıkıştırdınız ve bir kısım sorularımıza cevap verilemedi, önünde de hazırlanmış hususlar vardı. Sizden istirham ediyorum, o soruların cevaplarını bize yazılı olarak iletmesini Merkez Bankası Başkanından talep edelim, olur mu? Bu birincisi.

İkinci husus; şimdi, burada hani "Kanun hükmünde kararnameyle yapılıyor, iptal ediliyor."daki şey şu: Tabii, Anayasa Mahkemesi bir kısım hususlarda "Bunu kanunla düzenleyin." dediği zaman kaçınılmaz olarak bunun Meclise gelmesi lazım, Meclisin kanun yapması gerekir tabiiyle. Fakat burada iki iş olarak veya gereksiz olarak yapılan şey şu: Mesela 703 örneğinde, 703 aslında üstüne vazife olmayacak şekilde yetki sınırlarını aşarak bir kısım kanunların bir kısım maddelerini iptal etti, dolayısıyla o kanunlar öldü. Anayasa Mahkemesi dedi ki: "Bak, senin yetkin yok, bunu yapamazsın." Yani iki şey dedi daha doğrusu, "Yetki kanunu sana böyle bir yetki vermemiş, bunu yapamazsın." dedi. O öldürdüğü yani bir kanunun bir maddesini kaldırmıştı ya, onu iptal etti, o işlemini veya bu yetki kanunuyla, daha doğrusu "Kanun hükmünde kararnameyle düzenlenemez." dediği için iptal etti. Şimdi, orada yetki kanununa dayalı olarak kanun hükmünde kararname erkini kullanan irade biraz dikkatli olmuş olsaydı, biraz Anayasa'ya dikkat etmiş olsaydı, aslında biz bugün yaptığımız işlerin önemli bir kısmını yapmayacaktık; angarya kısmı bu arkadaşlar, yoksa "Meclisin bu iş kanunla düzenlensin." dediği yerde elbette kanun yapacağız, bundan kaçma diye bir şeyimiz olamaz. Ha, komisyon meselesi, tali komisyon, ana komisyon; o tartışma ayı bir konu yani her şey buraya mı gelmeli, o ayrı bir konu ancak bilmiyorum, anlatabildim mi, biraz karışık oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani 703 sayılı -özellikle şu andaki gündemimizde olduğu için söylüyorum- Kanun Hükmünde Kararname'yle -üzerine vazife olmayan şekilde diyelim- kanun düzenlemeleri yapıldı, daha doğrusu düzenlemeler yapıldı ve bazı kanunlar kaldırıldı, bazı maddeler kaldırıldı; şimdi, onların aynısını geri getiriyoruz, bir kısmını da arkadaşlar. Hatırlayın, geçenki kanunda "bakan yardımcısı" ibarelerini kaldırmıştı 703, şimdi aynısını geri getirdik. Kaldırılan birçok ibareyi, 703'ün kaldırdıklarının aynısını geri getiriyoruz. İşte, o dikkatsizlikten ve Anayasa'yı tanımazlıktan kaynaklanan bize çıkan aşırı iş yükü ve tabii, kalitesiz bir yasama faaliyeti yapmamızın temel nedeni bu. Bundan kaçınmak lazımdı, maalesef idare bundan kaçınmadı.

Tabii, burada geçen seferki kanun teklifinde bizim yaptığımız eleştirilerin aslında birçoğu bu kanun teklifi için de geçerli, onları da vakti gelince söyleyeceğiz.

Özellikle TRT meselesi tabii burada önemli. Tabii, TRT'yi sadece buraya gelen maddeleriyle irdelemeyeceğiz, TRT'ye hakikaten geneliyle bir bakmamız lazım. Kanuna göre tarafsız bir şekilde olması gereken TRT'nin ne kadar taraflı olduğu, âdeta bir tetikçi gibi iktidar tarafından kullanıldığı çok net bir şekilde ortada. Tabii, iktidar sadece TRT'yi değil, devletin bütün kurumlarını bu şekilde kullanmaktan hiçbir şekilde çekinmiyor, bunu görüyoruz. Bunun da maliyeti Türkiye'ye oluyor, ağır bir maliyeti hep beraber millet olarak üstleniyoruz. Birazdan bunları işin genelini konuşurken ifade edeceğiz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, usulle alakalı eleştirileri olabildiğince gidermeye çalıştığına ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, çok teşekkür ediyorum.

Bu dile getirdiğiniz usulle alakalı eleştirileri olabildiğince ben de Komisyon Başkanı olarak gidermeye çalışıyorum ama nihayetinde benim de uymam gereken bir tüzük var, gelen teklifler var.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Uyman gereken, dinlemen gereken makamlar var yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Efendim?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Dinlemeniz gereken makamlar var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Mutlaka... Siz dinlemiyor musunuz kimseyi?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Özgür irademizle hareket ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Mutlaka... Tabii ki...

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve Ankara Milletvekili Orhan Yegin ile 74 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3067) ¹

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, şimdi de sayın teklif sahibine söz vereceğim.

Sayın teklif sahibi, yirmi dakika süreniz var. Ondan sonra sayın milletvekillerimizden, gruplardan başlayacağım.

Buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Sayın Başkanım, ben de Sırrı Süreyya Önder Beyefendiye başsağlığı dileyerek, DEM Grubuna başsağlığı dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli Başkanı, kıymetli Komisyon üyelerimiz, kıymetli bürokratlar, sivil toplum kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, çok değerli basın mensupları; her birinizi ben de saygıyla, muhabbetle, hürmetle selamlıyorum.

16 Nisan 2017 yılında milletimizin iradesiyle kabul edilen Anayasa değişikliği, yapısal sorunlara çözüm bulmak amacıyla hayata geçirilmiştir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle de esasen yönetimde istikrar, karar alma süreçlerinde hız ve etkinlik, demokratik meşruiyeti güçlendirme hedeflenmiştir. Demokrasideki hantallık, çok katmanlı karar alma süreçleri, her bakanlığın ayrı bir gündemle ilerlemesi gibi sorunların aşılması için yürütme daha bütüncül bir yapı altında toplanmıştır. Bu sistemle birlikte parlamenter dönemin ürünü olan ve Bakanlar Kurulu yetkisine dayanan kanun hükmünde kararnameler de sona ermiştir çünkü artık yürütme organını Cumhurbaşkanı temsil eder hâle gelmiştir. Bu yetki, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri aracılığıyla modern ve daha hızlı bir idari düzene bırakmıştır yerini. Cumhurbaşkanlığı kararnameleri bu anlamda yasama alanına girmeden idari düzenlemelerin hızlıca yapılmasına olanak tanımıştır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Türkiye'nin yönetim kültürüne ve siyasi gerçeklerine uygun bir model olarak siyasi istikrarı teminat altına almak ve halk iradesinin yönetimde doğrudan temsilini sağlamak için getirilmiştir. Bu sistemle artık Türkiye, rotasını dış müdahalelere açık, kırılgan koalisyonlara değil, kararlı, etkin, hesap verebilir ve halka doğrudan bağlı bir yönetim anlayışına oturtmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün kanun teklifimizde 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle getirilen düzenlemelerin önemli bir kısmı aynı şekilde, bazıları ise düzenleme tarihi esas alınıp revize edilerek yeniden düzenlenmiş bulunmaktadır. Özetle, teklifimizde yer alan düzenlemeler, hâlihazırda mevzuatımızda ana hatlarıyla uygulaması devam eden ve Anayasa Mahkemesi kararları ve gerekçeleri doğrultusunda kanun yoluyla mevzuatımızda yeniden yer almasının sağlanması amaçlanan düzenlemelerdir. Bugün burada Plan ve Bütçe Komisyonunda Ankara Milletvekilimiz Orhan Yegin'le birlikte ilk imza sahibi olduğum 17 maddeden oluşan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin maddelerini görüşeceğiz.

Öncelikle, bu kanun teklifimizin ülkemize ve aziz milletimize hayırlar getirmesini diliyorum. Yapacağınız değerlendirmeler ve sağlayacağınız katkılar sebebiyle de her birinize şimdiden ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 21 Ocak 2017 tarihinde milletimizin iradesiyle hayata geçirilen ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la birlikte daha etkin ve daha hızlı karar alma mekanizmalarını bünyesinde barındıran Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte büyük bir değişim yaşanmıştır. Bu köklü sistem değişikliği sonrasında Türkiye Büyük Millet Meclisimiz, Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla, Bakanlar Kuruluna, 7142 sayılı Kanun'la çeşitli kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde gerekli uyum düzenlemelerini yapma yetkisi vermiştir. Bu kapsamda, artık Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde hukuki karşılığı kalmayan Başbakanlık, Bakanlar Kurulu, kanun tasarısı, tüzük gibi kavramların mevzuatımızdan çıkarılması ve ayrıca Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle

¹ (2/3067) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

düzenlenmesi öngörülen konuların kanun ve kanun hükmünde kararname metninden çıkarılması sağlanmıştır. Anayasa Mahkemesi tarafından yapılan tetkikler neticesinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde alınan yetki çerçevesinde hazırlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle yapılan bazı düzenlemelerin yalnızca kanunla düzenlenmesi gereken hususları içerdiği ya da bu düzenlemelerin dayanağını oluşturan yetki kanununun kapsamı dışında kaldığı gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi tarafından çeşitli iptal kararları verilmiştir. Bu iptal kararlarıyla birlikte sistem değişikliğine uyum sürecinde yapılan bazı düzenlemelerin hukuki temeli ortadan kalkmış ve ortaya çıkan bu hukuki boşluğun giderilmesi amacıyla iptal kararlarının Resmî Gazete'de yayımlanmasından itibaren bir yıl içinde kanun yoluyla düzenleme yapılması gerekliliği söz konusu olmuştur. Kanun teklifimizle amacımız hem Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararlarının gereğini yerine getirmek hem de uygulamada doğabilecek tereddütleri bertaraf ederek sistemin işlerliğini güçlendirmektir. Bu kanun teklifi Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin kurumsal yapısının güçlendirilmesi noktasında katkı sağlayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugünkü görüşeğimiz 17 maddelik kanun teklifinin Anayasa Mahkemesi tarafından içerik olarak şeklen iptal edilen 14 maddesi aynen korunmakla birlikte 3 yeni maddede ise değişiklik yapılmıştır. Kanun teklifindeki maddelere bakıldığında kariyer meslek alımlarında 35 yaş sınırının aranması hususu düzenlenmiştir. 703 sayılı KHK'nin 173'üncü maddesiyle getirilen hükümler kanuni düzenleme yapılmak suretiyle aynen korunmaktadır. Bu çerçevede kanunlarla ve CBK'lerle kurulan kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşlar tarafından mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle yapılacak alımlarda 35 yaş şartı aranması şartı mevcut düzenlemede aynen korunmaktadır.

Diğer bir düzenlemede 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen ikinci fıkrası yeniden düzenlenmektedir. Burada Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından seçilmesi düzenlenmektedir.

Başka bir maddede ise vergi incelemesine yetkili olan kamu görevlilerinin görevlerinden ayrıldıktan sonra üç yıl süreyle yapamayacakları görev ve işlere ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Diğer bir maddede Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu üyelerinin atanması şartları düzenlenmektedir. Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi çerçevesinde 703 sayılı KHK metniyle aynı hüküm 2813 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasıyla ilgili düzenleme yapılmış ve düzenleme 657 sayılı Kanun'un 48'inci maddesine eklenmiştir.

Yine bir başka maddede TRT Genel Müdürünün mali ve sosyal haklarının belirlenmesinde en yüksek devlet memurunun kıstas alınması öngörülmektedir. Düzenlemeyle TRT Genel Müdürünün mali ve sosyal haklarının kanuni dayanağının belirlenmesi amaçlanmaktadır. 1983 yılından bu yana uygulanmakta olan düzenleme aslında aynen korunmaktadır. TRT'yle ilgili bir başka kanun maddesinde ise TRT'nin faaliyetleriyle ilgili olarak şirket kurabilmesi, satın alabilmesi veya ortak olabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. TRT'nin ve ortak olduğu şirketlerin her türlü alım, satım, hizmet, danışmanlık, yapım ve taşıma işlerinin Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'ndan istisna tutulması öngörülmektedir. Yine TRT'yle ilgili bir başka kanunda TRT personelinin ek göstergelerinin Cumhurbaşkanlığına belirlenmesi, Kurumda özel hukuk hükümlerine tabi personel çalıştırılması, Kurum personelinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanmasının 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a göre yapılması ve bunlar hakkında soruşturma izninin Genel Müdür tarafından verilmesi düzenlenmektedir. Başka bir maddede ise TRT'de özel hukuk hükümlerine tabi olarak çalışan personele de yönetim kurulu onayıyla ikramiye verilebilmesi düzenlenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine bir başka maddede kamu idarelerine ait taşınmazların görev ve faaliyetlerinde kullanılmak üzere TRT'ye bedelsiz tahsis edilebilmesi öngörülmektedir. Diğer taraftan, TRT çalışanlarıyla ilgili olarak, TRT'nin istihdam fazlası kamu personeli olarak hâlen tabi personelinin mevcut hak kaybı yaşamaması adına 657 sayılı Kanun'a tabi bir göreve atananların Kurumda almış oldukları aylık ek gösterge, varsa ikramiye, her türlü zam ve tazminat haklarını korumaya devam etmeleri amaçlanmaktadır.

Yine, bir diğer maddemizde, 3212 sayılı Kanun'da Millî Savunma Bakanına verilmiş olan yetkilerin Savunma Sanayii Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan projelerdeki iş ve işlemlerde Savunma Sanayii Başkanına ait olması ve kişi güvenlik belgesinin Savunma Sanayii Başkanlığı personeli için aranmaması düzenlenmektedir.

Bir başka maddede de Kamu İhale Kurulu üyelerinin geçmişte veya hâlen herhangi bir siyasi partiyle ilişkilerinin bulunmaması öngörülmektedir.

Teklifimizde, kamu kurum ve kuruluşlarında idari hizmet sözleşmesiyle veya iş mevzuatına tabi uzman ve uzman yardımcısı istihdamına ilişkin usul ve esaslar da düzenlenmektedir.

Bir diğer düzenlemede ise özel bilgi ve uzmanlık gerektiren geçici mahiyetteki işlerde yerli veya yabancı personelin tam zamanlı, kısmi zamanlı veya projelerle sınırlı olarak sözleşmeyle istihdam edilebilmesi düzenlenmektedir.

Başka bir maddede de kamu kurum ve kuruluş teşkilatına ait görevlerin, kadro veya pozisyonların diğer kurum veya birimlere devir işlemleri, diğer kamu kurum veya kuruluşlarına atanmaları ile yeni atandıkları kadro veya pozisyonlardaki mali ve özlük hakları düzenlenmektedir.

Bir diğer düzenlemede ise Çalışma Bakanlığı il müdürlerinin görevden alınmaları veya görevleri sona ermeleri durumunda mülga ek 18'inci maddenin (c) bendi ve buna bağlı hükümlerin uygulanması öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son maddemizde de 24/11/2023 tarihi itibarıyla Çalışma ve İş Kurumunda il müdürü kadrosunda bulunanların görevleri sona ermeleri veya görevden alınmaları durumunda geçici 45'inci madde hükümlerinin uygulanmaya devam edilmesi amaçlanmaktadır.

Çok Değerli Başkanım, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; bugün burada görüşeğimiz kanun teklifine ilişkin sizlerle paylaşmak istediğim konular bunlardır. Teklif üzerinde görüşmelerimize devam edeceğiz. Görüşmeler sırasında kanun maddeleriyle ilgili olarak görüş ve düşüncelerimizi sizlerle paylaşmaktan memnun olacağımızı belirtiyor, yüce heyetinizi ve sizleri saygıyla ve hürmetle selamlıyorum.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Canbey, teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, şimdi teklifin geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Önce her siyasi parti grubundan bir Komisyondan bir üyemize söz vereceğim, devamında Komisyon üyelerimiz öncelikli olmak üzere milletvekillerimizin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi Sayın Rahmi Aşkın Türeli'nin.

Buyurun.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli bürokratlarımız ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, gene Anayasa'ya bir aykırılık var, ben onun hazırlığıyla uğraştığım için biraz geciktim, doğal olarak burada usul tartışması açılınca arkadaşlarımız da söz almışlar. Yani bu usul tartışmalarını da sadece bir kişi konuşur gibi bir sınırlamaya tabi tutmak doğru değil. Sonuçta eğer usul üzerine konuşacaksak esas üzerine konuştuğumuz gibi farklı görüşler tekrar yeniden kendini ifade etsin, ne var. Yani burada oturduk bir şey için, kanun teklifi üzerine konuşuyoruz, konuşacağız da kaç kadar sürerse. Yani burada nasıl bir mahzuru olabilir, onu anlamış değilim. Bir kere, öncelikle bunu yanlış bulduğumu ve eleştirdiğimi söylemek istiyorum.

İkinci husus şu: Şimdi, Sayın Canbey güzel anlattı ama biz iki hafta önce yine bunları konuştuk, önümüzdeki hafta gene burada konuşacağız. Bir torba kanundan daha bahsediliyor, muhtemelen gene aynı şekilde, aynı konuları, gene konuşacağız. Ya, ayıp arkadaşlar yani böyle olur mu? Bakın, iki hafta önce bir öneride bulunduk, dedik ki: Madem böyle bir durum var, madem 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 235 maddesi iptal edilmiş, 235 hususu -ki bunun bir kısmı da daha önce çıkan bazı torba kanunlara mutlaka yedirilmiştir- gelin, bunların hepsini bir bütün içinde konuşalım. Bakın, geçen görüştüğümüzde Adalet ve Anayasa Komisyonları tali komisyondur. Şimdi gene Anayasa Komisyonu tali komisyon. İlgili komisyonlara gitsin ama illa Plan ve Bütçe Komisyonuna geleceksen de tali komisyon çalışsın, fikir versin dedik. Yani Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarını niye Anayasa Komisyonu görüşmüyor anlamış değilim ben. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü çok açık, bu anlamda özellikle komisyonların ayrıntılı bir biçimde nasıl çalışacağını tanımlamış. "Tali komisyonlar çalışmaz." diye bir hüküm yok, nasıl çalışacağı belirlenmiş. Hatta öyle hükümler var ki orada, ilgili bir komisyon, kendisine asli komisyon olarak gelen bir komisyon ihtiyaç duyarsa bir komisyona da gönderebilir, sevk edebilir ve oradan görüş isteyebilir. Yani sonuç itibarıyla eksikleri vardır tabii ki İç Tüzük'ün ama bu anlamlarda baktığımız zaman son derece güzel belirlenmiş bir İç Tüzük ama ne yazık ki buna uymuyoruz.

Şimdi, burada Mustafa Canbey anlattı; ben baktım, iki hafta öncekiyle -şimdi Genel Kurul aşamasında o da, akşam onu da görüşeceğiz, geçen hafta görüşemedik- genel gerekçe hemen hemen aynı. Ya arkadaşlar, 2 kere daha olacak. Bakın, böyle bir çalışma sistemi olmaz, Plan ve Bütçe Komisyonuna yapılan büyük bir haksızlık bu. Sadece muhalefet olarak değil; muhalefetiyle, iktidarıyla hepimiz milletvekilleri buradayız. Biz her tür çalışmaya hazırız. Önerilerimiz var, yapıcı önerilerimiz var. Ülke kan ağlıyor, kriz içinde. Beklentileri olan toplumsal kesimler var. Sizin de sosyal medyaya yağmur gibi yağıyordur mesajlar. Gelin, bunları konuşalım, hep beraber bu işi yapalım. Memleketin sorunlarını, ne varsa onları hep birlikte çözelim. Ama biz ne yapıyoruz? Burada iki hafta önce görüştüğümüz aynı şeyleri tekrar tekrar görüşüyoruz. Bakın, bu, bugün Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin büyük hatalarından, sıkıntılarının biridir. Eski sistem olmuş olsaydı... İnanın, bakın, çok açık söylüyorum; Başbakanlıkta olurdu, Başbakanlık, Kanunlar Kararlar bir araya gelirdi, hemen ilgili maddeler dağıtılırdı, bir hafta içinde biter, gelir, hepsi bir biçimde kanunlaşırdı. Burada peyderpey geliyor, anlaşılıyor ki hazırlık devam ediyor. İyi ama 2023'ün sonunda iptal edilmiş, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı Aralık 2023. 2025 yılındayız yani yaklaşık bir buçuk yıl geçti. Niye şimdi getiriyoruz bunu ve böyle apar topar görüşüyoruz ve dediğim gibi hepsini bir bütünlük içinde görüşmüyoruz? Yani böyle bir görüşme usulünü kabul etmek mümkün değil. Yani bu bir dejavu yani aynı şeyleri yaşıyoruz, gene yaşayacağız, önümüzdeki hafta gene yaşayacağız, sonra gene yaşayacağız, belki bir daha yaşayacağız. Yapmayın böyle, iktidar olarak bu konuda sizin sorumluluğunuz var. Plan ve Bütçe Komisyonunun da bu konuda etkin ve aktif olmasını istiyoruz. Plan ve Bütçe Komisyonunun bizlerin, milletvekillerinin -burada çalışan uzmanlarımız var- danışmanlarının, hepsinin hukukunu korumasını istiyoruz.

Diğer taraftan, burada, neden önümüze geldi bu 703 sayılı KHK? Bakın, çok açık ve net: 21 Ocak 2017 tarihli 6771 sayılı Kanun var. Cumhurbaşkanlığı sistemi bir sistem değişikliği olacağı için Anayasa'da yapılması gereken değişikliklerin altı ay içinde yapılmasına ilişkin sonuçta bir kanun çıkıyor ama Meclis bir şey yapmıyor -belki bir tane, iki tane yapmıştır- büyük ölçüde hiçbir düzenleme yapmıyor, yapsa zaten 703 olmazdı. Sonra seçim, tabii, 2019'da ama seçim de erkene alınıyor 2018'e. Onun üzerine artık Bakanlar Kurulunun son günlerinde -son saatlerinde belki- bir yetki kanunu çıkıyor; 10 Mayıs 2018 tarihli 7142 sayılı Yetki Kanunu ve buna dayalı bir 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname. Fakat bunun maddeleri Anayasa Mahkemesi tarafından iptal ediliyor Cumhuriyet Halk Partisinin başvurusu üzerine. İki nedenle; ya Yetki Kanunu'nun amacı, kapsamı içinde değil, Yetki Kanunu'nun izin vermediği hususlar bu kararnamede düzenlenmiş ya da Anayasa'da kanunla düzenlenmesi gereken konular KHK'yle düzenlenmiş; bu iki nedenle bunlar iptal ediliyor. Yani normalde Meclisin yapması gereken işleri yaptırmamışsınız, Meclis bu işi çoktan 2017-2018'de hemen çözerdi. Ondan sonra bu süreç devam ediyor ve böyle çarpık bir yapı var ortada. Bugün baktığımız zaman, ortada, sonrasında da Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte böyle kaotik, parçalı, dağınık bir yapı var. Bugün bazı bakanlıkların kuruluş ve teşkilatlarına baktığınızda bazı hükümleri kanunla, bazı hükümleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle belirleniyor. Böyle yapı olur mu? Böyle kamu yönetim sistemi olmaz. Geçtiğimiz hafta içinde Genel Kurulda görüşülürken tümü üzerindeki yirmi dakikalık konuşmamı da buna ayırdım. Bugün Türkiye'nin bürokratik sistemi, bu "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" denilen ucube sistemle ortadan kalkmıştır; hafıza yok olmuştur, kurumsal yapılar, kurumların güçlü olmasını bırakın kurumlar ortadan kaldırılmıştır. Birçok kurum kaldırıldı, kapatıldı, bazı kurumlar birleştirildi, bazıları Cumhurbaşkanlığıyla ilişkilendirildi ve hafıza kayboldu. Devlet Planlama Teşkilatı yok, Devlet Personel Başkanlığı yok. Geçtiğimiz torba kanunda gene Devlet Personel Başkanlığıyla ilgili bir sürü hüküm vardı orada. Eskiden Devlet Personelin düzeniydi, işiydi; şimdi hepsini Cumhurbaşkanlığı düzenliyor yönetmelik çıkarırsın diye. Yani bu sistem yanlış bir sistem ve burada yaşadıklarımız bu yanlış sistemle birleştiği için de bu şekilde bizim önümüze geliyor.

Şimdi, ben baktım, 17 madde var, yürürlük ve yürütme hariç 15 maddesi yine 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ve düzenlenen hususların Anayasa Mahkemesi tarafından iptali; 2 madde de idare mahkemesinin başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesinin iptal kararı yani tamamı iptaller üzerine kurulu.

Tabii, maddelere geçince de konuşacağız yani burada eleştirdiğimiz birçok madde var ama TRT konusu açıldığı için o konuyla ilgili de birkaç şey söylemek isterim. Bakın, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) kamusal yayıncılık yapıyor; kamu kaynaklarıyla finanse edilen bir yayıncılık yani bizim vergilerimizle finanse edilen. Bu anlamda da bu çalışma usullerinin hepsinin gerçekten bir kamu yararı kapsamı içinde ve özellikle demokrasi içinde baktığımız zaman çok partili siyasi sistem içinde her siyasi partiye görüşlerini ifade edebilecek bir biçimde tarafsız bir yayıncılık yapması gerekiyor. TRT Öyle mi? Değil. İki kısımda inceleyeyim; bir seçim zamanı, bir de normal zaman. Bakın, çok önemli, seçim zamanında yani Cumhurbaşkanlığı seçimleri, genel seçimlerde siyasi partilere verilen zamanlar çok açık ve net olarak ortada. İktidar partisine verilen, ayrılan zaman muhalefet partisine ayrılan zamanın 70-80 katı; böyle bir durum var ortada. Zaten sistemde bir terslik var. Bakın, burada şey önemli seçimde, "adil seçim" diye bir şey var. Adil seçim şu: Seçime giren bütün siyasi partilerin eşit ve adil koşullara sahip olması. Zaten bugünkü sistemde, bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi dediğimiz sistemde mümkün değil çünkü Cumhurbaşkanı bir siyasi partinin genel başkanı ve bir siyasi partinin genel başkanı değil bir Cumhurbaşkanı sıfatıyla bunun içinde. Bütün bakanlar seçim kampanyalarında, seçim çalışmalarında bulundular.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hatırlayın eski sistemi, ne olurdu seçim zamanı? İçişleri, adalet ve ulaştırma bakanları istifa eder, yerlerinde müsteşarlar olur ve seçimin bir anlamda tarafsızlığını ve adillliğini garanti ederdi; bugün öyle bir sistem yok. Diğer taraftan, bu kamusal yayıncılık açısından da bakınca çok açık ve net. Seçim dışında da seçimin geçtiği şu andaki zamanlar açısından baktığımızda da TRT'nin yapması gereken, bir kamusal yayıncılık vizyonuna, misyonuna uygun bir yayıncılık çerçevesi izlemesidir. Bizim, bu ülkedeki bütün yurttaşların vergileriyle finanse edilen bir kurum olduğunu unutmadan.

Velhasıl toparlarsak yani bakın, bugün gene buradayız. Dediğim gibi, biz çalışırız yani memleketin hangi sorunu varsa burada, Plan ve Bütçe Komisyonunda çalışmaya hazırız ama bu şekilde değil. Her hafta bize aynı şeyleri yeniden tekrar söyletecek bir çalışma sistematüğini kabul etmiyoruz. Önerimizi de yaptık, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak yaptık; diğer parti İYİ Parti "Evet, bir planlama yapılmalı, bunlar birleştirilsin, hepsi beraber getirilsin, gerekirse." dedi; diğer muhalefet partisi DEM PARTİ'nin de gene benzer önerisi vardı, sanıyorum, sizler de katıldınız ama öyle bir şey yok ortada. Yani bu çalışma sistematüğü son derece yanlış, usul üzerine söz alsaydım aslında bunları da söyleyecektim zaten, maddelerde de yeniden görüşeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Aşkın Türelî, teşekkür ederim.

Sayın Heval Bozdağ, buyurun.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, sayın bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine, bir torba yasa teklifiyle karşı karşıyayız. Bu torba yasada da onlarca yasa teklifi var, farklı konularda düzenlemelere gidiliyor; maalesef, bu gelenek hâline gelmiş durumda. Bu yolla, toplumun ihtiyacı değil yürütmenin ihtiyacı olan düzenlemelerin yapıldığı çok açık ve bunlar sistematik olarak hızlıca komisyonlardan geçiriliyor, daha sonra da Genel Kurulda kanunlaştırılıyor. Yasa yapım süreçleri, tabii, yine, çok demokratik değil; sivil toplum yok, meslek örgütleri yok, konunun tarafları yok, uzmanları yok, bunlar hiçbir şekilde dâhil edilmiyorlar ve İç Tüzük, komisyonlar, Parlamento işlevsiz durumda açıkçası, her şey usule aykırı görünüyor.

Bu teklifte de öncekilerde olduğu gibi Cumhurbaşkanlığı sistemi ile Parlamento işleyişinin çakıştığını aslında görüyoruz. Nitelikli ve demokratik olmayan bir yasa yapım süreci Meclise dayatılıyor ve biz bunu sürekli olarak deneyimliyoruz. Her zamanki gibi saraya bağlı bir avuç bürokrat ve teknokrat tarafından yasalar kotarılmış. Zaten kanunla düzenlenmesi gereken birçok husus, kanun hükmünde kararname ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle düzenleniyor; yasaya bile ihtiyaç duyulmuyor. AYM tarafından iptal edilinceye kadar da aslında bu kararnamelerle "Ne kadar yol alsak mübahtır." denilip her defasında da tercih öncelikle bu olmuş durumda. İşte, burada da olduğu gibi daha sonra AYM'den dönen kararnameler kanunlaştırılmaya çalışılıyor. Birçok maddesinde Cumhurbaşkanlığı sistemi yeniden tahkim edilmeye çalışılıyor ve idari yapı da merkezileştirilmiş oluyor. Tabii ki bu, iktidarın aslında çoğunlukçu tahakkümünde demokratik olmayan bir yasa yapma süreci ve tabii ki bu teklif de Genel Kurul aşamasında kabul edilecektir.

Yine, tali komisyonlar hakikaten tali kalmış durumda. Asıl gündemlerimiz bunlar mı olmalıydı meselesi yine tartışılır. Emekçinin, işçinin, işsizin, çiftçinin sorunları ortada, esnafın sorunu ortada, enflasyonla mücadele edemediğimiz ortada. Dün Merkez Bankasının sunumundan da gelecek umudumuzun aslında çok da iyimser olmadığının yeniden farkına vardık. Hak aramanın önünde yasaklar devam ediyor, hukuksuzluklar devam ediyor. Sürekli olarak toplum sorunlarını anlamaktan uzak bir iktidar hâli ve ceza, sömürü, otorite söz konusu. İktidarın sağlıktan ekonomiye kadar birçok politikası çökmüş durumda. Asgari ücretle geçinemeyen emekçi, açlık sınırının altında çalışan milyonlar söz konusu ama gelin, bakın, görünüz ki biz hâlâ idari sistemle uğraşmak zorunda kalmış durumdayız ve birçok antidemokratik uygulamayla ekonomik riskler de -dün yine Merkez Bankası sunumunda belirtildi- artmış durumda. Çok önünü göremeyen bir süreç, tablo bizi bekliyor.

Bu torba yasa teklifinde ben konuşmamda özellikle TRT üzerinde yoğunlaşacağım. Zaten bu yasa teklifinin ağırlıklı 6 maddesi TRT'ye ilişkin. Her şeyden önce şunu belirtmek gerekiyor: TRT, bir parti televizyonuna dönmüş durumda ve iktidarın bir propaganda aracı olmuş. Halkın parasıyla harcamalarını ve yayınlarını yapan Kurum, ülkede yaşayan ve gerekli koşulları taşıyan eğitimi, yayıncılık bilgisi, donanımı ve yeterliliği olan herkesin çalışma hakkı olması gereken bir kurum olması gerekirken AKP iktidarının kurumsallaşmasının ve kadrolaşmasının bir örneği ve bu tabii ki yıllardır kamuoyuna da bir şekilde yansıyor. Bu durum yani TRT'deki kurumsallaşma meselesi 2003'ten itibaren bozulmaya başladı, 2007'den sonra hız kazandığını hepimiz biliyoruz. 2007 yılında Genel Müdür İbrahim Şahin döneminde TRT'ye yerleştirilen cemaat kadrolarıyla başlayan bir süreç söz konusu, 15

Temmuz sonrası "yeniden yapılanma" adı altında tam anlamıyla bir AKP'li kadrolaşma devam ettirildi kurumda. Halkın parasıyla yayın yapan TRT'nin gerçek anlamda özerk ve tarafsız yayıncılık ilkelerine dönmesi, bunun için yönetim kurulu ve genel müdür seçimlerinin siyasal iktidarların etkisinden uzaklaştırılması, bu yönde gerekli yasal ve idari düzenlemenin yapılması, editöryal bağımsızlığının sağlanması, haber ve programların toplumun bütün kesimlerinin kültürel ihtiyaçları ve taleplerini dikkate alan bir anlayışla hazırlanması gerekirken gerçekleşen, TRT'nin o zamana kadar biriktirdiği yayıncılık kültürünü yok etmek, o kültüre sahip yayıncı ve idari personelden kurtulmak, Kurumu şirket gibi yönetmek, yandaşlara rant devşirmek, TRT'yi iktidarın istihdam alanına dönüştürmek, haber ve program içeriklerinde iktidarın sesi olmak olmuştur. Yönetim kadroları değişmiş, iktidar yandaşı gazete ve televizyonlardan kritik noktalara yöneticiler atanmış KPSS'yle muhabir, prodüktör, spiker, kameraman, montajcı, ışıkçı, sesçi gibi kadrolara personel alınmış, bunları yaparken TRT'nin geleneksel sınav sistemi de değiştirilmiştir, iktidarın istediği elemanı alabileceği bir sistem getirilmiştir. TRT'nin eski personeli yok sayılmıştır, 2008 yılından itibaren kurumdan gönderilmeleri için çeşitli yollara başvurulmuştur. Örneğin, bu madde düzenlemeleri içerisinde yer alan "istihdam fazlası personel" tanımlaması getirmek, teşvikle sözde emeklilik düzenlemeleri çıkarmak, emekli olmaları için personele baskı ve tehdit uygulamak bunlar arasındadır. 2 bine yakın kişinin emekliliğe zorlandığı, emekli olmayanlara da bölgelere tayin edilecekleri, başka kurumlara yollanacakları baskıları uygulandığı da kamuoyuna yansımıştır. "İstihdam fazlası personel" tanımlamasıyla bu kişilerin başka kurumlara gönderilmesinin yolu açılmıştır. Sadece 2018 yılında 1.774 personelin başka kurumlara gönderilme tehdidi karşısında emekli olduğu belirtilmektedir. Emekli olmayanlar başka kurumlara gönderilmiş, gönderilenlerin bir kısmının bir süre sonra yargı kararıyla geri döndüğü fakat dönenlere iş verilmediği, kurum içi baskılara maruz kaldıkları da kamuoyuna yansımıştır. 703 sayılı KHK'yle TRT'de "istihdam fazlası personel" adı altında âdeta bir sürgün ve kadrolaşma hareketi uygulanmıştır. Sözde emekliliğe teşvikle birlikte getirilen istihdam fazlası personel uygulamasının, emeklilik yaşı yükseltip insanların daha çok çalışması istenirken TRT'de çalışanların emekliliğe zorlanması TRT'nin içinin boşaltılmak istenildiğinin, siyasal iktidarın kadrolaşma amacı güttüğünün açık göstergesi olduğu geçmiş yıllarda kamuoyuna yansdı ve geldiğimiz nokta itibarıyla da TRT hakkında öngörülerde haklı çıkılmış durumda. Bu uygulamaların aslında dayanakları da açıklanmamış durumda.

Kurumda istihdam fazlalığının neye göre tespit edildiği de belirtilmemiştir. İstihdam fazlalığı söz konusu ise var olan iş gücüyle yapılabilecek yayın ve programlar neden dışarıdan satın alınmaktadır diye de sormak isteriz. TRT'nin dışarıdan aldığı yapımlara aktardığı kaynaklar, istihdam fazlalığını değil var olan istihdamı atıl hâle getiren bir yönetim anlayışını ve yandaş rantını ortaya koymaktadır; fatura ise çalışanlara kesilmiştir. TRT çalışanlarının yapabildiği yayıncılık faaliyetleri çeşitli ilişkiler içerisinde belirlenen özel şirketli kişilerden satın alınmaktadır. TRT üzerinden özel şirketlerle sınırsız ortaklık kurulmasına olanaklar sağlanmaktadır. Böylece TRT'nin hatta bu kanun teklifinin 9'uncu maddesiyle düzenlenen, TRT'ye bedelsiz tahsis edilecek kamu varlıklarının özel şirketlere kullanılmasına da yol açılmaktadır. TRT'ye yaptırılacak her türlü alımlar da kamu ihale mevzuatı dışına çıkarılmıştır. Kamu ihale mevzuatı dışına çıkarılan alımlar yoluyla örtülü bir şekilde özelleştirilme uygulanmaktadır.

KHK'yle getirilen özel hukuk hükümlerine göre çalışan kişiler yalnızca hizmet üretiminde değil karar mercilerinde de yönetici kadrosuyla çalıştırılmaktadır. TRT'nin kamu hizmeti yayıncılığı işlevine sahip olması, Anayasa'daki tarafsızlık görevini yerine getirmesi için özerk bir kuruluş olarak yapılandırılması gerekirken 703 sayılı KHK'yle getirilen ve bu torba yasayla da kanunlaştırılmak istenen düzenlemeler, özel hukuk hükümlerine tabi istihdamdan çalışan haklarını yok sayan istihdam fazlası uygulamasına, dış alımlardan kurulan ortaklıklara kadar TRT'nin siyasal, ticari rant alanı hâline gelmesine yol açmış düzenlemelerdir. TRT, kanun hükmünde kararname düzenlemelerine dayanarak şirketler kurmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Bu şirketler üzerinden özel hukuk hükümlerine tabi çok sayıda personel almış ve bu yayınlarını bu kişilere teslim etmiştir. Bu düzenlemelerin yapıldığı 703 numaralı Kararname'nin ilgili maddeleri Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilse de bu süre içinde TRT'nin personel yapısı büyük oranda değişmiştir. Kamu hizmet yayın kurumu olarak toplumun bütün kesimlerine eşit mesafede durması ve tarafsız yayıncılık yapması gereken TRT, âdeta AKP yayın kuruluşuna dönüşmüştür; bu durum haber ve program içeriklerine de yansımıştır. Sadece seçim dönemlerinde yapılan taraflı yayıncılığa bile bakıldığında durum net olarak ortadadır. Bu taraflı ve manipülatif habercilik anlayışı zaman içinde haber bültenlerine iyice yerleşmiş, haberler iktidarın bülteni anlayışıyla yazılır hâle gelmiştir. Haber programlarında sadece iktidara yakın ve iktidarın sözcüsü gibi konuşan yorumculara, gazetecilere yer verilmektedir ve bu kişilere TRT'den kaynak aktarılmaktadır. TRT, yandaşların rant kapısı olmuş durumdadır. TRT'de kadro karşılığı sözleşmeli personel, özel hukuk hükümlerine tabi personel, yüklenici işçi olmak üzere yaklaşık 10 bin kişinin çalıştığı belirtilse de buna rağmen TRT, programlarının önemli bir kısmını para karşılığı dışarıya yaptırmaktadır.

Gelinen noktada, TRT, kamu hizmeti yayın kuruluşundan çok şirket gibi yönetilen, AKP yandaşlarına dış yapımlar ve alımlar vasıtasıyla para aktarılan, AKP'li kadroların istihdam kapısına ve AKP ajansına dönüşmüş bir kurum niteliğindedir. TRT, kamu yararına hizmet üreten bir kurum olmaktan çıkmıştır. Bugün yapılması gereken düzenleme bunun tersine döndürülmesi amacını taşımak zorundadır.

Teşekkürler Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bozdağ, teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, kanun teklifini veren değerli sayın milletvekili, sayın bürokratlar ve sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, geçen haftalarda görüştüğümüze benzer bir kanun teklifiyle yine karşı karşıyayız. 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle yapılan bir kısım düzenlemelerin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi nedeniyle düzenleme ihtiyacı doğru ve genel olarak bunlar önümüze getirilmiş durumda bu kanun teklifiyle. İptal gerekçeleri neydi Anayasa Mahkemesinin? Aslında,

bunlar bilinmeyecek, kestirilemeyecek hususlar değildi; hep söylüyorum yani iktidar tarafı bunları önemsemiyor, "İptal edilsin. Anayasa'ya aykırı da olsa ben bu işlemi yaparım. Nasıl olsa epey bir vakit geçecek -mesela, bu işin 7'nci yılı- o vakte kadar Anayasa'ya aykırı bir şekilde düzenlemelerimizi yapmış oluruz." diyor. Anayasa Mahkemesi ne demiş? Demiş ki: "Yetki kanunu sana böyle bir yetki vermiyor kardeşim, niye böyle bir düzenleme yapıyorsun?" İptal etmiş. Anayasa Mahkemesi "Şu, şu, şu hususlar kanun hükmünde kararnameyle düzenlenemez." demiş, iptal etmiş. Anayasa Mahkemesindeki hukukçular bunu biliyor da idaredeki hukukçular bilmiyor mu? Bilmemeleri mümkün değil, dediğim gibi bile bile bunlar yapıyor; bu davranış burada hem ülkeyi bir hukuk devleti olmaktan çıkartıyor hem de gereksiz işlerle bütün bir kamu bürokrasisi ve Meclis uğraşmış oluyor.

Şimdi, tabii, bu eleştirilerimizi biz geçen sefer de yaptık, o yüzden mümkün olduğu kadar hızlı geçeceğim fakat şimdi kanun teklifini veren arkadaş sistemi yine övmeye başlayınca tabii, o zaman sisteme ilişkin -bu yeni sisteme, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine ilişkin- birkaç kelime tekrar söyleme ihtiyacı ortaya çıkıyor. Şimdi, 2017'de Anayasa değişikliği olmuş, 9 Temmuz 2018'de sistem yürürlüğe girmiş fakat yapılan değişiklikler yani bu "sistem değişikliği" dediğimiz şeyde aslında yapılan işler yani uyum anlamında yapılan işler sadece ibare değişikliğinden ibaret arkadaşlar; "Başbakan" gördüğümüz yere "Cumhurbaşkanı" koymuşuz, işte "Hükümet" gördüğümüz yere "Cumhurbaşkanı" yazmışız, bilmem şunun olduğu yere bu yazılmış filan yani mekanik değişiklikler yapılmış. İşin ruhuna ilişkin değişiklik yapılmış mı? Hayır, yapılmadı yani sistem hiçbir şekilde... "Bu yeni sistem devreye girsin." filan diye bir şeyimiz yok ama hiç olmazsa bir sistem değişikliği yapıldığı iddia ediliyorsa onun icabı olan her şeyin yapılması lazımdı ki bu ülkeye faydası olsun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yopalım.

ERHAN USTA (Samsun) - Yopalım tabii, getirin de yopalım çünkü bizim getirdiğimiz hiçbir şey zaten gündeme alınmıyor, Komisyon gündemine de alınmıyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, birkaç örnek de vereceğim. Şimdi, işte, şu yaşadığımız şey, kanun teklifi. Yeni sistem ne diyor? "Artık, hükümet kanun tasarısı gönderemez, kanun teklifleri milletvekilleri tarafından verilir." deniliyor. Ya, bunu hakikaten öyle yapıyor muyuz, milletvekilleri mi hazırlıyor? Yok öyle bir şey! Yine, bakanlıklar hazırlıyor, kurumlar hazırlıyor; bakın, koordinasyon içerisinde olmak ayrı şey. Bakanlık hazırlıyor arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı buraya gönderiyor, ondan sonra kurban seçilen bir iki AK PARTİ milletvekili bunun ilk imzacısı oluyor, arkasında da bir kısmı imzalarını atıyor, buraya geliyor. Evet, dürüst olalım. Ya, bu çok aleni bir şey yani bu çok aleni bir şey. Şimdi şimdi...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Cevabı vakti gelince söylersiniz.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Milletvekiliyiz biz, kurban değiliz.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, işte, kurban ediliyorsunuz onu söylüyorum, size de acıyorum. Şimdi şimdi, biraz biraz milletvekilleri içerisinde ne olduğunu ufak ufak anlamaya başladı, birçok detayı da zaten yine bilmiyorsunuz, biliyor olsanız bu bürokratları niye getiriyorsunuz? Şimdi, birazdan göreceğiz detaylar konuşulurken, sizin şahsınızla ilgili söylemiyorum ama bugüne kadar bizim burada yaşadığımız tecrübe bu, milletvekilinin çoğu zaman haberi bile yok, şuraya geliyor savunuyor; isterse haberi olsun arkadaşlar, kendisi hazırlamamış.

Bakın, sistem ne diyor? Ya, bu sistem, yeni kurulan sistem diyor ki: "Artık, bunu Hükümet hazırlamaz; milletvekili, Parlamento hazırlar." Yok, yapamaz da bunu çünkü Parlamentoda bununla ilgili bir altyapı da hazırlanmadı. Yani bunu milletvekilinin yapabilmesi için bir defa milletvekilinin kafasında bir politika fikrinin olması lazım. Yani bu ülkenin işte sanayisiyle ilgili, tarımıyla ilgili, ne bileyim, enerji sektörüyle ilgili kafasında bir fikir olacak; o fikri bir kanun teklifine, bir politikaya dönüştürecek, projeksiyonlarını yapacak, rakamsal altyapısını, etki analizlerini yapacak bir Meclis içerisinde bir altyapının olması lazım, kurumsal altyapının olması lazım. Başından itibaren söylüyorum yani bunu ta 2017'den itibaren söylüyorum. Ya, gelin, bakın, burada, o zaman bizim eski Devlet Planlama Teşkilatına benzer sektörler kurmamız lazım Meclisin içerisinde; burada sanayi sektörü uzmanın olması lazım yani enerjiyle ilgili bir kanun teklifi hazırlayacaksam Meclisin enerji uzmanlarıyla oturup konuşabilmem lazım. Ancak bu böyle olur ama bunların hiçbirisi yapılmadı. Ne yapıldı? İşte "Şu ibare, şu ibare olarak değiştirilmiştir."

Şimdi, mesela, bir örnek daha verelim, atamalarla ilgili. Değerli arkadaşlar, eskiden de vardı? Diyelim ki üçlü kararnameli atamalar var. İşte, bakan, başbakan, Cumhurbaşkanı veya bakanlar kurulu kararıyla atanan görevler vardı; işte, TÜİK Başkanı veya -kendim atandığım için söyleyeyim- İç Denetim Koordinasyon Kurulu üyeleri bakanlar kurulu kararıyla atanırdı, bütün bakanların imzası aranırdı, bir tane bakanın itiraz etmesi durumunda o atama yapılamazdı. Yani sistemin içerisinde, kendi içerisinde bir denge kontrol vardı.

Şimdi, burada, bunların hepsi için sadece Cumhurbaşkanına bu yetkiler verildi. Yani şimdi eskiden Cumhurbaşkanı neydi? Tarafsızdı; başbakan vardı, kendi içerisinde bir denge mekanizması kurulmuştu, dolayısıyla üçlü kararname şeyi çözüyordu. Şimdi, burada başbakan gördüğümüz, bilmem ne gördüğümüz her yeri "Cumhurbaşkanı" olarak değiştirdince ne oldu? Artık, bütün atamaları Cumhurbaşkanı yapar hâle geldi. E, belki burada, sistemin ruhuna uygun şekilde daha fazla Parlamentoyu devreye sokmamız gerekirdi bazı atamalarda, değil mi? Mesela, vali, büyükelçi atamalarında. Amerika Birleşik Devletleri'nde nasıl? Büyükelçi atamalarını başkan mı yapıyor? Senatonun onayından geçmiyor mu? Şimdi, eski sistemin kendi içerisinde bir şey vardı. İşte, bakanlar, başbakan vardı ve Cumhurbaşkanı devletin başı olarak, tarafsız birisi olarak, bir siyasi parti mensubu olmayarak bunları kontrol mekanizması... Bakın, yani madem öyle bir sistem değişikliği yapıldı, bunları da yapmak lazımdı, 8'inci yılda hâlâ bunları konuşuyoruz ya!

Mekanik değişiklikleri bile adam gibi yapmayı başaramadınız, işte hâlâ iptaller oluyor, bile bile iptal. Arkadaşlar diyor ki: "Ya, niyet mi okudun?" Ya, niyet okuma falan değil, öngörünüz yok mu, bir hukuk nosyonunuz yok mu? İşte, geçen seferki yaptığımız "HSK üyeliğinde adalet müsteşarı yerine, işte, bir bakan yardımcısı o görevi yapar." diye burada düzenleme yapıldı ya, bunun Anayasa Mahkemesince iptal edeceğini bilmiyor muyuz şimdi biz? Şimdi, dolayısıyla arkadaşlar, bunlar, bu örnekler artırılabilir. Yani sistem falan yok, sistem çalışmıyor; bunu zaten çok net bir şekilde görüyoruz. Rakam okumayı birazcık bilen birisi varsa 2018'den sonra hiç olmazsa bir ekonomik göstergelere bakılsın, bunun nasıl bir şey olduğunu, nasıl başarısız bir sistem

olduğunu ve bunun ülkeye nelere mal olduğunu net bir şekilde zaten göreceğiz. Ha, bu sistem değişiklikleriyle amaç bir tek adam rejimi yaratmaksa, bir sistemsizlik yaratmaksa o zaman onda başarılı bak, o hakkı teslim edelim, başarılı olunan şey o.

Tabii, bu böyle torba olunca bunun geneline ilişkin çok fazla söylenecek bir şey yok ama ben 3 hususta düşüncelerimi ifade etmek istiyorum.

Bunlardan bir tanesi, bu kamu görevinden ayrılanların kendi alanıyla ilgili hususlarda çalışma yasağı. Arkadaşlar, bu madde geldiğinde detayını konuşacağız ama burada hukuki bir boşluk var anlaşılan veya idareler bunu böyle görüyor. Ben bunu daha önce Plan Bütçe Komisyonunda gündeme getirmiştir. Mesela, EPDK Kanunu'nda biliyorsunuz, kurul üyelerine ilişkin yasak orada yazılmış ama EPDK'deki mesela Tarife Dairesi Başkanı görevindeki tarifeleri bitirdi, o akşam görevinden ayrıldı, ertesi sabah bir tane dağıtım şirketinde işe başladı; kendi yaptığı tarifenin orada uygulayıcısı oldu ve çok yüksek ücretlere. Bunu rakamlarıyla açıkladım, bunu Mustafa Yılmaz buradayken, Enerji Bakanı buradayken söyledim; ağızlarını açıp şey söyleyemediler. Sadece Mustafa Yılmaz'ın söylediği şey şu: "Ya, o adamlar da ne yapacak, ekmecek yemeyecek mi?" bilmem ne. Yahu, bu adam devlet memuru zaten, o tarafa ayrılıp gidiyor. "Yani çoluğuna çocuğuna ne verecek? İşte iki yıl para almayacak mı?" Bak, şu mantığa bak! Şimdi birazdan onun maddesi gelince tutanaklardan şey yapacağım. Şuna sığınıyorlar: "Kendi kanununda kurul üyeleri yazıyor ama personel yazmıyor." Şimdi kendi kanunlarında kurul üyeleri için daha detaylı bir düzenleme yapılmış, orası daha özel bir alan, kurul üyeleriyle ilgili kısım oradan alınabilir ama öbür 2531'di sanıyorum o kanun, bu kanun arkadaşlar 1981 yılında çıkmış, orada kurumlar sayılırken eski sisteme göre, 5018 öncesi sisteme göre sayılmış; işte "katma bütçeli idareler, genel bütçeli daireler, şunlar bunlar." demiş. Şimdi, 5018'le bütçe sistemlerinde değişiklik olmuş, "düzenleyici denetleyici kurumlar" diye kurumlar oluşturmuşuz. Bunların ismi orada yok diye... Evet, o yıl belki o düzenlemeler yapılsa uyum düzenleme olabilirdi ama buna sığınarak şimdi, bu şeyde hiçbir düzen falan kalmadı. Yani bugün burada çok ciddi bir şekilde özel sektöre menfaat sağlayan bir iş yapan bir kamu görevlisi, ertesi gün aynı alanda işe başlıyor bu eksiklikten dolayı. Niye? İşte EPDK orada sayılmıyor. 1981 yılında EPDK mı vardı sayılsın ama ne sayılıyor orada? Bakın, orada KİT'ler bile sayılıyor. Yani bir KİT bile, özel sektör, özel hukuk hükümlerine tabi olarak iş yapan KİT'ten bile bir memur oradan oraya ayrıldığında iki yıl, üç yıl çalışma yasağı koyan bir irade, bir yasa koyucu, düzenleyici otorite doğrudan özel sektöre menfaat temin edebilecek birisine bir sınırlama koymaz mı normal şartlarda?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitireceğim efendim.

Koyar tabii ki, koymuş da zaten çünkü şu anda düzenleyici denetleyici otoritelerin yaptığı işi eskiden Bakanlıklar yapıyordu arkadaşlar. Yani şimdi EPDK'nin yaptığı iş, eskiden Enerji Bakanlığı bünyesinde yapılıyordu ve 2531 sayılı Kanun'la bu kısıtlama onlara vardı. Şimdi EPDK kuruldu, EPDK'nin ismi de buradaki kapsamda geçmiyor, "O zaman biz böyle bir şey yaparız." böyle bir mantık olamaz! Şimdi, bu hukuksuzluğun, yolsuzluğun bir kapısı burada aralanmış oldu.

Dolayısıyla, bunu şunun için anlatıyorum: Hazır yeri gelmişken burada, eğer bu ülkeyi biraz seviyorsa AK PARTİ Grubu için söylüyorum ve MHP Grubu için, bu ülke için birazcık sevdaları varsa gelin, burada bu düzenlemeyi yapalım önümüze gelmişken, 2531'deki bu düzenlemeyi, bu eksikliği giderelim arkadaşlar. Birinci husus bu.

İkinci husus: Şimdi, burada tabii, gerekçeyi yazan kamu bürokratları biraz siyaset yapmışlar bu BTK ve Kamu İhale Kurumunda. İlk usulde konuştuğum şeyi de destekleyecek mahiyette hususlar var burada. Değerli arkadaşlar, şimdi, 4'üncü maddede Kamu İhale Kurumu kurul üyelerine siyaset yasağıyla ilgili bir husus var. Bu, ilk kez getiriliyormuş gibi bir defa gerekçede yazılmış, bu çirkin bir şey. Ya, 703 kaldırılmadan önceki kanunda zaten var olan bir şey bu. Sanki "Bu ilk kez getiriliyor." filan deyip böyle bir meşruiyet kazandırıyor şey, çirkin. Aynısını 12'nci maddede de yapıyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Aynısı?

ERHAN USTA (Samsun) - Aynısı, aynısı getiriliyor. Şimdi, aynısı getirilse daha ne? Yani bu hüküm var. Şimdi, orada 2 tane şeyde değişiklik yapılıyor: 1) 703'ten önce Kanun -hem BTK için söylüyorum bunu hem de Kamu İhale Kurumu için söylüyorum- kurul üyelerinin vasıflarını saymış "Şöyle şöyle olacak, şu işleri yapacak, bilmem ne yapacak." filan şeklinde. Tamam mı, ondan sonra devam eden şeyde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen selamlayabilir miyiz.

ERHAN USTA (Samsun) - Bunları maddelerde filan, her birini ayrı ayrı konuşmayacağız, işte bunu bir toplu olarak konuşmak gerekiyor, o yüzden konuşuyoruz. 4 ile 12'yi birlikte konuştuğum için genelde konuşuyorum. Şimdi, yani...

Başkanım, birer birer dakika vererek vallahi ne insicam bırakıyorsunuz ne bir şey bırakıyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Erhan Başkanım, maddelerde konuşursunuz, yani bir usulümüz var.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani hem maddede hem önergede hakkımızı ayrı ayrı kullanalım; öyle bir şey yapmıyoruz, bunu siz biliyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Burada bir uygulamamız var, diğerlerine de aynen devam ettik.

ERHAN USTA (Samsun) - Uygulamamız var da işte, tamam.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Yine maddelerde konuşursunuz, biz onu diyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Erhan Bey'in bir ayrıcalığı olsun.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, ayrıcalık istediğimizden değil, düzgün bir iş yapalım diye uğraşıyoruz ya, düzgün bir iş yapalım diye gırtlığımızı patlatıyoruz, netice alacak mıyız? Almayacağız ama şurada vicdan sahibi bir bürokrat belki "Ya, hakikaten bu adam doğru söyledi ya, şu işi yarın yaparken şunu dikkate alalım." der diye, belki bir faydamız olur diye uğraşıyoruz ya, yoksa sizin vicdanınızın karardığını ben biliyorum arkadaşlar. Yani şimdi ben burada ne dersem diyeyim değişmeyecek çünkü sizin iradeniz yok ya, yok arkadaş!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Yapma ya!

ERHAN USTA (Samsun) - Nilgün Hanım, yok ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sabrımızı niye zorluyorsun böyle ya, ayıp ediyorsunuz ama ya!

ERHAN USTA (Samsun) - Sabır ne ya!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sabır bu işte ya!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Erhan Bey, teşekkür ediyorum.

Maddelerde konuşursunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Biz sana daha çok konuşasın diye...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Bakın, biz, cidden sizin görüşlerinize saygı duyuyoruz, gerçekten istifade de ediyoruz ve onu söylüyoruz. Ama "irade yok" demeyin ya!

ERHAN USTA (Samsun) - İradenizin olmadığı malum da hadi onu söylemedim varsayın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hayır, öyle değil.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Geri alamıyor şimdi de, geri bile alamıyorsun yani!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Bizim irademiz var ki burada yani biz görüşlerimizi ifade ediyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - TRT'ye falan girmeyeceğim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Erhan Bey, lütfen, selamlamanızı yapın.

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam, o zaman bütün maddelerde şeyimizi... Bakın, aslında sınır filan yok burada; bakın, Plan ve Bütçe Komisyonunda hele hele şimdi grup sözcüsü olarak konuşurken böyle "sınır mınır" filan demeyin. Yani ne olacak şimdi, ben bunu on dakikaya nasıl sığdırayım yani sığdırma imkânımız yok zaten. Şimdi, o zaman şunu yapacağız: Her maddede hem önergesinde hem maddesinde ayrı ayrı konuşacağız, bu daha fazla bir iş yükü getirecek. Şimdi, toplu olarak bazı şeyleri, 4 ile 12'yi başka maddede ben nasıl konuşayım? Ama aynı şey yapıldığı için 4 ile 12'yi birlikte, genelinde konuşuyorum veya TRT'nin maddelerinde.

Neyse, özetle arkadaşlar, yapmaya çalıştığımız şey şu: Yani hakikaten bu ülkenin faydasına bir şeyler yapacaksak... Ha şu anda biz söyledik diye burada hemen bu değişikliğin yapılmasını beklemiyoruz ama bu yetkili kurullarıyla, karar vericileriyle falan konuşulsun. AK PARTİ Grubundan da istirhamımız arkadaşlar, bunlara biraz eğer kanaat getirdiyseniz "Ya, bu arkadaş doğru söylüyor -benim için değil, herhangi birisi için- bunu bir yerlere götürmek lazım." deyin. Yani bu şekilde, bu şekilde bu sorunları çözeriz, başka türlü hakikaten bu sorunları çözemeyiz, uğraşır uğraşır dururuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, TRT konusuna hiç giremedim ama sadece şu kadarını söyleyeyim: Yani TRT'nin artık hiçbir şekilde tarafsızlığı falan kalmamıştır. Maddelere gelince artık orada anlatacağım. TRT şu kararı vermek durumundadır: Yani deve mi olmak istiyor, kuş mu olmak istiyor? Şimdi, devekuşu; yerine göre kamulaştırmadan yararlanacak, bedelsiz arsa tahsis alacak ama öbür tarafta gidecek, efendim "Ben şirket kuracağım veya özel sektör kuruluşlarıyla rekabet edeceğim." gibi bir mantık içerisinde. Bu kararı TRT vermek durumunda; bu karar verilmemiş, bu kafa karışıklığı var. Tabii, bu bilerek yapılmıştır, o ayrı bir husus ama bunların hepsinin maddesi geldiğinde konuşacağız.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Sayın Sadullah Kısacık, buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyelerimiz, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar ve basınımızın güzide mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İlk önce, geçtiğimiz Komisyon toplantısında kanun tekliflerinin üç gün önceden değil de bir hafta önceden gönderilmesini rica etmiştik, bu önerimiz dikkate alındığı için teşekkür ediyorum. Bu kanun teklifi önceden geldi, daha iyi hazırlanma şansı bulduk; inşallah, bundan sonra bu uygulamanın devamı gelir. Bu şekilde, kanun tekliflerinin önceden gelmesini, en azından bir hafta, sekiz-on gün önceden gelmesini rica ediyoruz.

Tabii, bence bu bugünkü görüşeceğimiz torba kanun teklifinde en önemli maddelerden bir tanesini kamu personeline getirilen 35 yaş sınırı oluşturuyor. Şimdi, bu 35 yaş sınırı, aslında, kamuya liyakatli, tecrübeli personel alımının önüne geçen en büyük engel ve ben bunun kaldırılması gerektiğini düşünüyorum. Zaten aslında bu uygulama Anayasa'ya da aykırı. Anayasa'nın 10'uncu maddesi "Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir." der ve yaş da bu benzeri sebepler arasında değerlendirilmelidir. Yani biz kamuya personel alıyoruz, "Senin yaşı 36, biz seni alamayız." Eşitlik ilkesine aykırı bu. Birincisi, bu; eşitlik ilkesine aykırı.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kaça çıkarmak lazım?

SADULLAH KISACIK (Adana) - Şöyle yapmak lazım Başkanım: Tecrübeyle sınamak lazım. Şunu söyleyeyim: Ben kendi alanımda da biliyorum, adamın özel sektörde sekiz on yıl tecrübesi var, sahayı biliyor, çalışmış. Bakıyorum, çok iyi bir kalkınma ajansı personeli olur, çok iyi bir KOSGEB personel olur. Mesela, KOSGEB'e gidiyorum, KPSS'yle girmiş genç bir arkadaş; sahayı bilmiyor, özel sektörü bilmiyor, neyin uzmanı olacak Başkanım, neyin uzmanı olacak bu arkadaş?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Süresi var ya, uzman yardımcılığının süresi var.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Ama ben, özel sektörde yetişen, ilgili alanda yıllarca çalışmış, tecrübe edinmiş, deneyim sağlamış arkadaşların en azından KPSS'yle yine sınava girip alanındaki kamuya açık işlerde çalışmasının devlet yönetimi açısından çok faydalı olacağını düşünüyorum. Hem de bu şunu da sağlıyor...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bir yaş öneriniz var mı? Merak ettiğim için soruyorum.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Şu anda kariyer mesleğinden konuşuyoruz, bence yaş sınırı olmamalı. Şu olabilir: Ya, 65-70 yaşındaki kişilerin ülkeyi yönettiği şeyde 36 yaşındaki adam uzman mı olamayacak yani? Adam 70 yaşında Türkiye Cumhuriyeti'nde bakanlık yapıyor, ülke yönetiyor vesaire yapıyor. Ne olacak ya? Niye 36 yaşındaki adama "Yaşlı mısın?" diyeceğiz biz? "Sen uzmanlık yapamıyor musun? Sen memur olamıyor musun?" diyeceğiz 36 yaşındaki adama. Yani, bu

gençlerimize, kamuda çalışmak için umut bekleyen arkadaşlara bir hakaret. Adam 34 yaşında sınava girmiş, kazanmış, tam şey yapacak, pandemi olmuş, şu olmuş, bu olmuş, başvuramamış ve 36 yaşına gelmiş adam, 34 yaşındaki puanını kullanamıyor, giriş yapamıyor. Bence bu yaş çok anlamsız.

Bakin, gerçekten benim birçok tanıdığım var, ben yıllarca özel sektörde çalışmış, milletvekilliği hariç bir gün bile kamu hizmeti yapmamış bir arkadaşınızm. Özel sektörde artık işinden bıkmış, tecrübeli "Ya, şu iş de tam bana göre." diyen arkadaşlar var ama yaşı aştığı için adam kamuda çalışmayı, memur olmayı hayal bile edemiyor, hayal bile edemiyor çünkü artık o hakkı elinden alınmış. Bence kamunun makamı milletin makamıdır. Eğer tecrübesi, liyakati, bilgisi, birikimi buna yetiyorsa bence çalışmalıdır.

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - İstisnai konular ama söylediniz. Normalde benim de otuz yıl kamu tecrübem var, on iki yıl genel müdürlük yaptım...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar karşılıklı yapmayalım, daha sonra cevap verirsiniz.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Bununla ilgili telif vereceğiz, sizlere de gelmiştir... Yani, insanlarımız, gençlerimiz niye 36 yaşındaki bir adam kamuda çalışmasın? Hatta ben şunu söyleyeyim, kamu için söyleyeyim, İçişleri Bakanımızı da söyledim: Şimdi, mesela küçük ilçeler için kaymakam çok önemlidir. Mesela, Seyhan, Türkiye'nin en büyük ilçelerinden bir tanesi Adana'da; kaymakam çok önemli değildir zaten vali, emniyet müdürü, herkes orada olduğu için birçok mülki idare işlerini valiyle, ilgili emniyet müdürü... Ama küçük yerlerde 30 bin, 40 bin, 50 bin kişilik yerlerde kaymakam çok önemlidir. Şimdi, küçük ilçeye bir bakıyorum, daha yeni kaymakam atıyoruz. Ya, orada kaymakam her şey yani ilçenin vizyonunu kaymakam belirliyor, bir kavga çıktığında, aileler arasında bir tartışma çıktığında kaymakam orada babalık yapıyor, ağabeylik yapıyor yani oradaki bilgisi, birikimi, yaşı, tecrübesi önemli ama bakıyorum küçük ilçedeki kaymakama, adam daha yeni gelmiş, daha kendini yönetemiyor ki ilçeyi yönetecek. Bak, bunun sayısız örneğini görürüz. Onun için dedim ki Sayın Bakana: Ya, asıl tecrübeli adamları küçük ilçelere vermemiz lazım, orada her şey o adam. Büyük ilçede tam tersi, kimse kaymakamın ismini bile bilmez yani anket yapalım "Büyük ilçede kaymakam kim?" deyin ismini bile... Ama küçük ilçede kaymakam devlettir, oranın babasıdır, akıl danışılacak kişidir. Doğru mu? Şimdi kamuda da böyle yani tecrübeli arkadaşlarımız var, özellikle kariyer mesleklerinde. Gerçekten de rica ediyorum, bu 35 yaş sınırı kaldıralım, liyakat temelli yeni bir sistem kuralım. Bu, aynı şekilde devletin mesela sağlık vesaire şudur budur diğer sistemlerinde de geçerli; özel sektörden emekli olmuş çok iyi arkadaşlar var, özellikle bilgi gerektiren işlerde. Bunun önünü açmalıyız diye düşünüyorum çünkü bu bizim konuştuğumuz meslekler beden işçiliği değil, kariyer mesleği. Özellikle, şu anda, birçok şeyin artık dijital ortamda yapıldığı bir çağda bu yaş sınırı gerçekten milletimizin vicdanına, gençlerimizin vicdanına dokunuyor. Benim de birçok tanıdığım var. Ya, adam bir fırsat kaçırmış gibi düşünüyor. 37 yaşındaki bir kişi neden "Artık ben kamuda çalışamam." düşüncesine sahip olsun, neden? Bu 35 yaş kısmını Komisyon üyelerimizin tekrar değerlendirmesini ve gerçekten de milletin vicdanı için, gençlerimizin ileriye dönük bakışı için önemli ve fırsat eşitliği için de anayasal bir hak olduğunu burada dile getirmek istiyorum. Ha, Avrupa'da da Amerika'da da bunun örnekleri var yani çoğu ülkede yaş sınırı yok; direkt tecrübe, bilgi, birikim temelli bir şey var. KPSS'ye giriş sadece bir eleme, mesleki bir avantaj sağlamıyor ya da mesleki bir bilgi, birikim işi değil KPSS işi. Asıl, bizim burada mesleki birikime bakmamız gerekir diye düşünüyorum.

Diğer bir şey, burada getirilen birçok yasa TRT'yi ilgilendiriyor. Tabii, şimdi, diğer konuşmacı arkadaşlarımız da burada net olarak belirtti, gerçekten de artık biz TRT'nin şu eski, çocukluğumuzdaki günlere dönmesini istiyoruz. "Haydi oğlum saat sekiz oldu, hadi kızım saat sekiz oldu, haberleri açın, TRT haberlerini açın." günlerine çevirmenizi istiyoruz. Bizim çocukluğumuzda akşam sekiz olduğunda hayat dururdu, herkes TRT haberi açar, orada TRT haberleri izlerdi.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - "Ajans" diye geçirdi.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Evet.

Şu anda çoğumuzun belki kanal listesinde artık TRT bile yok. Bu, kamu yayıncılığı yapan bir kurum adına gerçekten de üzüntü verici. Biz burada bürokratlarımıza tabii bir şey diyemiyoruz. RTÜK Başkanı geçen gün bir "tweet" tatti; ATV'de yayınlanan Galatasaray maçından dolayı reytingde yüksek puan aldığı için Türk milletine teşekkür etti. Şimdi, RTÜK Başkanı özel bir kanalın reytinginden dolayı millete teşekkür ederse TRT Genel Müdürü ne yapsın, TRT bürokrati ne yapsın? Yani sözlerimiz size değil, sözlerimiz gerçekten de siyasi iklime, siyasi iklim de maalesef bu hâle getirdi.

Şimdi, diğer bir durum, vergi memurlarıyla alakalı bir düzenleme getiriliyor. "Üç yıl denetimini yaptığı alakalı bir şirkette çalışamaz..." diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun Sayın Kısacık, ek süre veriyorum.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Sağ olun Başkanım.

Bu doğru bir uygulama fakat bunun daha da geliştirilmesi lazım. Ben şuna inanıyorum: Devlet memurluğu bir adanmışlık işidir yani devlet memuru sadece "Aman KPSS'yi kazanayım, gideyim, çalışayım." denen bir yer değil; "devlet memuru" dediğiniz zaman kendinizi kamuya adayacaksınız, eğer gönlünüzde o görev bilinci varsa bunu yapmalısınız. "Yok kardeşim ben daha fazla para kazanmak istiyorum, özel sektörlerden nasiplenmek istiyorum, fırsatları değerlendirmek istiyorum." diyecekseniz o zaman bana göre kamuya hiç girmemelisiniz. Birçok kamuda çalışan arkadaşla bakıyorum gönlünde hâlâ böyle bir para hırsı... Para hırsı varsa bu iş olmaz. "Ben memuriyetin güvencesini alayım, ha bir de bunun üzerine fırsat bulayım para kazanayım." Yok öyle bir dünya, öyle bir dünya yok!

Şimdi, ben şunu görüyorum: Yeni yapılan birçok kamu kurumlarına bakıyorum, pırıl pırıl, kurum yapılmış, bilgisayarlar var, sistem dört dörtlük ama bakıyorum, oradaki hizmet iyi değil, adam yerinde yok, vatandaş geliyor, adam vatandaşın suratına bakmıyor. Hastanelere bakıyorum, temizlik iyi değil, yönetilemiyor. Binalarda sıkıntı yok, devlet yapmış, altyapıda sıkıntı yok. İşte, bu vesileyle söylüyorum, bu memurluk yasasını yeniden ele almamız gerekiyor. Gerçekten kamu aşkıyla yanan, sadece para kazanayım değil "Ben devletime, milletime bilgimle, birikimimle hizmet etmek istiyorum." diyen herkese kamunun makamları açık olmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SADULLAH KISACIK (Adana) - Tamamlıyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen, selamlayalım.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Bilgisi, birikimi, tecrübesi yeterli mi; sicili temiz mi; yaşa, şuna buna bakmadan, biz bu milletin evlatlarının kamunun en iyi yerlerinde yine milletine hizmet etmesini sağlayacak düzenlemeleri yapmalıyız. Şu eski düzenlemeleri bir kaldıralım artık diyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kısacık, teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, sayın milletvekilleri, kamu kuruluşlarımızın değerli bürokratları, kıymetli basın mensupları; öncelikle, hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Bu kanun teklifi, usul olarak daha önce Komisyonunda görüştüğümüz ve hâlen Meclis Genel Kurulunda görüşülen kanun teklifiyle aynı mahiyeti arz etmektedir. Kısaca özetlersek Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişi öngören 2017 yılı Anayasa değişikliklerine uyum amacıyla öncelikle Siyasi Partiler ve Seçim Kanunları ile diğer bazı kanunlarda değişiklikler yapılmış, 10 Mayıs 2018 tarih ve 7142 sayılı Yetki Kanunu'yla da Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir. Bu arada 24 Haziran seçim sürecine girildiğini, dolayısıyla Meclisin kapalı olduğunu da hatırlatmak isterim. Yetki Kanunu'na dayanarak çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ve kurumların teşkilatı ve personeliyle ilgili uyum düzenlemeleri yapılmış; aynı kapsamda Cumhurbaşkanlığı kararnameleri yürürlüğe konulmuş ve ayrıca, TBMM İçtüzüğü'nde gereken zorunlu değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Ancak 2018 yılından beri yürürlükte olan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle getirilmiş hükümlerin önemli bir kısmı kanun hükmü kararnameyle düzenlenemeyecek hususları içerdikleri veya Yetki Kanunu kapsamında olmadıkları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir. Ortaya çıkacak hukuki boşluğun giderilmesi amacıyla bu kanun teklifleri Meclise sunulmakta.

Öncelikle şunu ifade edeyim kendim de bizzat şahit olduğum için: Yani "Bu, bakanlıklardan, Cumhurbaşkanlığından geliyor, burada milletvekilleri imzalayıp veriyor." eleştirisi var. AK PARTİ Grubunda çok uzun süren müzakereler yapılıyor; kendi alanımda, uzmanlığım olan konularda bazen bizi de davet ettikleri için biliyorum; orada teklifler üzerinde uzun uzun müzakereler yapılıyor, ondan sonra ilgili milletvekili arkadaşımız teklifi veriyor.

(Gürültüler)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Ya, o da olacak, bunu uygulayacak olan bakanlıklar.

ERHAN USTA (Samsun) - Öyle bir şey yok, öyle bir şey yok.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Nasıl öyle bir şey yok?

ERHAN USTA (Samsun) - Burası hazırlasın.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, biz imza atmasak o teklif buraya gelebilir mi?

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, burası hazırlasın, gitsin, bakanlıkla istişare etsin.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yani tasarı olarak mı gelsin, onu mu savunuyorsun, ben onu anlamadım. Tasarı mı gelsin?

ERHAN USTA (Samsun) - Gelsin gelmesin değil, sistem buysa bu sistemin ruhuna uygun iş yapalım diyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Ruhuna uygun yapılıyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani burada kurumsal altyapıyı buna göre yapacaksın, Meclisin hazırlaması lazım. Meclis hazırlasın, gitsin, ilgili bakanlıkla istişare etsin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ediyoruz işte.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Zaten ediliyor, ediliyor. AK PARTİ Grubuna, Abdullah Bey'e söyleyelim, sizi bir çağırsın oraya.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, lütfen karşılıklı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Erhan Bey, AK PARTİ Grubuna, Abdullah Bey'e söyleyelim, sizi bir davet etsin, orada yapılan müzakereleri bir görün; ben gördüm, onun için söylüyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Etsin, etsin.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Karşılıklı değil, süreniz gidiyor Mustafa Bey.

ERHAN USTA (Samsun) - Müzakere yapılırken ne olacak? Müzakere bir şey değiştirmeyecek.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Nasıl bir şey değişmiyor ya?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Değişiyor ya, A'dan Z'ye hepsi değişiyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, kaç defa konuştuk biz de ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başkanım, onu çağırırsan, görse gene söyleyecek.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Neyse, onu yine konuşuruz.

Şimdi, tabii, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle ilgili birçok madde iptal edildi, şu anda parça parça kanun teklifleri olarak geliyor. Yani bu yöndeki eleştirilere katılırim çünkü bize göre de -tüm, hepsi 110 mu, 120 madde mi oluyor- 703, 233 maddeydi, bunun 103'ü için iptal söz konusu; 103'ü birden gelseydi biz de buna katılırdık yani bunu parça parça, 3-4 parça yapmaktansa tek parçada çünkü aynı mahiyet, usul yönüyle aynı mahiyette olan teklifler; bu, daha doğru olurdu.

Teklif baktığımız zaman neler var? İşte, kariyer mesleklere girişte yaş sınırı 35. O aslında 2011 yılında yapılan bir düzenleme yani 2011 yılında 657'ye giren bir düzenleme, teknik uyum amacıyla 703'te yer almıştı, Anayasa Mahkemesi iptal edince şimdi tekrar kanun teklifiyle geliyor.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının seçimi... Yine, 703'te olduğundan iptal edildi. Anayasa Mahkemesi tarafından kendi üyelerine yapılan görevlendirmeye belirlenecek.

Kamu görevlerinden ayrılanların yapamayacağı işler hakkında kanunda düzenleme var. Özellikle vergi incelemesine yetkili olanlarla ilgili getirilen üç yıllık bir süre var. Ben bu konuda Erhan Bey'in bazı eleştirilerine katılırim. Bu kamu görevinden

ayrılanların yapamayacağı işler konusunu disipline etmemiz lazım hakikaten yani bunun takibini yapacak sorumlu birimler olmalı; şimdi, caydırıcılığı belki artırılmalı. Kanunda hatırladığım kadarıyla altı aydan iki yıla kadar cezası var. Bu anlamda belki destekleyici düzenlemeler yapılabilir, o konudaki eleştiriler bizde de mahfuz.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu üyelerinin seçimi meselesi... Bu üyelere 657 madde 48'in şartları aranıyor ve siyasi partide görev almamış ya da ayrılmış olma şartı arıyor.

Savunma Sanayii Başkanına verilen bir yetki var. Bu ihtiyaç fazlası mal ve hizmetlerle ilgili Millî Savunma Bakanına olan yetkiler Savunma Sanayii Başkanlığında Savunma Sanayii Başkanına veriliyor.

Yine, Kamu İhale Kurulu üyelerine siyasi parti yasağı getiriliyor yani hem üye olmayacak, geçmişte de üye olmayacak hem de şimdi de üye olmayacak yani hiçbir şekilde siyasi partilerle ilişkisi olmayacak.

ERHAN USTA (Samsun) - Var ama daha önceden.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Daha önce de vardı, yine teknik uyum anlamında 703'te yer alınca, iptal olunca tekrar getirilme gibi bir durum söz konusu.

İş mevzuatına tabi veya sözleşmeli uzman istihdamı... Beş kamu idaresinde var benim bildiğim kadarıyla bu şekilde çalışan.

Bir diğer konu, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren geçici işlerde yerli ve yabancı sözleşmeli personel istihdamı. Bunlar tam zamanlı, kısmi zamanlı veya projeyle sınırlı geçici istihdamı öngörüyor.

Yine, kadro ve pozisyonları kaldırılan personelin devriyle ilgili hükümler yer alıyor. Türkiye İş Kurumu İl Müdürünün durumuyla ilgili, statüsüyle ilgili düzenleme yapılıyor.

Tabii, altı maddesi de TRT'yle ilgili. Ben TRT'ye yönelik eleştiriler konusunda şunu ifade edeceğim: Dün KİT Komisyonu vardı. Benim takip edebildiğim kadarıyla, getirilen tüm eleştirilere belgeleriyle birlikte Sayın Genel Müdürümüz gerekli cevapları verdi. Eğer KİT Komisyonu tutanaklarına arkadaşlarımız bakarlarsa bu konudaki cevapları görebilirler.

CAVİT ARI (Antalya) - Biz de bekliyoruz Başkanım. Orada değiliz, burada da verirler herhâlde.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yani burada da sorulabilir, ben sorulmasını diye demiyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Tarafsız yayın konusunda ne diyecek, biz de çok merak ediyoruz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Onunla ilgili çok ayrıntılı açıklamaları var. Ben televizyondan da takip ettim; ayrıca, tutanaklarda da bu görülebilir.

Şimdi, TRT'yle ilgili maddelere baktığım zaman, yine Genel Müdürün, personelin özlük haklarıyla ilgili düzenleme var; özel hukuka tabi personele ikramiye verilmesi var, istihdam fazlası personel olarak nakledilenlerin ödemeleri söz konusu; işte, kamu taşınmazlarının bedelsiz tahsisi konusu var; bir de şirket kurma, ortaklık, işte satın alma işlemleri ve şirketlere de personel görevlendirmeye ilgili düzenleme var.

Bizim tabii, bu TRT'yle ilgili bir eleştirimiz değil de genel anlamda kamu ihale mevzuatının hem günün şartlarına uygun hem de tüm kurumların ihtiyacını karşılar hâle gelmesi lazım. Şimdi, TRT'yle ilgili maddeye bakıyorsun, haklı bir talep, bundan bir istisna getiriliyor. Aslında, bu, tüm kurumları da kapsayacak gerekli esnekliği sağlayan bir kamu ihale mevzuatı hazırlanarak giderilebilir. Böylelikle de her kuruma "Kamu İhale Kanunu'ndan şu muaf, istisna." denmeye gerek kalmaz. Bu, bildiğim kadarıyla, kalkınma planımızda da orta vadeli programlarda da öngörülen bir düzenleme. Artık bu gelsin, düzenleme yapalım diyorum.

Bir konuda da... Gerçekten son yıllarda Türk tarihiyle ilgili yerli ve millî içerikli filmlerin yer alması memnuniyet verici. İşte, "Diriliş Ertuğrul" "Alparslan: Büyük Selçuklu" "Kudüs Fatihî Selahaddin Eyyubi" "Mehmed: Fetihler Sultanı" "Bir Zamanlar Kıbrıs" "Gönül Dağı" gibi hakikaten ailece izlenebilecek çok önemli filmler, diziler var. Film, dizi içeriğiyle ilgili ya da sahneleriyle ilgili eleştiri olabilir ama bütün olarak değerlendirdiğimiz zaman aslında gururlanacağımız çalışmalar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Bitiriyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun Mustafa Bey.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yani benim yaş grubumdaki arkadaşlar bilirler. 70'li, 80'li, 90'lı yıllarda hangi filmler izleniyordu TRT'de? İşte "Dallas" "Charlie'nin Melekleri..."

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Cesur ve Güzel."

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Evet, "San Francisco Sokakları" yine Brezilya dizileri... "Köle Isaura" vardı, Meclis Genel Kurulu bile ara verdi diye hatırlıyorum ben.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Gerçekten mi?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yani aslında ne inancımıza ne kültürümüze ne töremize uymayan filmler, diziler; âdeta bir kültür emperyalizmine uğradık o dizilerle. Ben o nedenle başta Sayın...

CAVİT ARI (Antalya) - Mustafa Bey, diğer kanallardaki sabah kuşaklarını herhâlde siz...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Onları eleştiriyoruz, bu ayrı.

CAVİT ARI (Antalya) - Hiç aklınıza gelmiyor herhâlde onlar.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Onları eleştiriyoruz, o ayrı; o konuda da düzenlemeler olmalı.

CAVİT ARI (Antalya) - Dallas'a gidinceye kadar bugün sabah yayınlanan kimin eli kimin cebinde programları var.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Ben bir gerçekliği ortaya koyuyorum Cavit Bey. Yani TRT daha önce ne yayınlıyordu, şimdi ne yayınlıyor?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen, karşılıklı cevap olmasın.

CAVİT ARI (Antalya) - Gerçeklik burada, yirmi üç yıldır şu anki bütün kanallarda sabah yayınlarda bu ülke vatandaşı nasıl...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kalaycı, devam edelim.

CAVİT ARI (Antalya) - Her türlü ahlaksızlık bugün kanallarda var.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Ben, valla siz ne dersiniz deyin, TRT Genel Müdürümüz nezdinde TRT kurumumuza, çalışanlarına, bu dizilerde emeği geçenlere, katkısı olanlara yürekten teşekkür ediyorum. Hepsinden Allah razı olsun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yok, Allah razı olmasın.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Geçmişini bilmeyen geleceğini de bilemez.

ERHAN USTA (Samsun) - Allah razı olmasın.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Geçmiş kucaklamadan geleceğin köprülerini de kuramayız. Çocuklarımızı geçmişimizin, Türk devletlerinin, manevi önderlerimizin, büyüklerimizin kim olduğunu anlatmamız doğru bir şey değil mi arkadaşlar?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Onlar belgesel değil, onlar kurgu ve şu anda çok ciddi bir propaganda var.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yani bu konuya hepinizin destek vermesi lazım.

ERHAN USTA (Samsun) - Tarih diziden öğrenilmez, bak bunu git kiminle konuşursan konuş...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Komisyon üyeleri, lütfen, karşılıklı hâle getirmeyelim. Söz talepleriniz karşılanıyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Tarih sinemadan öğrenilmez.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - "Muhteşem Yüzyıl"dan tarih öğrenmememiz lazım, hepsi kurgudur.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Tarihi öğrenmek değil ya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, tarihi buradan mı öğreniyoruz şimdi ya?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hayır, fikrini söylüyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kalaycı, son selamlamanız...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Bitirdim efendim.

ERHAN USTA (Samsun) - Millet okumasın bu şekilde...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Peki, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - TikTok seyretsinler...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Orhan Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet Sayın Kalaycı Başkanımıza bu güzel konuşması, değerlendirmesi için çok teşekkür ederiz.

Sayın Önder'in vefatından dolayı duyduğumuz üzüntüyü biz de ifade etmek istiyor ve başınız sağ olsun diyoruz sizlere de.

Şimdi Türkiye'de bir anayasa değişikliği yapılması gerektiğine, bir yönetim değişikliği yapılması gerektiğine ilişkin bir kanaat oluştu; sistemin tıkanıp görüldü, milletin karşısına çıkıldı; şeffaf bir şekilde herkes doğrusuyla eksikliğiyle, fazlasıyla yanlışıyla bu konuyla ilgili ne düşünüyorsa millete derdini arz etti, bir yönetim değişikliğine gidilmesi gerektiğini millete anlattı; millet -Allah razı olsun- her zaman olduğu gibi yine muhalefetin olayı çarpıtıp farklı noktalara taşıyıp götürmesine dönük yaklaşımlarına çok fazla itibar etmedi ve Cumhur İttifakı'nın tezlerinin arkasında durdu, bir yönetim değişikliği oldu ve Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemine geçti.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Sonuçlarını da ağır bir şekilde ödüyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Onunla uğraşıyoruz şu anda.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, bu değişiklik sonrasında da Parlamenter hükümet sisteminden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildi...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Ne söylediysek hepsi bir bir oldu.

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...ve o dönemde de kanunla Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Bakanlar Kuruluna Anayasa'da yapılan değişikliklere ilişkin uyum sağlanması amacıyla çeşitli kanun ve kararnamelerde değişiklik yapılması konusunda bir yetki verildi ve verilen bu yetki çerçevesinde de birtakım düzenlemeler yapıldı; teffuatlarını Sayın Canbey söyledi, arkadaşlar da konuşurken söyledi, tekrar olmasın. Daha sonra da Anayasa Mahkemesi kanun hükmünde kararnameyle getirilen hükümlerin bir kısmını ve kanun hükmünde kararnameyle düzenlenemeyecek hususları içerdikleri veya kararnamenin dayanağı olan yetki kanununun kapsamında olmadıkları gibi gerekçeyle iptal etti. İptal kararlarının oluşturacağı hukuki boşluğun doldurulması ve uygulamada yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla da Anayasa Mahkemesi kararlarının gerekçelerine uygun bir şekilde iptal edilen hükümlerin kanunla düzenlendiği bir çalışma geliyor. Bir önceki toplantımız da öyleydi, bu da öyle, bir sonraki toplantımız da öyle olacak ve belki bununla ilgili bir kez daha Komisyonumuz toplanacak. Bunu angarya görmek, "Meclisi boşuna çalıştırıyorsunuz, bunlar şöyledi, böyledi." diye burada böyle küçük düşürücü bir yaklaşımla meseleye yaklaşmak doğru değil. Vekilsiniz, vekiliz, işimiz bu; oturacağız, bir yerde bir eksiklik varsa bunu angarya görmeyeceğiz. Kanun hükmünde kararnameyle yapılmışsa, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapılmışsa, Anayasa Mahkemesi kendi yetkisini kullanmış ve "Bunu bu şekilde düzenleyemezsiniz, kanunla yapmanız lazım." demiş ise, iptal etmiş ise biz de oturacağız, bunu yapacağız.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Kamu kaynaklarının etkili, verimli kullanımı diye bir şey var.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bu angarya değil, bu bizim işimiz. Bize işimizi...

CAVİT ARI (Antalya) - "Angarya" diyen olmadı bir kere.

ORHAN YEGİN (Ankara) - İşinizi angarya gibi görüyorsunuz, çalışmak zorunuza geliyor.

CAVİT ARI (Antalya) - "Angarya" diyen olmadı, çarpıtmayın.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Kamu kaynaklarını da verimli, etkili kullanmak diye bir şey var. Aynı işi on kere yaparsan...

ORHAN YEGİN (Ankara) - 2 defa daha toplanmak, 2 defa daha sabahın onunda gelip şurada toplanmak zorunuza gidiyor, "Angaryayla uğraşıyoruz." diyorsunuz. Bunlar angarya değil, bunlar yapılması gereken şeyler.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Çarpıtırıyorsunuz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Meclisi çalıştıramıyorsunuz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Meclis yetkisini kullanmış, Meclis yetkisini kullanmış, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname yapma yetkisi vermiş; onlar yetkisini kullanmış, kanun hükmünde kararname yapmış; ondan sonra o kararname işlemiş. Anayasa Mahkemesi de "Kanun hükmünde kararname yaptın, evet ama şunları kanun hükmünde kararnameyle yapamazsın yahut da bunun dayanağı tuttuğun maddenin yetkisine girmez bu. Bunu başka bir şeyde yapman lazım." demiş, yetkisini kullanmış. Önümüze bir iş gelmiş, biz de şimdi bunları kanunla yapıyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Demek ki bir kanunsuzluk yapılmış ama.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Veli Ağbaba'ya az önce dedim ya "Bir tane doğru söylüyorsun; o doğrunun peşine on tane, yirmi tane yanlış ekliyorsun." diye. Şimdi, Sayın Ağbaba sabah nasıl başladı? "Anayasa Mahkemesi kalkmış 'Bu, Anayasa'ya aykırı.' demiş, 'Böyle şey olmaz.' demiş; bunları iptal etmiş. Siz getirip burada yeniden 'Sen kimsin Anayasa Mahkemesi? Seni takan kim?' diyorsunuz." diye olayı öyle bir çarpıtıyorsunuz, öyle bir yanlış gösteriyorsunuz ki daha önce defalarca yaptığınız örneğe yeni bir örnek ekliyorsunuz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yok, çarpıtma yok orada.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet, şu doğrudur: Anayasa Mahkemesinin bir iptali söz konusudur. O cümlelerde tek doğru olan şey budur, onun dışındaki her şey yanlıştır, abartılıdır, köpürtülmüştür, çarpıtılmıştır.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Demek ki kanunsuz yetki kullandınız.

ORHAN YEGİN (Ankara) - O doğruya eklenecek doğru da şudur: Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği iptal gerekçelerine uygun bir şekilde maddeler aynen veyahut da yeni bir iki madde de eklenerek kanunla yapılmak üzere buraya gelmiştir. İşinizi angarya bellemeyin. Bu sizin işiniz, milletvekilisiniz, çalışacaksınız, çalışmak zorunuza gitmesin.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, böyle bir üslup var mı Allah aşkına?

CAVİT ARI (Antalya) - Biz çalışıyoruz da biraz da siz çalışın. Genel Kurul siz olmadığınız için defalarca kapanıyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Hayır, sizin yüzünüzden kapanıyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi...

CAVİT ARI (Antalya) - Buraya gelip siz...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi...

CAVİT ARI (Antalya) - Burada defalarca söylüyoruz "Anayasa'ya aykırı düzenleme yapıyorsunuz." diye.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, yeni sistemde...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yeni sistemde çalışmak zorunuza gidiyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Defalarca söylüyoruz, Anayasa Mahkemesinden geri geliyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sizin yüzünüzden kapanıyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sayın Arı, siz Genel Kurulda 20 kişi duruyorsunuz.

CAVİT ARI (Antalya) - Doğru iş yapın, doğru!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Çalışmak zorunuza gittiği için "Meclis kapansın." diye yoklama istiyorsunuz.

CAVİT ARI (Antalya) - Angarya gören sizsiniz!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Çalışmak zorunuza gittiği için "Meclis kapansın." diye yoklama istiyorsunuz. Sonuçta, Genel Kurulda olduğunuz hâlde yoklamaya girmiyorsunuz Meclis kapansın çalışmasın diye.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Kapanmıyor mu?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Çünkü çalışmak işinize gelmiyor, çalışmak istemiyorsunuz siz.

CAVİT ARI (Antalya) - Orada sizin üçte 2'niz yok, sizin yüzünüzden Genel Kurul kapanıyor. Görüşmelerde 10 adaminiz yok be! Yazıklar olsun!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Siz, böyle bir muhalefetsiniz; siz, seçildiğiniz Meclis çalışmasın diye, seçildiğiniz Genel Kurul Mecliste çalışmasın diye Mecliste olduğu hâlde yoklamalara girmiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Orhan Bey, bir dakika...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Hadi getirin, emeklinin maaşı artsın! Hadi getirin, asgari ücret artsın! Hadi getirin, çiftçiye teşvik verin!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bir dakika arkadaşlar, lütfen, konuşulanlar anlaşılıyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Çarpıtarak ve iftira atarak konuşamaz!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başkanım...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Söz aldığınızda...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başkanım, Meclis Genel Kurulundayken...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Veli Ağbaba konuştu, sizler konuşacaksınız söz aldığınızda.

Lütfen devam edin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başkanım, Meclis Genel Kurulunda olduklarında, yoklama istediklerinde orada oldukları hâlde sisteme girmedikleri yalansa...

CAVİT ARI (Antalya) - Orada olmak sizin göreviniz, sizin!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Orhan Bey...

CAVİT ARI (Antalya) - Yoklamayı talep eden biziz, çarpıtma! Çocuk mu kandırıyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Orhan Bey, mikrofonunuzu açacağım.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Sizin çıkardığınız kanunlarda vatandaşın lehine bir şey yok, sizin çıkardığınız kanunlarda milletin işine yarayan bir şey yok; o yüzden.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, lütfen...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Yalnız, Meclisi birinci parti olarak siz çalıştırmak zorundasınız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Siz de çalıştırmamak zorunda mısınız?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Söylediklerimizi dinleyin.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Orhan Bey, sürenizi başlatıyorum.

Devam edin lütfen.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, Sayın Usta diyor ki: "Vekiller teklif verecekti. Şimdi vekiller mi veriyor? Cumhurbaşkanı hazırlıyor, 2 vekil kurban seçiliyor."

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Altı aydır Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddeleri görüşüyoruz.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Yazık günah ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kardeşim, milletvekili dediğin her konuda yüzde yüz bilgi sahibi insan değildir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Halkın sorunu varken onu konuşalım yani.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kimimiz hesaptan anlarız; kimimiz enerjiden anlarız; kimimiz madeni biliriz; kimimiz sağlıklıyızdır, hastalığı biliriz; kimimiz ilacı biliriz; kimimiz savunma sanayisinden gelmiştir, mermiyi biliriz ama bombayı bilmeyiz; kimimiz barutu biliriz, nişanı bilmeyiz. Her birimizin noksan ve tam tarafları vardır. Biz otururuz, bilmediğimiz konularda istişare yaparız. Sahada geziyoruz, vatandaş bizden kanun istiyor. Sivil toplum örgütleriyle görüşüyoruz, diyorlar ki...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - O zaman staj ve çıraklık mağdurlarının mağduriyetiyle ilgili, taşeronlarla ilgili kanunu, emeklilikte adalet arayanların kanununu çıkaralım hadi!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sivil toplum, sivil toplum örgütleriyle görüşüyoruz. Kimi turizmci diyor ki: "Benim şöyle bir kanunla ihtiyacım var."

CAVİT ARI (Antalya) - Turizmci mağdur.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ormancı diyor ki: "Benim şöyle bir kanuna ihtiyacım var."

CAVİT ARI (Antalya) - Turizmci mağdur, turizmci şu an mağdur. Türkiye'de başta Antalya olmak üzere bütün turizmcileri mağdur ettiniz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Mobilyacı diyor ki: "Şöyle bir kanuna ihtiyacım var." Memur diyor: "Böyle bir kanuna ihtiyacım var." Çalışan diyor: "Böyle bir kanuna ihtiyacım var."

CAVİT ARI (Antalya) - Bütün turizmci şu an sezonunu açtı, mağdur durumda. Gidin, biraz oralarla ilgilenin, binlerce insan mağdur şu an.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Doktor diyor: "Böyle bir kanuna ihtiyacım var." Herkes farklı bir şey söylüyor kardeşim. Oturuyoruz, tartışıyoruz işi bilen...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Etki analizine bakılıyor, inceleniyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başkanım, Başkanım...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Biz neyi tartışıyoruz? Memurun derdini mi çözüyoruz, emeklinin derdini mi çözüyoruz?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Hiç birini yapmıyorsunuz. Avukatlar paralel baro mu istiyordu? 81 ilin barosu karşı çıktığı hâlde ikinci baroyu kurdunuz ya. Kimin isteğiyle mesela?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başkanım...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Evet, arkadaşlar, lütfen...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Biz bütün meseleleri insanlarla tartışıyoruz, sivil toplum örgütleriyle görüşüyoruz, o konuda sahada çalışanlarla görüşüyoruz, vatandaşla konuşuyoruz, bu işin yürütmesini yapan Hükûmetle, Hükûmetin bürokratlarıyla görüşüyoruz, diyoruz ki: "Nedir mesele? Bir anlatın bize. Ne yapabiliriz? Sizin bir öneriniz var mı? Önerinizde şurası sizce eksik mi? Burası fazla mı?" Tartışıyoruz, sonra onu bir metne dönüştürüp getiriyoruz. Kardeşim, bunları biz getiriyoruz biz.

CAVİT ARI (Antalya) - Sahada bir tane AK PARTİ'li vekil göremiyoruz aylardır. Antalya'da turizmci şu an perişan vaziyette sayenizde. Antalya'da turizmci perişan.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hükûmet de diyor ki: Benim işlerimi yürütebilmem için şöyle kanunlara ihtiyacım var."

CAVİT ARI (Antalya) - Antalya'da turizmci perişan, her yer kapandı.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Ne çıkardınız mesela? Kim istedi? Barolar mı istedi?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Değerli vekillerim, lütfen, söz taleplerinizi karşılıyoruz, böyle karşılıklı bir yere varamayız.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet, Hükûmetin de isteği kanunları getiriyoruz. Elbette, Kabinenin de ihtiyacı olan kanunları buraya getiriyoruz, koyuyoruz kardeşim. Tabii ki bu iş böyle oluyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Yani biz onları saygıyla dinliyoruz... Görüşlerinizi ifade ettiniz...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Sataşma yok burada.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet, dolayısıyla işiniz gücünüz iktidara laf atmak, işiniz gücünüz "Sizin iradeniz mi var?" gibi laflarla buradaki insanları küçültmeye çalışmak.

CAVİT ARI (Antalya) - "İşinizi düzgün yapın." diyoruz biz sadece, defalarca uyarıyoruz "İşinizi düzgün yapın." diye.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bunlar bizim irademizle geldi, bunlar bizim irademizle geldi; tamam mı?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Doğru söylüyor, iradeniz mi var? Sallıyorsun anca.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sensin sallayan; ne bu ya?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Siz iradeyi şöyle bir şey zannediyorsunuz: Başı boş gezmek, kendi başına takılmak, kibrinizi büyütme, "Bu böyle olursa olur, olmazsa ben yokum." demek. Bizim böyle bir irademiz yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kibre bak, kibre; kibirli arıyorsan kendine bak.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bizim kibrimizi büyüten, "Bu kainatta sadece ben varım ve benim dediğim olacak." tarzı bir irademiz yok kardeşim, bizim irademiz istişare üzerinedir.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - 3 defa Çay Kanunu değişikliği verdim, niye o zaman istişare etmedik?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Biz deriz ki: "Şu konuyu bir istişare edelim, bu konuda bir karara varalım." İstişare ederiz, kendi aramızda anlaşıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Orhan Bey, ek sürenizi veriyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya buraya gelen kanun tekliflerinin bir tane noktası değişiyor mu?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bazı hususlar vardır kritik hususlardır, bazı hususlar vardır siyaseten çok önemlidir, evet, gideriz Cumhurbaşkanımıza, deriz ki: "Efendim, şöyle bir konumuz var. Efendim, biz bu konuda bir karara varamadık, sizin kararınız nedir, bize tavsiyeniz nedir?" Biz liderimize de başvururuz kardeşim, bizim başımızda hasbelkader Genel Başkan olmuş kimseler yok. Bizim başımızda bütçeleriyle Kongre'de delege üzerinde oynayan Büyükşehir Belediye Başkanlarının vesayet kurduğu kongrelerden çıkmış Genel Başkanlar yok!

CAVİT ARI (Antalya) - Biraz daha saygılı konuşsana ya! Biraz saygılı, terbiyeli konuşsana! Biraz saygılı ve terbiyeli ol!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bizim başımızda kaset kumpaslarıyla gelmiş, partinin başına oturmuş genel başkanlar yok!

CAVİT ARI (Antalya) - Biraz sen saygılı ve terbiyeli ol! Terbiyesiz Adam! Sen kime diyorsun öyle! Sen kimin Genel Başkanını söylüyorsun!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, lütfen...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bizim başımızda Cumhurbaşkanı Yardımcısı olma hayaliyle yanıp tutuşan genel başkanlar yok!

CAVİT ARI (Antalya) - Saygısız!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bu bir iftira!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bizim başımızda yetkisini milletten almış, milletin kalbinde taht kurmuş genel başkanlar var!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - İftira atıyorsun!

CAVİT ARI (Antalya) - Terbiyesiz adam! Hadsiz!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Biz elbette istişare ederiz, tamam mı?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - İftira atıyorsun! Yalan söylüyorsun!

CAVİT ARI (Antalya) - Terbiyesiz!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Orhan Bey, teşekkür ediyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - İftira atıyorsun! İftira yakışmıyor!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar... Vehbi Bey...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bize devlet ve millete...

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, böyle konuşamaz, terbiyesini takınacak!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Orada mıydın! Yalan söylüyorsun! Ben oradaydım, sen neredeydin!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakırlioğlu, bir dakika...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yalan söylüyor! Yalan söylüyor! İftira atıyor!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Siz de söz aldığınızda cevaplırsınız, söz vereceğiz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hayır, ben kendi konuşmamı yapacağım, onun iftirasına ben konuşmamda cevap vermem.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Veli Bey, ilk sözü Akay istedi.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - İftira atıyor!

CAVİT ARI (Antalya) - Terbiyesizlik ve saygısızlık yapıyor! Haddini bilecek! Saygısız!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, sataşma var.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen, lütfen, arkadaşlar birbirimizin kalbini kıracak şeyler yapmayalım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ben böyle terbiyesizlik görmedim ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ne dedim Sayın Başkan?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - İftira atıyorsun! En büyük günaha giriyorsun! İnancın varsa en büyük günaha giriyorsun!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Veli Bey, sizinle mi başlayalım?

VELİ AĞBABA (Malatya) - CHP'yle...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Peki, sizinle başlıyorum, buyurun. Hem cevap verin hem konuşmanızı yapın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - İftira atıyorsun!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hayır...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yalan söylüyorsun ya! Kim para almış! Kim para almış, kim!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, Sayın Veli Bey'e söz veriyorum, hem cevaplar hem de konuşmasını yapar.

Buyurun Sayın Veli Bey.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Büyükşehir Belediye Başkanı...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Büyükşehir Belediye Başkanı neyi... Yok "1.200 tane telefon verdiniz." dediniz, olmadığı çıktı ortaya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kurmadı mı kardeşim!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Neyi kurmadı!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Vesayet!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Orhan Bey, lütfen...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Yalan! Yalan!

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, sen kendine bak kardeşim! Senin haddine mi bunları konuşmak! Senin haddine mi bunları konuşmak! Sen kendine bak! Saygısız!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ayıptır ya! Hâlâ propaganda yapıyorsunuz!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Veli Bey, başlıyor muyuz?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şu şey bitsin de başlayalım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, Veli Bey sözüne başlıyor.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Hepimizi zan altında bırakıyorsunuz! İftira atıyorsunuz! Ayıp ya!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, bir tane ilinizde, ilçenizde aday çıkaramıyorsunuz be! Bir adam, bir partiliniz herhangi bir ilçede "Ben ilçe başkanı adayı olacağım." diyebiliyor mu ya!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakırlioğlu, siz de söz alacaksınız. Sayın Bakırlioğlu...

Veli Bey, lütfen, başlarsanız...

CAVİT ARI (Antalya) - Bir hafta önceden başladı... Kimi kandırıyorsunuz!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bir tane üye "Ben partiye üyeyim, aidatımı veriyorum, oyumu veriyorum, AK PARTİ İl Başkanı olmak istiyorum." diyebiliyor mu!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Cumhuriyet Halk Partisi...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, Sayın Bakırlioğlu, Sayın Akay; aksi takdirde ara vereceğiz, bizden gidiyor; yapmayın bunu. Söz aldığınızda konuşacaksınız.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, özür dileyecek, özür dileyecek...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya, ne dedik ya!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Niye...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkan, sözlerine açıklık getirsin, kim rüşvet almış!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Siz de gerçekten provokatif... Hiç alakası yok!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Rüşveti kim vermiş, hangi Büyükşehir Belediye Başkanı!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Gayet de doğal görüşlerini ifade etti. Siz ağzınıza gelen her şeyi...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Hepiniz adına konuşmasında bunlara da değinecek.

Veli Bey, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, şimdi, tabii, Orhan Yegin'in boyu yetmez, aklı da yetmez tamam mı, bizim parti içindeki demokrasinin ne anlama geldiğini bilemezsiniz çünkü ömrünüzde demokrasi görmüş bir harekettten gelmiyorsunuz siz. Siz, bir tane ilçe başkanı adayı çıkaramıyorsunuz be! 2 il başkanı aday olunca kongreyi iptal ediyorsunuz. Ayrıca, bu yolsuzluk meselesine gelirsek, önce kendi içinize bakacaksınız. Geçen dönem beraber görev yaptığınız Zehra Taşkesenlioğlu'nu hatırlayın. Ne yapıyordu, neler öğrendik. Kocasıyla boşanırken 2,5 milyon dolar para istiyor kocasından. Ne diyor? 4,5 milyonluk yata biniyormuş. Nereden aldın kardeşim bu parayı? 4,5 milyon dolarlık yata biniyor. Ne için? Diyor ki: "Ben otellere gidemiyorum, açılmam lazım." Parayı nereden aldı? Bunların bir hesabını verin bakalım.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Neyin hesabını vereceğiz?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bunların hesabını verin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kendisine sor kardeşim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Size soruyorum, aynı partidensin, milletvekilisiniz. Sonra bak, ben size söyleyeyim: Ya, siz kongrede saat dağıtmadınız mı milletin gözü önünde?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Dağıttık.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Nereden aldınız parayı, nasıl dağıttınız?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Partimizden.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Göz göre göre dağıttınız, göz göre göre.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, Türkiye'nin gözü önünde, canlı yayında bir kongre süreci yaptık. Konuşurken haddini bileceksin, Türkiye'nin 1'inci partisinin Genel Başkanına bu sözleri söyleyemezsin sen.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ne söyledim?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Türkiye'nin 1'inci partisinin Genel Başkanı tamam mı, 31 Martta Türkiye'nin 1'inci partisi olmuş.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kardeşim, vesayet altında kongre yapmış bir partisiniz, sizin iradeniz yok.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ne vesayeti ya! Orada bir vesayet vardır, delegenin vesayeti vardır.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, ne vesayeti konuşuyorsun sen, ne vesayeti konuşuyorsun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Orhan Bey, lütfen...

Arkadaşlar, böyle bir usul yok, anlaşılıyor hiçbir şey.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Arkadaşlar, bakın, ilçeden başlayarak mahallelere sandık koyarak gelen bir süreç, sizin bunlardan haberiniz yok. Mahallelerde üyeler delege seçer, delege ilçe Başkanını seçer, ilçe başkanı il delegelerini seçer.

(CHP sıralarından laf atmalar, gürültüler)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kötü söz misliyle sahibindir, sahibine aittir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen de haddini bileceksin!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hiç muhatap olmuyorum, o yüzden hiç cevap vermiyorum, misliyle kendisini temsil eden...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bak, haddini bileceksin, haddini bileceksin bu konuda! Genel Başkanımızın ismini ağzına alırken ağzını bir çalkalayacaksın önce. Demokrasi arıyorsan...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Bu nasıl bir cümle ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Aynen böyle söylüyorum, haddinizi bileceksiniz Cumhuriyet Halk Partisine laf söylerken, Genel Başkanımıza laf söylerken haddinizi bileceksiniz, hepiniz haddinizi bileceksiniz! Hayret bir şey! Haddinizi bileceksiniz.

(AK PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, ahlak arıyorsanız TRT'ye bakacaksınız, hukuk arıyorsanız TRT'ye bakacaksınız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Siz kendinizi şikâyet ediyorsunuz, hem davacı hem davalı. TRT'ye bakıyoruz zaten.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şundan utanmıyorsunuz değil mi siz, şundan utanmıyorsunuz, tam bir çiftliğe çevirmiş durumdasınız TRT'yi. Ya, iddianame yok ortada, daha iddianame yok, mahkeme kararı yok, akşama kadar Ekrem İmamoğlu'yla ilgili yayın yapıyorsunuz. Bakın, bunların hepsinin hesabını vereceksiniz. Buradan Genel Müdüre söylüyorum: Ya, TRT'yi ne hâle getirdiniz? Bir çiftlik hâline getirdiniz, şu rakamlara baksanıza.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ekrem İmamoğlu'yla ilgili mesele mahkemenin meselesidir.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Yegin, Sayın Kırkpınar lütfen...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Mahkemenin meselesi de TRT mahkeme kuramaz orada, TRT kendini yargıç yerine koyamaz, TRT kendini yargıç yerine koyamaz. Kimsiniz siz, kimsiniz siz milletin şerefiyle, namusuyla oynuyorsunuz, kimsiniz siz?

(Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, lütfen...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bir de benim paramla yapıyorsun bunu, olmaz kardeşim. Böyle bir şey olamaz. Benim paramla yapamazsın.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya, bir dakika, TRT bunları niye göstermesin?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bak, bak bunu savunamazsın, bunu savunamazsın. Milletin şerefiyle, eşiyle, kızıyla, oğluyla, geliniyle uğraşamazsın kardeşim. Mahkeme kararı var mı? Yok. İddianame var mı? Yok. Gizli görüntüleri yayınlamaz TRT. Bakın, buradan söylüyorum Sayın Genel Müdüre de: Bu yapılan ahlaksızlıktır en hafif tabiriyle, bu yapılan hukuksuzluktur, milletin parasıyla millete iftira atamazsınız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Millet haber almasın mı?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ne haberi, ne haberi!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne haberi be, ne haberi! Bakın, yarın sizin başınıza da gelebilir, yarın sizin başınıza da gelir bu.

CAVİT ARI (Antalya) - İftira haber mi?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, bu milletin onuruyla, şerefiyle, ahlakıyla oynayamazsınız. Böyle bir yönetim olur mu ya, böyle yönetim olur mu? Neyi görüyorsun, niye geriyorsun, hangisi doğru? Ne dediniz? "Ekrem İmamoğlu'nun villası var." dediniz, villa Büyükşehirin çıktı.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Yok mu?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Drone uçurdunuz drone drone, drone uçurdunuz. Kimin çıktı? İnsan utanır ya! Ekrem İmamoğlu'nun lüks arabaları vardı, kimin çıktı, kimin çıktı? Alınan teriyle almış olduğu villası var.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Arabası yok mu?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Var, arabası var ama o arabalar kimin, o arabalar kimin? Nişantaşı Üniversitesindeki arabaları yayın yapıyorsunuz Ekrem İmamoğlu'nun diye, sonra da utanmıyorsunuz, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin konutunu "Ekrem İmamoğlu'nun kendi villası" diye, "kocaman villa" diye yayın yapıyorsunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - TRT mi yaptı?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Küçük mü villalar?

VELİ AĞBABA (Malatya) - TRT yapıyor, ben mi yapıyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hayır, o yayını TRT mi yaptı?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, sen şunu söyle: "TRT tarafsızdır." diyebilir misiniz be?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hayret bir şey!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, şunu söyleyin bize: "TRT tarafsızdır." deyin.

AHMET KILIÇ (Bursa) - Tarafsız.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ne?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne tarafsız be!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ne tarafsız ya!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakırlıoğlu, söz alacaksınız.

(Gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, bakın, akşama kadar SETA'yı, yandaş kuruluşları televizyon programına davet ediyorlar. Allah aşkına, Sayın Genel Müdür, burada bir tane Cumhuriyet Halk Partili...

AHMET KILIÇ (Bursa) - İşinize gelince...

VELİ AĞBABA (Malatya) - ...bir tane DEM'li, YENİ YOL'lu, İYİ Partili vekil canlı yayına çıktı mı, canlı yayına çıktı mı? Bakın, ahlak varsa sizde, yürek varsa, onur varsa bu mahkemeleri canlı yayın yaparsınız.

AHMET KILIÇ (Bursa) - Hepsi var.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hodri meydan! Hodri meydan!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Böyle bir şey olabilir mi ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Böyle, adam cezaevindeyken maval okuyamazsın!

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Aleni yargılama en temel hak.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, sizde, bu yayınları yapanlarda ahlak varsa, ar varsa, namus varsa hodri meydan! Hodri meydan! Ya, böyle namussuzluk olur mu? Böyle ahlaksızlık olur mu?

AHMET KILIÇ (Bursa) - Kameraları niye bantladınız, jammerleri niye götürdünüz?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, senin derdin bu mu şimdi ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Senin Başkanın niye kapatıyorsa ondan. Sen yargısız infaz yapamazsın! Bir daha söylüyorum burada, eğer birazcık ahlak varsa...

AHMET KILIÇ (Bursa) - Hepsi var Allah'a şükür.

VELİ AĞBABA (Malatya) - ...birazcık ar varsa, birazcık utanma varsa hodri meydan! Hodri meydan! TRT'den mahkemeleri yayınlayın bakalım, görelim Hanya'yı Konya'yı. Böyle şey olur mu ya! Böyle şey olur mu!

CAVİT ARI (Antalya) - Anca iftira atarsınız TRT'den.

VELİ AĞBABA (Malatya) - TRT gelecek bize küfredecek, TRT gelecek akşama kadar aleyhimizde yayın yapacak.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Hem de bizim paramızla.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Her programda yandaşları çıkaracak, SETA'cılarını çıkaracak, yandaş yazarı çizeri çıkaracak... Ya, bakın, biraz vicdan varsa... Ya, burada, bakın, Cumhuriyet Halk Partisinin bir milletvekilinin TRT'ye çıktığını gördünüz mü? Bir tane muhalefetin TRT'ye çıktığını gördünüz mü?

AHMET KILIÇ (Bursa) - Biz de çıkmadık.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Biz de çıkmıyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bak bakalım, akşama kadar bak bakalım.

CAVİT ARI (Antalya) - Size gerek yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Siz çıkamıyorsunuz, size izin vermiyorlar, size izin vermiyorlar. Ya, Allah rızası için bir tane sosyal demokrat, bir tane İYİ Partili, YENİ YOL'lu yazarı çizeri çıkarın, biz de ayıp ettik diyelim, utanalım ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sizler utanmazsınız Veli Ağbaba!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sizde utanma yok!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Akşama kadar TRT'yi ahlak dışı yönetiyorsunuz, ahlak dışı! TRT'yi ahlak dışı yönetiyorsunuz, böyle şey olur mu ya! Böyle şey olur mu! Biz vergiyi vereceğiz... Bakın, TRT, gelirinin neredeyse tamamına yakını bandrolen alıyor, yüzde 86'sı bandrolden geliyor. Kim veriyor bu bandrolün parasını?

AHMET KILIÇ (Bursa) - Biz veriyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Senin kadar ben de veriyorum kardeşim, senin kadar ben de veriyorum bu bandrolün parasını. Ne yapıyorsunuz? Akşama kadar Ekrem İmamoğlu hakkında, CHP hakkında akla hayale gelmedik yalanlarla...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ne yalanı?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bak, ben sana bir şey söyleyeyim...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, Veli Ağbaba, yaptığı yayının...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bak, ben sana bir şey söyleyeyim: O TRT'nin İmamoğlu'yla ilgili... Hadi versin bakalım bugün, hadi, işte Genel Müdür burada, ben utanacağım, özür dileyeceğim, Bugün yaptığımız konuşmayı versin bakalım TRT; yiyorsanız, hadi!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ama böyle konuşamazsın, böyle konuşamazsın!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hadi, bakalım, yiyorsa versin bakalım! Utanmadan TRT'yi savunuyorsunuz bana!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Burada yaşananlar konumuz değil.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yalanlarınızı vermiyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Niye? Niye? Versin, yalansa millet takdir etsin kardeşim! Yalansa millet takdir etsin. Diyorum ki: TRT iktidarın borazanı olmuş durumda, TRT 19 Mart darbesinin medya ayağı. Bakın, 12 Eylül darbecilerinden hesap sorduğunuzu iddia ediyorsunuz ya, bu 19 Mart darbesini yapanlardan, medya ayağından da hesap sorulacak. Buradan bürokratları uyarıyorum.

AHMET KILIÇ (Bursa) - Tehdit ediyorsun!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Tehdit ediyorum, tehdit ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sen kimsin!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ben milletvekiliyim, ben milletvekiliyim, milletvekiliyim.

AHMET KILIÇ (Bursa) - Milleti tehdit edemezsin!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, ben size söyleyeyim: Bunlar, hepsi günü geldiği zaman yargılanacak. Bakın, yüzünüze bakarak, gözünüze bakarak söylüyorum: Yarın utanacaksınız. Nasıl ki 2013'te utandınız, 2012'de utandınız; nasıl ki Balyoz'da Ergenekon'da, OdaTV'de, askerî casuslukta milletin namusuna, şerefine laf söylediniz utandınız, şimdi de utanacaksınız, yarın da utanacaksınız. Yarın yüz yüze bakacağız, utanacaksınız. Böyle şey olur mu ya! Böyle şey olur mu? Bizim ödediğimiz vergilerle... Kardeşim, A Haber'e bir şey diyor muyuz? A Haber, akşama kadar yalanın bini bir para.

AHMET KILIÇ (Bursa) - Sözcü'ye bir şey diyor musunuz?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, Sözcü senden mi alıyor parayı? Senden mi alıyor Sözcü parayı? İzlemezsin biter. Halk TV'yi izlemezsin olur. Bizden aldığınız parayla bize küfrediyorsunuz ya, bize küfrediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Estağfurullah, öyle küfür filan yok ya.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Daha ne diyeceksin ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hırsızlığımız mı kaldı, yolsuzluğumuz mu...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar...

Değerli milletvekilleri, bir saniye.

Sayın Ağbaba, bir dakika veriyorum.

Buyurun, toparlayın lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hırsızlık mı kaldı, yolsuzluk mu kaldı...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Temiz dil kullanmaya davet ediyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Temiz dili oraya söyle kardeşim, kendinize söyleyin temiz dili.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sana diyoruz, sana.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bak, sizin de çocuğunuz çocuğunuz var, sizin de işiniz gücünüz var, sizin de çevreniz var. İnsanlar hakkında iftira atılır mı ya! Mahkeme kararı yok, iddianame yok; akşama kadar TRT yayın yapıyor, akşama kadar. TRT Haber'i de öyle, TRT 1'i de öyle. TRT 2'yle ilgili olumlu bir şey söyleyecektim, ondan da vazgeçtim, söylemiyorum; bir filmler var düzgün, adam gibi gösterdikleri TRT 2'nin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Senin ağzından olumlu bir şey çıkmaz zaten.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Çıkar da keşke olumlu konuşacak bir şey yapsanız, olumlu konuşulabilir mi?

Bakın, Orhan Bey, bu ciddi bir mesele, bu ciddi bir mesele. Bakın, ben bir şey demiyorum, A Haber yapıyor akşama kadar, benimle ilgili de yazıyorlar, benimle ilgili de yapıyorlar; Akit'i yapıyor, Sabah'ı yapıyor, bunlara bir şey demiyorum, bunlarda gazetecilik diye bir şey kalmadı ama arkadaş, TRT bizim paramızla, bizim vergilerimizle yaşamını sürdüren bir kuruluş, kamu kuruluşu, kamu kuruluşu ya, TRT bu hâle getirilir mi ya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, hemen bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, uzattım sürenizi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ne yapsın, Ruhsar Pekcan'ın yolsuzluğunu mu anlatsın TRT?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, çok laf atıldı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Ağbaba.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Çok şey oldu Sayın Başkanım, çok fazla...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar, bir saniye.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

5.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın (2/3067) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve konuşma sürelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, şimdi, bakın, siz konuşmanızın içerisinde -farkında mısınız bilmiyorum- "yiyorsa" ifadesi kullanıyorsunuz...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bu ne anlama geliyor? İçinizde art niyet varsa...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika ya. Sayın Ağbaba, karşınızdakiler milletvekilleri.

"Namusunuz varsa" "ahlak varsa..."

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Demin Orhan Bey de Veli Bey için aynı şeyi söyledi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Milletvekili...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - "Yalan söylüyorsunuz sürekli." dedi "On cümlesinin bir tanesi doğru." dedi.

CAVİT ARI (Antalya) - Ortaya söylüyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Milletvekili, bir saniye.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, milletin ahlakıyla, namusuyla, şerefiyle...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye... Değerli arkadaşlar, bir saniye...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Siz yoktunuz, duymadınız.

VELİ AĞBABA (Malatya) - İftira atıyorlar bunlar Sayın Başkan, böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Ağbaba, bir saniye.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ala ala benim o lafımı mı aldın ya, Allah'tan korkun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, meramınızı...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ortallığı Orhan Bey gerdi bugün, ben şaşırdım.

CAVİT ARI (Antalya) - O her zaman öyledir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, meramınızı farklı kelimelerle izah edebiliriz, anlatabiliriz, burada herkes milletvekili. İki gün sonra, üç gün sonra hangimizin başına ne geleceği belli değil.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Doğru söylüyorsun, ben de onu söylüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yarın kimin ne olacağı belli değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar.

On beş gün önce aramızda olan birisi on beş gün sonra aramızda olmuyor, dolayısıyla birbirimize kızmaya gerek yok, burada herkes ülkenin yönetimine tabi. Siz TRT'yi "Bizi az gösteriyor..." bunu eleştirme hakkınız var, buna ben...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bizi az göstermiyor Sayın Başkan, bize hakaret ediyor, bırak göstermeyi ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

CAVİT ARI (Antalya) - Hiç göstermiyor, gösterdiğinde hakaret ediyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ari, bir saniye.

Bunu ifade etmenizde bir problem yok, eleştirirsiniz, söylersiniz; buna kimsenin bir şey dediği yok ama değerli arkadaşlar, nihayetinde burada herkes milletvekili, hepimiz arkadaşız ama...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, laf atan gereken yanıtı alır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bu "yiyorsa" ifadesinde ben buradaydım ya, size kimse laf atmadı; olmaz ya, Sayın Ağbaba, yakışmaz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hiç kimse atmadı değil mi, hiç kimse atmadı!

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) - Senden önce oldu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bakın, benim geldiğim yerde laf atıyorlardı size. Sonra atmış olabilirler ama bu iş...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - "CHP vesayet altında kurultay yaptı." dedi bize, hepimizi zan altında bıraktı ya!

CAVİT ARI (Antalya) - Daha ne diyecek?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın milletvekili, bir müsaade eder misiniz? Bir müsaade eder misiniz?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Bundan daha ağır bir şey yok hepimiz için.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, siz de söylüyorsunuz, onlar da söylüyor, siyaseten birbirinize söylüyorsunuz fakat benim söylediğim, şu kullandığınız ifadeler biraz dikkat etmeniz.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Biz olan şeyleri söylüyoruz, siz olmayan şeyleri söylüyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bakın, ben 2011'den beri milletvekiyim. Bu Parlamentoda çok şey gördüm, bu Parlamentoda FETÖ'nün iddiaları Parlamento duvarlarına yansıtıldı; bunları da gördük.

Şimdi, lütfen...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Biz de çok şey gördük.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - FETÖ'yle iş birliği yapan siyasi iktidarı gördük, kol kola giren, FETÖ'yle iş birliği yapıp milleti katleden iktidarı gördük.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye.

Şimdi, bazı şeyleri eleştiriyorken mutlaka evveliyatında, geçmişinde birçok şey yaşandı, hadise yaşandı, hepsi gözümüzün önünden geçiyor.

Dediğim gibi, meramımızı daha sakın bir şekilde izah edebiliriz. Sizin kurultayınıza eleştiri yapıyor... Arkadaşlar, siz milletvekilisiniz, siz buraya yapıyorsunuz, o da size yapıyor. Az önce "Sizin iradeniz yok..." Siz hepiniz aynı şekilde kullanıyorsunuz, ona da cevap verdi. Yani "Bizim kurultayımıza kimse laf edemez..." Ya, arkadaşlar, bunlar hâkim değil, siyasi eleştiri; siz de yapıyorsunuz, ben ikinizin yaptığını da görüyorum ama...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Siz daha fazlasını yapıyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne yapıyoruz biz örneğin?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar...

AHMET KILIÇ (Bursa) - Siz ne yapıyorsunuz?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen gelene kadar bir şey var mıydı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kılıç, bir saniye.

Lütfen değerli milletvekilleri, yarın öbür gün birbirinize bakacağınız zaman "Ya, ulan, keşke şu sözü söylemeseydim." demeyin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bizim yaptığımız her şey siyaseten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, mutlaka...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Son bir dakikayla bitireyim Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bakın, on bir dakika konuştunuz...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Son bir dakikayla bitireyim Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Son bir dakikayla bitireyim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, on bir dakika konuştunuz, on bir dakika içerisindeki konuşmanızın...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Dokuz dakikası küfürdü zaten.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yazıklar olsun ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar...

Bu kelimelere dikkat ederseniz daha iyi olur, daha hoş olur; meramınızı daha iyi anlatabilirsiniz.

Gelelim şeye. Sayın Ağbaba, herkesle alakalı genel uygulamamız bu. Bakın, buradakilere de on dakikaya artı bir dakika veriyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Korsan mı konuşacağım şimdi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Korsan da konuşmayın, tadında bırakalım, zaten meramınızı söylemişsiniz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkanım, bir dakika, bakın...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - On bir dakikada...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, bu kadar laf atıldı, bir dakikada bitireceğim.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Aynı şeyleri tekrar edip duruyorsun!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir dakikada bitireceğim Başkanım, rica ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye...

Siz laf atınca daha iyi konuşuyorsunuz, laf atılmayınca konuşamıyorsunuz, o motivasyon olmuyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir dakikayla bitireceğim hemen.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, Sayın Ağbaba, bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kırk saniye sonra başladım değil mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şu oluyor, şunu yapıyor arkadaşlarımız: "Ona verdin, bize de vereceksin." diyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ver, babanın cebinden mi çıkıyor!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yahu, arkadaşlar, bir nizam var ya! Ondan sonra gecelere kadar buradayız. Lütfen...

Lütfen...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bizim görevimiz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Lütfen, kurallara uyalım.

Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bir dakikayla bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kurallara uyalım lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir dakikayla bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kurallara uyalım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - "Sabaha kadar çalışalım." diyor Orhan Bey.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kim?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Orhan Bey, az önce.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Orhan Bey çalışır canım, burada bürokratlar var, Meclisi idare eden insanlar var, onların mesailerı var.

(Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, lütfen...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkanım, bir dakikayla bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, toparlayın.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Arkadaşlar, bakın, bu hakikaten sizin de başınıza gelse, size de yapılırsa karşı çıkmazsam namussuzum ben. Size de, Orhan Yegin'e, Sayın Kırkpınar'a, Sayın Mehmet Muş'a böyle iftiralar atılsa vallahi karşısında ben dururum, bakın, yemin ediyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sabah akşam iftira atıyorsun bize!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Arkadaş, TRT bir kamu kurumu, Sayın Genel Müdürün de çocuğu çocuğu var, ailesi var. Ya, böyle bir şey olur mu ya! Bakın, akşama kadar tamamen 19 Martın medya ayağını oluşturuyor. Arkadaşlar, bu doğru değil. Bakın, bu ahlaki de değil, vicdani de değil, hukuki de değil. Ortada bir mahkeme kararı yok, ortada iddianame yok, ortada sadece 3-4 gizli tanığın ifadeleri var. Ya, gizli tanıkları daha önce görmedik mi! Bu memleketin Genelkurmay Başkanının gizli tanığı kimdi? PKK üyesiydi cezaevinden.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bu ülkede o rektörlerin, akademisyenlerin, gazetecilerin gizli tanığı kimdi? Tecavüzcülerdi, tacizcilerdi. Ne biliyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

(Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yargı aşamasında, biz de bekliyoruz mahkeme kararını.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yargı aşamasında da niye yayın yapıyorsunuz kardeşim? Niye akşama kadar yayın... Mahkeme misiniz siz!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Biz de sonuçları merakla bekliyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Mahkeme misiniz siz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; müzakerelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz. Biraz tansiyonu düşürmekte fayda var. Lütfen, süreye de riayet edelim. Birbirimize laf atmadan da birbirimizi dinleyebilir, meramını anlayabiliriz diye düşünüyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (devam)

1.- Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve Ankara Milletvekili Orhan Yegin ile 74 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3067) (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay'ın söz talebi var, Sayın Akay'a söz vereceğim.

Sayın Akay, buyurun lütfen.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli Komisyon üyeleri, kıymetli bürokratlar; ben de hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Yine, bir torba yasa, 283 madde Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi. Genel Kurulda, yine geçtiğimiz haftalarda burada görüştüğümüz 1'inci bölüm üzerinde maddelerinin devam ettiği bu 657 sayılı Kanun'la ve diğer kanun hükmünde kararnameyle ilgili konularla ilgili aynı hususlar. 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle hayata geçen maddelerin yetki kanununda yer almaması veyahut da işte kararnameyle düzenlenememesi konusuyla ilgili Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hususlar bugün kanun teklifiyle yine önümüze geliyor.

Yine, baktığımız zaman, bu teklifte de Anayasa'ya aykırı maddeler görüyoruz. Özlük haklarıyla alakalı 7'nci madde Anayasa'mızın 128'inci ve 7'nci maddesine aykırı. Bu da Anayasa Mahkemesine iptale başvurulduğu takdirde iptal edilecek maddelerden biri.

657 sayılı Kanun'u delik deşik ettik. Yani bakıyoruz, bu kanun teklifinde de bazı maddeler var ki 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uygulanmadan işe alımlarla ilgili, yönetici istihdamıyla ilgili maddeler. Şimdi, Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ve diğer kamu ve kurum kuruluşlarının teşkilatlanmasıyla ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde yer alan hususlar dışında 657 sayılı Kanun'a tabi olmadan istihdam yapılıyor, sözleşmeli personel istihdamı yapılıyor. Diğer kanundaki sözleşmeli personel alımlarında da 657 sayılı Kanun'a da uyulmadan istihdam yapılıyor yani ne sınav ne atama ne kademe ilerleme gibi hususlar

dikkate alınmadan bu bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşlarıyla, yine buna benzer kurumlarla alakalı istihdamlar olacak, atamalar olacak.

Yabancı çalışmayla ilgili bir şey var. Bakın, özel bilgi ve uzmanlık gereken alanlarla ilgili yerli veya yabancı personel istihdamı; tam zamanlı veya kısmi veya bir projeye dayalı olarak yapılabilir bu. Şimdi bu kadar işsiz var ülkede, bu kadar Türk vatandaşı var. E, şimdi, özel bilgi nedir acaba yani ve uzmanlık gereken? Bu istisna olmalı, yabancı birinin istihdamı istisna olmalı. Türkiye'de böyle birini, uzmanlık alanı ve özel bilgisi olmayan birini bulamazsanız bunu değerlendirmeniz lazım. Yani dünyada olup da Türkiye'de olmayan ne olabilir? Ülkeye gelen sığınmacıları, göçmenleri biliyoruz, bunlardan da istihdam yapılacaktır. E, şimdi, onların çok çok daha üzerinde eğitim kalitesine sahip olduğumuzla iftihar ediyoruz değil mi? Konuşuyoruz, ifade ediyoruz. Atıl işsizlik oranı yüzde 28'e çıkmış. Buradaki konuyu özellikle vurguluyorum. Burada da ayrıntılı bir konu var, 657 sayılı Kanun veya diğer kanunların sözleşmeli personel istihdamıyla ilgili burada tavan ücretler var. Bu tavan ücretlerin 5 katı ücretle Cumhurbaşkanlığınca veya Cumhurbaşkanının yetki verdiği bir kurumca ücret tahsis edilebilecek. 5 katından bahsediyoruz, aynı işi devlet memuru olarak, sözleşmeli olarak yapan kişilerin 5 katı ücretten bahsediyoruz. Bu, hakkaniyete uygun değil, tasarruf tedbirlerine de uygun değil, bunun sınırının daha somut bir şekliyle belirlenmesi... Tabii ki gerekirse istihdamla alakalı ücret farklılaşmasına gidilebilir. Birazdan TRT'yle de ilgili değineceğim geldiğinde sırası, orada da bahsedeceğim, çoklu maaş uygulamaları da devam ediyor, bir taraftan da böyle yüksek ücretler tahsis ediliyor. Personelin kurumsal hizmetlerinin gerektirmesi hâlinde aranacak öğretimle ilgili, işte, yabancı dil bilgisi gibi konularda da yönetmelikle düzenlemeler yapıp ilgili kuruma yetki veriliyor. Yani yabancı dil sınavına gerek kalmaksızın veya herhangi bir öğrenim durumu aranmaksızın da istihdam yapılabilecek. Bunlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun istihdamına yönelik yani personel istihdamına yönelik bütün kurallarını altüst eden, delik deşik eden hususlar.

Şimdi, tabii, bunu özellikle vurguladıktan sonra TRT'yle ilgili bazı konulara değineceğim. Bakın, TRT'nin yirmi yılda tahsil ettiği "vergiler" diyorum ben buna yani vergi benzeri gelirler. Burada, yirmi yıllık süre var, 2004 yılından 2023 yılının sonuna kadar. Bandrol gelirleri 43 milyar 866 milyon, dolara vurursanız 6 milyar 60 milyon dolar. Şimdi, elektrik payı vardı biliyorsunuz TRT'nin, "elektrik TRT payı" diye geçer, 2022'de kalktı, 2022 başına kadar yani 2021 yıl sonuna kadar 12 milyar 84 milyon yani TRT yaklaşık 56 milyar TL'lik bir haktan, bu vatandaştan vergi benzeri gelir toplamış. TRT'nin elektrik payı kalktıktan sonra da bandrol ücretlerini yüzde 100'ün üzerinde artırmış. Yani cep telefonundan var, radyodan var, televizyondan var, gençlerimizin kullandığı dijital ürünlerde var, TRT payının buradaki oranları da artırılmış, tek tek saymayacağım, detayları da var. Yani bunu vurduğunuz zaman toplam tutarın aşağı yukarı 11 milyar dolar civarında bir bütçe gelirine tekabül ettiğini görüyoruz. Peki, milletimizden toplanan bu vergiler milletimizin menfaatine yararına kullanılıyor mu?

TRT'nin görevi ne diye sayılıyor? 2954 sayılı TRT Kanunu'nun yayın esaslarını düzenleyen 5'inci maddesi var, burada saymış: "Ülkenin kurucu değerlerine sahip çıkmak, haberlerin toplanması, seçilmesi ve yayınlanmasında tarafsızlık, doğruluk ilkelerine bağlı kalmak, kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe oluşabilmesi için kamuoyunu ilgilendirecek konularda yeterli yayın yapmak, tek yönlü, taraf tutan yayın yapmamak ve bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin inanç veya düşüncesinin menfaatlerine alet olmamak" Maalesef, kamuoyunda bu tür bir yayın yapıldığıyla ilgili bir kanaat yok. Buna da zaten benden sonraki vekil arkadaşlarım değinecek; canlı yayınlarda iktidar partisine ne kadar yer verildiği, muhalefet partisine ne kadar yer verildiği, konuların nasıl irdelendiği irdelenecek, belirtilecek. Yirmi yılda 10,8 milyar dolar bir vergi benzeri gelir toplayan TRT'nin bu konulara daha çok dikkat etmesi gerekiyor, vatandaş bunu TRT yetkililerinden ve özellikle iktidardan bekliyor. İktidar TRT'yi serbest bırakmalı. TRT Genel Müdürüyle, bütün yöneticileriyle beraber bağımsız bir yönetim şekliyle devam ettiğinde gayet de güzel bunu başarabilir, yapabilir; bu baskılardan arındırılması lazım. Tam yirmi yılda bugünkü kurla hesaplayacak olsak 55 milyar 950 milyon liradan değil, bu kuru tam bugünden aldığımız zaman 356 milyar liralık bir TL gelirinden bahsetmiş olacağız bugünkü kurdan, dolar üzerinden vurduğumuzda.

Şimdi, TRT'nin ana gelir kalemleri bandrol gelirleri olmuş, onda 9'u bandrol gelirlerinden geliyor. Reklam gelirleriyle ilgili çok düşük bir bütçe var yani gelir açısından bütçenin çok az bir miktarını reklam gelirleri ve asıl faaliyet gelirleri oluşturuyor. Bir ara yüzde 33'lerdeydi, şu anda yüzde 11 seviyesine inmiş. Bu oran çok düşük, bu oranın artırılması mutlaka gerekiyor. Bandrol gelirleri iki yılda sadece 5,2 kat artmış. Bu mal ve hizmet fiyatları içerisinde gizli olan ve malı satın alırken ödenen dolaylı bir vergi. Biz neden bahsediyoruz? Dolaylı verginin dolaysız vergiler lehine azalmasından bahsediyoruz, dolaysız vergi oranının artmasından bahsediyoruz ama maalesef mal ve hizmet fiyatları içerisinde TRT'nin bir dolaylı vergi niteliğinde olan bandrol ücretleri de enflasyonun artmasını körükleyen nedenlerden biri. O zaman birazdan bakacağız kârlılığına ve faaliyet gelirleriyle ilgili artıda mı ekside mi olduğunu da ifade edeceğim size. Böyle bir gelir elde eden TRT'nin -ki, 2023 yılı kesin hesabında Sayıştay da bahsetmiş, Sayıştaydan yetkililer de burada- vadeli ve vadesiz mevduatı 5 milyar civarında, yine devlet tahvili ve Hazine bonolarında da 6 milyarın üzerinde bir değerlendirme yapmış. Yani TRT'de fazla para var, 11,3 milyarlık bir vadeli-vadesiz mevduatta -2023 rakamlarını konuşuyorum, son rakamları da Sayın Genel Müdür paylaşırsa memnun oluruz- atıl durumda olan bir para var, buradan bir faiz geliri elde ediliyor. Elde edilen faiz geliri neredeyse reklam gelirlerine eşit TRT'nin. Burada bir tuhaflık var. Şimdi bütçe açık veriyor değil mi? Bütçedeki disiplini sağlamaya çalışıyoruz. Bu yıl 1 trilyon 931 milyar bütçe açığı söylenecek, tahmin ediliyor, olacağı söyleniliyor. Üç ayda 710 milyarlık bir bütçe açığı oluşmuş. Bir taraftan bu ülke faiz ödüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Süremiz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Valla süre çok az oldu Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - On dakikaydı.

Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Evet, neyse o zaman...

Bu faiz gelirlerinin de ayarlanması gerekiyor. Şimdi, ben bir öneride bulunuyorum: Bu fazlalıkların -çünkü harcamasına göre bandrol gelirlerini artırarak TRT bir bütçe oluşturuyor- bütçeye aktarılacak tarzda bir ayarlama yapılması lazım. 4 sayılı

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi var, 546'ncı maddesi sermaye ve kâr dağıtımıyla alakalı, yedek akçeyle ilgili. Buradaki TRT'nin bütçe fazlalıklarının belirli bir kısmının bütçeye aktarılmasıyla ilgili bir düzenleme yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Yine, ayrıca, burada, bakın, şu haber; biliyorsunuz, örtülü tehdit var burada. Murat Söylemez, sizin TRT'yle ilgili muhabiriniz, Dezenformasyonla Mücadele Merkezi bunu yalanlamış ama -burada süratle geçeceğim- hem sizde hem şeyde muhabir olarak çalıştığına dair görüntüler var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Bu kişiyle ilgili ne yapıldı? Sadece TRT'nin değil, burada bir tehdit var; ben buradan Adalet Bakanlığını ve İçişleri Bakanlığını da göreve davet ediyorum. Bu Murat Söylemez'le ilgili ne yapıldı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, değerli arkadaşlar, belli soruları not alalım, orada cevap kısmında...

CEVDET AKAY (Karabük) - İlave süre vermiyorsunuz Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Verdim Cevdet Bey.

CEVDET AKAY (Karabük) - Yani daha vermiyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yo, daha vermiyorum.

CEVDET AKAY (Karabük) - Tamam, teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, değerli milletvekilleri, bir sonraki konuşmacımıza geçeceğiz. Sayın Ocaklı'nın talebi var, sonrasında Komisyon üyesi milletvekillerimize vereceğim söz.

Sayın Ocaklı, hazırsanız buyurun lütfen.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önce ben de geçtiğimiz pazar toprağa verdiğimiz Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet diliyorum. Bugün de taziyesi Meclisimizde yapıldı. Güzel barış ve demokrasi mücadelesi veren bir yol arkadaşımızdı, tekrar Allah'tan rahmet diliyorum.

Yine, Sayın Genel Başkanımıza yapılan saldırı... Bu saldırının bireysel olmadığını hepimiz biliyoruz değerli arkadaşlar. Maalesef, bu iktidarın, Cumhurbaşkanının kullandığı özellikle bu "telef" sözüyle neye cüret ettiklerini ve bu işin nereye kadar uzanabileceğine ilişkin soruşturmaları da merakla bekliyoruz ama işin doğrusu, buna da bir inancımız yok. Bunun Hollanda'da infaz edilen Cemil Önal'ın açıklamalarından bağımsız bir durum olabilme ihtimalini çok az görüyorum, bu Kıbrıs'taki meselelerle de ilişkili. Yani kurulan düzenekte, TRT Haber Yayın Koordinatörü olan Yeni Şafak yazarı İbrahim Karagül'ün saldırıyı destekleyen paylaşımını da hepimiz gördük, sonra da sildi; kutuplaşma için verilen çabanın en büyük örneği olarak bunu da söyleyebiliriz.

Değerli Komisyon üyeleri, teklifin maddelerine baktığımızda, bir tek 17'nci madde hariç, bütünüyle hepsi cumhurbaşkanının yetki gasbıyla ilgili. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisinde olan konuların kanun hükmünde kararnameyle fiilî durum yaratmış olması, sizin de gelmiş olan bu durumu "Biz de kanunlaştıralım, kitabına uyduralım." demenizden geçiyor. Şeklen demokrasi varmış gibi gösterilmeye çalışılıyor. TRT'yle ilgili pek çok madde var. Buna göre, TRT Genel Müdürüne yüksek memur maaşı ödenmesi teklif ediliyor. Bu ihtiyacın nereden doğduğunu da işin doğrusu sorgulamak isterim. Yani TRT Genel Müdürü teklif sahiplerine gelip "Efendim, aldığım maaşla geçinemiyorum." mu dedi de siz bunu kanun maddesi olarak buraya koyuyorsunuz? Bu, ilginç. Ayrıca, "TRT'yi Kamu İhale Kurumundan muaf tutalım." diyorsunuz. Neden? Amacınız ne? Yani iyiden iyiye çiftliğe çevirdiğiniz TRT'yi; emeklinin, işçinin, yoksulun elektrik faturasından fonladığınız ve iktidar borazanına dönüşen bu Kurumu bir şekilde, tam olarak, yağmalıyor musunuz? Nedir? Ne dersiniz? Yani siz cevap verin buna ya!

Bu iktidar doğal ömrünü tamamen tamamladı arkadaşlar. 2023 yılında milletimiz Cumhuriyet Halk Partisini 1'inci parti yaptı, siz zorlama yöntemlerle, ite kaka, Türkiye'yi Orta Doğu ve Arap krallıklarına benzer bir rejimle yönetmeye, iktidar halk desteğini kaybetse de sürdürmeye çalışıyorsunuz, TRT de buna aracılık ediyor. Adına "Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemi" deniyor ama ilhamını petrol, gaz gibi doğal kaynakları olan Rusya, Katar, Suudi Arabistan gibi otoriter rejimlerden alıyor sistem. Bunun için Meclisi, yargıyı denetleyemez duruma getirdiniz; oysa Türkiye'nin örnek aldığı ülkelerde petrol, gaz, doğal gaz gibi kaynakları yoktu ama kurduğu baskıcı rejimi sürdürebilmek için finansmana ihtiyacı vardı, bunun için pek çok kirlî işe de bulaştı. Kamuda liyakati yerle bir edip rüşveti, yolsuzluğu sistematik bir hâle getirdi. Türkiye'yi paranın aklandığı bir merkez durumuna getirdiniz. Uyuşturucu ve yasa dışı bahis şebekelerinin ne yazık ki önü açıldı, Türkiye'de konuşlandılar. Yürütmeyi ve yaşamayı tek bir elde toplayan 2017 referandumundan itibaren Türkiye'nin üçüncü sınıf bir demokrasiye ve adaletsizliğe, hukuk tanımazlığa geçtiğine tanık olduk. Rüşvetin, torpilin ayyuka çıktığı, çetelerin ve uyuşturucu baronlarının fink attığı Orta Amerika narko diktatörlüklerine özend.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Kıbrıs'ta Halil Falyalı cinayetiyle ortaya saçılan pek çok iddia var. Falyalı'nın kurduğu yasa dışı bahis çetesinin Türkiye'de bakanlara, bakanların çocuklarına, yargı ve Emniyet mensuplarına rüşvet dağıttığı, bunun karşılığında mafya üyelerine koruma kalkını sağlandığı, önlerinin açıldığı iddiaları var. Bu iddiaları ortaya atan çetenin finans direktörü Hollanda'da bir otelde öldürüldü. O otelin sahibinin 21 yaşındaki bir Türk olduğu ama arkasında eski Başbakan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı yapmış olan Binali Yıldırım'ın oğlunun olduğu iddiası var. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gönderilen ve altı ay sonra görevden alınan Büyükelçinin, bahis çetesinin elindeki tüm bakanlara ya da çocuklarına ait video kayıtları bulmakla görevlendirildiği gibi daha onlarca iddia ortada duruyor. Altı ay sonra büyükelçilik görevinden alınıyor, bununla da bitmiyor, belediye başkanlığı dönemlerinden beri Cumhurbaşkanının yanında olan örtülü ödeneğin başındaki kişi, büyükelçinin babası Maksut Serim de görevden alındı. Bu ciddi iddialara Hükümet kanadından herhangi bir cevap verilmediği gibi, hiçbir savcı da harekete geçmiş değil, bunun yerine yalan ve hamasete devam ediliyor.

Geldiğimiz yere bakıyoruz; ekonomisi çökmüş, asgari ücreti açlık sınırının altında kalmış, emekli maaşları iyice budanmış, enflasyonu kontrol edemeyen, devletin kurumlarına yalan söylettirip, rakamları eğip bükmek dışında enflasyonla mücadele yöntemi bilmeyen, doğal ömrünü tamamlamış olan bu iktidar, halkımızın sırtında artık ciddi bir külfet oluşturmaktadır.

Değerli milletvekilleri, torba yasa tekniği acil durumlarda istisnai olarak başvurulmuş bir yöntem olması gerekir iken devriktidarınızda bunu genel uygulamaya dönüştürdünüz. (2/3067) esas numaralı Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni yine bir torba yasa olarak önümüze koydunuz. Bunun doğru bir iş olmadığını siz de bildiğiniz hâlde itiraz edemiyorsunuz. 19 maddelik torba yasa teklifi kanunla düzenlenmesi gereken hususlarda

Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle işlem yapıldığı için Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenlemeleri içeriyor. Geçen hafta 32 madde, bu hafta 19 madde, haftaya bir o kadar daha, daha sonrakinde bir sürü daha, 200'e yakın maddeler bizi bekliyor. Ne yapıyorsunuz arkadaşlar? Milleti kandırdığınızın farkında değil misiniz yoksa bunu bilerek mi yapıyorsunuz?

2017 referandumuyla Cumhurbaşkanını krallarda, padişahlarda, sultanlarda dahi olmayan aşırı yetkilerle donatıldığı hâlde ve zaman zaman buraya getirilen torba kanunlarla aşırı yetkileri daha da artırıldığı hâlde Anayasa'nın içinde kalmıyor. Aslında kendisini bağlayan hiçbir kural istemiyor Cumhurbaşkanı. Anayasa'nın kendisine vermediği yetkiyi kullandığı için bu teklifi önümüze getirdiniz, siz de bu şekilde milleti aldatıyorsunuz arkadaşlar. Cumhurbaşkanının Anayasa'ya bağlı kalması gerektiğini hatırlatacak hiç kimse yok partinizde. Bu şekilde yönetilen ülkede saray efradı zenginleşirken, halk sürekli yoksullaşılıyor, siz de buna sessiz kalıyorsunuz. Bu yapılan işin adı Anayasa'ya uymayan ve uymamaya devam eden Cumhurbaşkanının yarattığı fiilî duruma uygun yasa çıkarmak; bunu milletin temsilcisi olarak burada bulunan milletvekillerine doğrusu yakıştıramıyorum. Anayasa'ya uymamaya devam ediyor diyorum çünkü AYM iptal etmesine rağmen benzeri atama kararnameleri çıkarmaya da Anayasa'yı ihlal etmeye de devam ediyor, âdeta alay ediyor bizimle. Daha önceleri de söyledik, etki analizine bakıyoruz, birçoğu mali yük getirmeyen maddeleri var yani bütçeyle ilgili değil. Anayasa ve Adalet Komisyonlarında hatta başka tali komisyonlarda görüşülmesi, tartışılması gereken maddelerin bu komisyonlarda hiç görüşülmeden Plan ve Bütçe Komisyonunda alelacele tartışılması ve görüşülmesi doğru bir uygulama değildir.

Halk desteğini kaybettiniz, şimdi rakiplerinizi esir alıyorsunuz, "Karşıma çıkanı telef ederim." diyorsunuz. Milletin tercihlerine saygı duymuyor ve Cumhuriyet Halk Partisini 1'inci parti yapmış olan halkı görmezden geliyorsunuz. Seçilmiş milletvekili Can Atalay'ın kararı okunmasına rağmen Anayasa Mahkemesinin hak ihlali olarak hâlâ esir tutuyorsunuz. Buradan bir yere varamazsınız, adaletsizliğinizi ve yoksulluklarınızı, yasaklarınızı alıp gitmenizi öneriyorum; bu millet artık sizden hiçbir şey beklemiyor, beklediği tek bir şey sandığının önüne konulmasıdır diyorum.

Yine, TRT'yle ilgili, özellikle TRT Genel Müdürümüz hazır buradayken söyleyeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ocaklı, bir dakika veriyorum.

Buyurun lütfen.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Teşekkür ederim.

Bir dizideki oyuncunun Türkiye'de özgürce boykot çağrısı yapması nedeniyle diziden ihraç edilmesini veya iş hakkının feshedilmesini nasıl olur da kendi hakkınızda buluyorsunuz? Yani, üstelik de diyorsunuz ki: "Hayal kırıklığına uğratan paylaşımlar nedeniyle söz konusu diziden çıkarılmıştır." Bu paylaşımı yapan Türkiye'nin nüfusunun yarısıdır, o zaman Türkiye'nin nüfusunun yarısını yok saymıyor musunuz?

Başka bir şey söyleyeyim: Bir göreviniz var, kanun numarası 2954; burada, 5'inci maddenin (d) fıkrasında der ki: "Devletin bir kişi veya zümre tarafından yönetilmesi amacını güden rejim ve ideolojilerin propagandasına yer vermemek."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Devam edin.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bitiriyorum.

Ama siz bu maddelere de ne yazık ki bağlı kalmıyorsunuz. Sizi ilgilendiren Anayasa'nın sözüne ve ruhuna bağlı kalmak. Sizi 5'inci maddenin (a) ve (d) fıkralarına uymaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdem, buyurun.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar, kıymetli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybeden DEM PARTİ İstanbul Milletvekili ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Meclis Başkan Vekili Sayın Sırrı Süreyya Önder'i buradan rahmetle anıyor, ailesine ve sevenlerine sabır diliyorum. Hayatı boyunca barış ve kardeşlik mücadelesi vermiş bir kişinin cenazesinde meydana gelen Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'e yönelik hain saldırıyı da buradan bir kez daha lanetliyorum. Bu saldırının tesadüf olmadığı, kendi çocuklarını bile katletmiş bir suç makinesinin bireysel eylemi olmadığı bugün gün gibi ortadadır. Dün Genel Başkanımızın grup toplantısında açıkladığı bilgiler son derece vahimdir. Bu kişi ocak ayında İstanbul Büyükşehir Belediyesine gitmiş ve bugün siyasi rehin olarak tutulan Sayın Ekrem İmamoğlu'na yönelik suikast iddialarını dile getirmiştir. Fakat bu iddialara rağmen bu şahıs karakola götürülmüş ve âdeta olayın üstü kapatılıncasına hiçbir soruşturma başlatılmadan serbest bırakılmıştır. Buradan söylüyorum: Ne Cumhuriyet Halk Partisi ne de Türkiye bu karanlığa ve arkasındaki güçlere teslim olmayacaktır. Biz bundan önce de olduğu gibi inatla barışı, adaleti, hukuku savunmaya devam edeceğiz. Hukukun ayaklar altına alındığı, yasaların uygulanmadığı, siyasi rakiplerin tehdit edildiği, "telef siyaseti" dilinin meşrulaştırılmaya çalışıldığı; öğrencilerin cezaevlerinde, katillerin dışarıda olduğu bir Türkiye'ye de asla izin vermeyeceğiz. Hem Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel'e yönelik saldırının hem de Genel Başkanımızın dün grup toplantımızda dile getirdiği suikast iddialarının perde arkasındaki gerçeklerin sonuna kadar aydınlatılmasını ve soruşturmaların etkin bir şekilde yapılarak sorumluların hukuk karşısında hesap vermesini bekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, yine, burada, iktidarın, Anayasa'nın hükümlerine uymaması nedeniyle Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen KHK'leri Komisyona getirdiği bir teklifle karşı karşıyayız. Siz getirmekten bıkmadınız, biz aynı şeyleri söylemekten yorulduk. Ülkede hiçbir sorun yokmuş gibi on beş günde bir düzenli olarak burada toplanıp -bu teklifte de görüldüğü üzere- onlarca aynı madde buraya getirilip neredeyse hiçbir değişiklik yapılmadan kanunlaştırılmak istenmektedir; bu, hem nitelikli yasa yapma anlayışına hem de hukuka aykırıdır. İktidar, Anayasa'ya aykırı olduğunu bile bile KHK'ler, yasalar getirmekte ve buna istinaden iş ve işlemleri yapmaktadır. Sonra da Anayasa Mahkemesi iptallerinin ardından yasaya uydurmaya çalışmaktadır. Bu,

AKP iktidarı ve tek adam rejiminin ülkeyi yedi yılı aşkın süredir Anayasa'ya aykırı bir şekilde yönettiğinin da aslında bir itirafıdır. Böyle niteliksiz bir yasa olmaz, bunu da kabul etmek mümkün değil.

Ülke yangın yeri; çocuğundan yaşlısına, çalışanından emeklisine, doğulusundan batılısına, öğrencisinden mezununa milyonlarca yurttaşımız AKP iktidarının yarattığı ekonomik ve sosyal sorunlarla boğuşurken Meclisin sürekli bunlarla uğraşması doğru değildir.

Bakın, dün burada Merkez Bankası Başkanının sunumu vardı. Başkan burada "Enflasyonun ana eğilimi geriledi, düşüş belirginleşti. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası olarak dezenflasyon sürecinin devamını sağlayacak, enflasyonu belirlediğimiz ana hedeflere uyumlu olacak şekilde sürdürmek için kararlılıkla çalışmalarımızı sürdüreceğiz." diyor. Buradan soruyorum size: Sokaktaki vatandaşa çıkıp sordunuz mu? Vatandaş enflasyonda bir düşüş hiç yaşıyor mu, hissediyor mu? Sayın Bakan Mehmet Şimşek göreve geldiğinden beri aynı masalı anlatıyor. Uydurma TÜİK rakamlarına göre bile vatandaş enflasyonun altında eziliyor. TÜİK'in açıkladığı yüzde 3'lük nisan ayı enflasyon artışı çarşının, pazarın enflasyonu değil, gıda ve barınma harcamaları cepleri yakıyor. TÜİK'e göre bile enflasyonda ilk dört ayda yüzde 13,36'ya ulaşan bir artış var; yıl sonu hedefleri de hayal oldu.

Değerli arkadaşlar, olan vatandaşla oluyor. Bakın, 2025 Ocakta emekli en düşük 14.469 lira maaş alıyordu, dört ayda 1.933 lirası buhar olmuş; memurun, asgari ücretlinin yine öyle ve siz çıkıp bu insanlara "Ara zam yok." diyorsunuz. Komisyona getirin bu teklifleri, ücret iyileştirilmesini bari birlikte ayarlayalım ama bu iktidar vatandaş görmüyor, duymamaya da devam ediyor.

Sandıktan korktuğunuz için uydurma gerekçelerle İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız ve Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu'na operasyon yaptınız. Siz söylemeye korkuyorsunuz, "finansal piyasalarda yaşanan gelişmeler" diyorsunuz, adını doğru söyleyelim, 19 Mart demokrasi darbesinin faturası bugün 57 milyar dolara ulaşmış arkadaşlar; yazıktır, yazık! Bu milletin boğazına çöke çöke, açlığa muhtaç ede ede biriktirdiğiniz paraları böyle harcıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, bir de iktidarın elinde bu yaptıklarını saklamak, yanıltıcı bilgi yaymak için çok kullanışlı bir aparat var, TRT. Milletin parasıyla kurulan, varlığını sürdüren bu kurum, bu iktidar elinde iktidarın borazanı hâline gelmiştir. Tarafsız olması gereken devletin kurumu, liyakatsiz ve yanlış atamalarla bir siyasi parti yayın organına dönüştürülmüştür. Bu teklifte 5, 6, 7, 8 ve 9'uncu maddeler bu kurumla ilgili ücret, özlük hakları, görevlendirmeler, yer tahsisleri gibi düzenlemeleri içermektedir. Bu konular bu milletin Meclisinde ayrıntılı şekilde tartışılmalıdır.

Bakın, dün Türkiye Büyük Millet Meclisi Kit Komisyonu TRT'nin Sayıştay raporunu ve mali tablolarını görüşmek amacıyla toplandı. TRT Genel Müdürü Mehmet Zahid Sobacı Komisyonunda yaptığı konuşmada TRT'nin gelirlerindeki artışla övünmüş. TRT'nin 2024 yılı gelirinin 2021'e göre artış oranı yüzde 692 olmuş. TRT'nin gelirlerinin yüzde 69'u vatandaşın vergilerini de kapsayan kamusal katkı geliri kaleminden oluşuyor yani parayı bu ülkedeki her siyasi görüşten olan vatandaşın toplayan TRT, sadece iktidarın sesi olarak çalışıyor; bu olacak iş değildir, bunu kabul etmek mümkün değildir. TRT'de hakkaniyetli yayın yapan, tarafsız görev yapabilecek yöneticiler istiyoruz. Buradan bir kez daha bu anlayışı kınıyorum.

Bu vesileyle, Sayın İmamoğlu'nun yargılanmasının TRT ekranlarından canlı olarak yayınlanması talebimizi bir kez daha burada dile getiriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırloğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli arkadaşlar, TRT'nin 2023 yılındaki geliri 21 milyar 142 milyon lira, 21 milyarlık bir geliri var ve bu gelirin yüzde 86'sı yani 18 milyar 242 milyon lirası bandrol gelirlerinden oluşmakta. Yani bugün bir televizyon aldığımızı varsayalım, yüzde 16 bandrol var; radyo aldık, yüzde 16 bandrol var; cep telefonu aldık, yüzde 12 bandrol var; bilgisayarda yüzde 4; otomobil aldık veyahut da traktör aldık, herhangi bir kara aracı aldık, üzerinde görsel ve işitsel cihaz varsa ki hepsinde var, onlarda da binde 8 oranında TRT bandrol ödemesi yapmaktayız ancak TRT ve TRT'nin kurduğu şirketler, ortağı olduğu şirketler kamu ihale mevzuatından muaf. Yani böyle bir şey olabilir mi? Tamamıyla kamu kaynaklarıyla, büyük bir oranda, yüzde 86'sı kamu kaynaklarıyla finanse edilen devasa bütçeli bir kamu kurumunun kamu ihale mevzuatından muaf olması esasına bakıldığı zaman kabul edilemez. TRT -2023 yılındaki verileri söylüyorum, belki Genel Müdürümüz 2024 verilerinden de bahseder- 7 milyar 787 milyon liralık hizmet alımı yapmış ancak bunların hiçbir tanesi kamu ihale mevzuatına uygun yapılmamış, muaf tutulmuş ve bu da bir yönetmelikle giderilmeye çalışılıyor ancak biz bunu uygun görmüyoruz. Bir de gördüğüm bir şey, gelirlere baktığım zaman enteresan bir şey: 2023 yılında 1 milyar 215 milyon liralık bir faiz geliri var TRT'nin ve 198 milyon liralık da yaklaşık 200 milyon liralık da kambiyo geliri var yani döviz varmış, mevduatta, vadelide parası var ve ciddi gelirleri var. 2024'teki faiz geliriniz nedir, kambiyo geliriniz nedir? Onları da size sormak istiyorum.

Benim burada anlatmak istediğim şey şu: Bu kurum -tamamıyla- yüzde 86'sı, yüzde 90'a yakını kamu kaynaklarıyla, harcamalarımız üzerinden vatandaşlardan alınan bandrollerle kâr etmekte, 7 milyar liranın üzerinde bir kârı var ve o kadar fazla geliri giderinden fazla ki mevduatta para tutabiliyor ve 1 milyar 215 milyon liralık faiz geliri elde edebiliyor. Peki, ben şunu sormak istiyorum: Neden hâlen daha bizden bandrol alınmaya devam ediliyor? Yani bandrol oranlarının artırılması, indirilmesi Cumhurbaşkanı tasarrufunda. Niye ben, TRT mevduattaki hesaplarında para tutsun da faiz kazansın diye almış olduğum cep telefonundan yüzde 4 bandrol vereyim veyahut da almış olduğum arabadan binde 8 bandrol vereyim? Bence bunun sıfırlanması gerekli.

Şimdi, arkadaşlarım da bahsetti, TRT bir kamu kurumu. Ciddi kamu kaynağı aktarılmakta ve TRT yasaya göre, kamu kaynağı da kullandığı için kamu yararına yayın yapmak mecburiyetinde. Gene Anayasa'ya göre TRT, yayınlarında bağımsız davranmalı, tarafsız olmalı. Arkadaşlarımız gösterdi, işte ayrılan sürelerden falan bahsettiler; ben onlara çok fazla girmeyeceğim, tekrara düşmek istemiyorum. Ve özellikle Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun (TRT) yani benim paramla finanse edilen TRT'nin yalan haber yapmaması lazım.

Şimdi, dün KİT Komisyonundaki arkadaşlarımız... Biraz evvel Sayın Kalaycı "Tutanaklara bakın, bütün sorulara Genel Müdür cevap verdi." dedi ama cevap vermediği bazı sorular var. Ben o soruları tekrardan sormak istiyorum. Şimdi, bakın, TRT Haber: 23/3/2025 "Ekrem İmamoğlu tutuklandı." Saat 10.08; daha duruşma devam ediyor. Başka bir haber, TRT Haber: "Ekrem

İmamoğlu tutuklandı." Ayın 23'ünde, saat 10.14; daha duruşma devam ediyor fakat daha sonra duruşma devam ederken hâkim WhatsApp üzerinden, savcılık WhatsApp üzerinden bir bilgilendirme yapıyor ve diyor ki: "Henüz karar verilmedi." Bakın, duruşma devam ediyor, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı, Cumhurbaşkanı adayımız Ekrem İmamoğlu'nun duruşması devam ederken TRT Ekrem İmamoğlu'nun tutuklandığını haber veriyor ve savcılık da bunu WhatsApp üzerinden yalanlamak zorunda kalıyor. Kimi? TRT'yi yalanlamak zorunda kalıyor. Sayın Genel Müdürüm, bu utanç size yeter, bakın, bu utanç size yeter, o kadarını söylüyorum size. Amacı ne TRT'nin? Devam etmekte olan bir davayı etkilemek mi? Hâkimi, savcılığı baskı altına almak mı?

Başka yalanlar... Başka yalan: Bakın, TRT Haber, 21/3/2025, burada bir para görüntüleri var "Murat Ongun'un evinde yüklü miktarda döviz ve Türk lirası ele geçirildi." Aynı TRT daha sonra aynı görüntülerle "Yurt dışına kaçan Emrah Bağdatlı'nın evinde yüklü miktarda para bulundu." Hani Murat Ongun'daydı, hani Murat Ongun'daydı? Nasıl oldu da Emrah Bağdatlı'nın evinde çıktı? İşin doğrusu ne? Bir gün önce Doğan Haber Ajansı aynı görüntü, aynı para görüntüleri "Ali Nuhoğlu'nun 40 milyon lirayla evinde yakalandığı öğrenildi." Bu yalan haber arkadaşlar, bu yalan haber ya. TRT bunu yapamaz; A Haber yapar, o yapar, bu yapar, TRT bunu yapamaz çünkü benim cebimden para çıkıyor. Sayın Genel Müdürüm, sizin kursağınızdan giren lokmalarda benim de hakkım var, benim de katkım var, siz bu şekilde yalan haber yapamazsınız.

Başka? RTÜK üyesi Tuncay Keser, RTÜK'e başvuruda bulunmuş. Bakın ya, böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar? TRT Haber 20/3/2025 tarihinde yirmi dört saatlik yayın incelendiğinde İBB soruşturmasıyla ilgili 78 ayrı başlık altında on bir saat, altı dakika yayın yapmış arkadaşlar; on bir saat, altı dakika tek konu İBB soruşturması. Alt yazılara bakalım, bakın, alt yazılar var. Yani daha ortada henüz bir iddianame yok, iddianame yok ortada. Alt yazı "İş insanlarından zorla para toplandı." olmuş, her şey bitmiş, mahkeme TRT'de kurulmuş ve bitmiş. "Rüşvetle gayrimenkul elde ettiler." "Birçok işyerinden rüşvet talep ettiler." Bunlar alt yazı geçiyor arkadaşlar, alt yazı geçiyor. "İmamoğlu'na ait inşaatlarda para aktardılar." Hiçbir şey daha ortada. "Naylon faturayla para akladılar." "İBB'de para çarkı nasıl işledi?" Sayın Genel Müdür, bunlar sizin, TRT'nin, TRT Haber'in alt yazıları. Böyle bir şey olabilir mi? Bunu kabul edebilir miyiz? Siz böyle bir şeyi kabul edebilir misiniz?

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Vardır cevapları ya!

CAVİT ARI (Antalya) - Etmese o yayını yapamaz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ortada bir dava var, henüz iddianame yok, hiçbir şey belli değil. Bize göre...

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Davanın iddiaları" diye mi veriyor haberi?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hayır, öyle bir şey demiyor. Adam bunu diyor: "İBB'de para çarkı nasıl işledi?" alt yazı, anlatıyor birisi: "Naylon faturayla para akladılar." Bakın, TRT'ye o bandrolü... Sen de bir telefon alırsan ben de telefon alırsam aynı parayı veriyoruz kardeşim.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Müdür de var...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, şunu nasıl kabul edebilirsiniz ya? Şu, şu yalanı nasıl kabul edebilirsiniz ya? Önce diyor: "Murat Ongun'un evinde." Daha sonra diyor ki: "Emrah Bağdatlı'nın evinde." Aynı görseller, aynı haber, TRT Haber. Sonra bakıyorsunuz, esasında bir gün önce başka, Demirören Haber Ajansı'na göre de "Ali Nuhoğlu'nun 40 milyon lirayla evinde yakalandığı öğrenildi." Ali Nuhoğlu... Kime inanacağız, kime güveneceğiz? Kime inanacağız, kime güveneceğiz? Arkadaşlar, ben TRT'ye olan hakkımı helal etmiyorum. Ben TRT'ye olan hakkımı helal etmiyorum. Hak bence önemli, hak bence çok önemli. Ne diyor Yaradan? "Ben kendi hakkımı affederim ama kul hakkını affetmem." diyor. Ben hakkımı helal etmiyorum. Sen benden aldığın parayla kamu kurumunda propaganda yapacaksın, yalan haber yapacaksın, iftira atacaksın; bunun adına da "kamu yararına yayıncılık" diyeceksin. Böyle bir şey olmaz, olamaz, kabul etmiyoruz bunu.

Biraz evvel tarihî dizilerden bahsedildi. Allah aşkına arkadaşlar yani pek izlemiyorum ama basında gördüğüm kadarıyla tam anlamıyla bir propaganda aracına dönüşmüş durumda bu tarihî diziler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ne gibi?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Tam, tam yani diyelim ki...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlıoğlu, bir saniye, ilave bir dakika ekliyorum.

Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, bugün memlekette ne sorun var? Diyelim ki et fiyatları artmış, bakıyorsun Payitaht dizisine; sokakta et fiyatları inceleniyor, diyor ki: "İşte buradaki hain kasaplar et fiyatlarını yükseltiyor." Subliminal mesajlar veriliyor, direkt propaganda yapıyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Art niyetli bakıyorsunuz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hiç art niyetle bakmıyoruz ya, bu gerçek. Ya, bakın, girin...

ORHAN YEGİN (Ankara) - O zaman et yenilmiyor muymuş?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Girin, bakın, bu konuda, TRT dizileri konusunda makaleler var arkadaşlar, bakın, makaleler var, girin, bakın. Nasıl bir rıza üretme aleti hâline döndüğü, nasıl bir propaganda aleti hâline döndüğüyle ilgili girin, ciddi ciddi akademisyenlerin yazmış olduğu makaleler var ya, sosyologlar bunu inceliyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - O nazardan bakarsanız öyle görünür.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, doğru tektir, "o nazar" diye bir şey yok ki.

Neyse, daha devam edeceğiz maddelerde.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ari, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekili arkadaşlarım ve değerli bürokratlar; öncelikle, sizleri de selamlıyorum.

Sayın Başkanım, bu Komisyonda yıllardır görev yapıyoruz. Üstlendiğimiz buradaki, Meclisteki, Genel Kuruldaki ve milletvekili olarak tüm görevler bizim için bir kamu görevidir, şereftir ve hiçbir zaman da angarya olmamıştır. Ancak, angarya olarak

gören arkadaşlar Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurulunda bulunmayı dahi zül gördükleri için, defalarca yeterli çoğunluk olmadığı için o Meclisin kapandığını herkes görüyor.

Şimdi, biz, burada, devlet adına, millet adına en iyi sonucu almak için mücadele ediyoruz ve muhalefet olarak da devamlı uyarıyoruz, diyoruz ki: "Ya, getirdiğiniz bu kanun doğru değil, yanlış hazırlanmış, Anayasa'ya aykırı, vicdanlara aykırı." Bunları hep söylüyoruz burada, sonra ne oluyor? Bizim söylediğimiz, özellikle Anayasa'ya aykırılık iddiası bir süre sonra Anayasa Mahkemesi tarafından o kanun maddesinin iptaliyle tekrar buraya geliyor. Ancak, artık ben şunu söyleyeyim: Bu işin bir tesadüf yani bilmeden yapılan bir iş olduğunu düşünmüyorum, bilerek ve isteyerek yapılan bir iş olduğunu düşünüyorum. Anayasa'ya aykırı bir düzenleme yapacaksınız, o düzenlemeyi istediğiniz sonucu nasıl olsa bir yıl, iki yıl gibi bir süre içerisinde alacaksınız; Anayasa Mahkemesi iptal edecek haklı olarak, iptal ederken de çoğu zaman son dönemde dokuz ay gibi, bir yıl gibi süreler verecek; o süre içinde de o Anayasa'ya aykırı düzenlemeler kullanılacak ve bir yıl sonra veya verilen süre sonrasında yeni bir düzenleme yapıncaya kadar da atı alan Üsküdar'ı geçecek yani Anayasa'ya aykırı maddelerle, aslında amacınıza ulaşmış oluyorsunuz. Yani, bu kadar çok sayıda Anayasa'ya aykırı düzenleme yapılıyor ise burada bir iyi niyet aramanın artık mümkün olmadığını düşünüyoruz değerli arkadaşlar.

Kanun hükmünde kararname çıkarılmış, evet, işte, 15 Temmuz sonrasında ve özellikle de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilir geçilmez alelacele yapılan kararnamelerle ülke yönetilmeye çalışıldı. O zaman da söyledik "Bakın, bunlar kanunla yapılmalı, kanun hükmünde kararnamelerle yapılamaz, kararnamelerle yapılamaz." dedik. Ülke 2018'den bu tarafa kararnamelerle yönetilir hâle geldi.

Şimdi, dava açılmış 2018'de, karara çıkmış, 2023'te, 7/12/2023. Neredeyse bir buçuk seneye yakın bir süre geçmiş, bir buçuk senedir Anayasa'ya aykırı düzenlemelerle bu maddeler şu an ülkede uygulanmakta ve süre şurada, hazırda dolacak. İşte, apar topar bu düzenlemeler şu an Meclis gündemine, Komisyona getirildi. Arkadaşlar, biz, burada, doğru bir iş yapmak için bir gün de çalışırız, on gün de çalışırız, her gün çalışırız. Mesele, bizim burada çalışmamız değil, doğru iş yapmayı size defalarca uyardığımız hâlde, bilerek ve isteyerek yaptığınız yanlışlarla ülke Anayasa'ya aykırı düzenlemelerle yönetilmekte; bundan vazgeçin, Türkiye Cumhuriyeti devletini bu duruma düşüremezsiniz arkadaşlar.

Şimdi, TRT konusu burada önemli maddelerden bir tanesi.

Sayın Genel Müdürüm ve değerli bürokratlar; bakın, şu anki sizin üstlendiğiniz görev bir kamu görevi. Siz, kamu adına görev yapmaktasınız ve kamu kurumu statüsündesiniz. Türkiye Radyo ve Televizyon Yasası'yla devlet adına radyo ve televizyon yayınlarını gerçekleştirmek gibi esasında özel bir göreviniz var. Sizin bir sloganınız var Sayın Genel Müdür yani kurumun: "TRT hem bellektir hem gelecektir." diye. Bakın, siz şu an bürokrat olarak buradasınız. Bizim muhatabımız, her daim olduğu gibi söylüyoruz, bürokrat değildir, bizim muhatabımız siyasi iradedir, sizi de oraya atayan siyasi iradedir bizim muhatabımız. Biz sadece size verilen görevi yaptığınızı düşünüyoruz. Sizin göreviniz TRT'yi yandaş kanal hâline getirmek, TRT'yi iktidarın tek sesi hâline getirmek olduğu için orada olduğunuzu biz biliyoruz. O nedenle, sizi şahıs olarak eleştirmiyorum ama sizi oraya getiren anlayışı eleştiriyorum, siyasi iradeyi eleştiriyoruz biz çünkü AKP iktidarı artık ülkede devletin tüm kurumlarını çökerterek, oraları yozlaştırarak, oraları yok ederek yol almakta. En güvendiğimiz yargı olması lazım, yargıyı siyasallaştıran bir iktidarla karşı karşıyayız. Yargı artık siyasetin, iktidarın bir silahı hâline dönüştü. E, şimdi, yargı böyleyken TRT farklı mı olacak? TRT de şimdi, uzun yıllardır -yani sizin göreve geldiğiniz tarih daha yeni- ama sizden önce de yani mevcut TRT Genel Müdüründen önce de yani bu iktidarın uzun bir süredir uyguladığı politika TRT sadece ve sadece artık devlet televizyonu olmaktan çıktı, AKP'nin siyasi bir borazanı hâline geldi. Öyle ki -arkadaşlar biraz önce söylediler, defalarca da tekrar edildi- yani kamu kaynaklarından oluşan ve oralarından aldığınız parayla yönetilen bir kurum; hiç olmazsa biraz vicdanlı olun. Ekrem İmamoğlu'yla ilgili, işte, yayınlanan haberleri, iftiraları arkadaşlarımız detay şekilde anlatılar. Ya, bize yer vermiyorsunuz, hiç olmazsa iftira atmayın iftira, vicdanlarınızı şöyle bir dinleyin. 2019 seçimleri geldi, geçti bu ülkede; 2023 seçimleri geldi, geçti bu ülkede. O zaman da bu sayıları, süreleri hep açıkladık. Mevcut AKP Genel Başkanına ve yine MHP Genel Başkanına propaganda yapmak için verilen sürelerin haddi hesabı yok. Uzun sürelerde özellikle TRT'nin tüm kanallarında AKP Genel Başkanına, MHP Genel Başkanına saatlerce propaganda süreleri tanındı. CHP Genel Başkanına ya da adayına sadece dakikalar; on beş dakika, yirmi dakika gibi. Ya, şimdi, bunu size anlatıyorum da aslında tekrar söylüyorum: Muhatap siz değilsiniz çünkü siz, size verilen talimat çerçevesinde hareket ediyorsunuz. Çünkü size verilen talimat "Siz, iktidarın oradaki temsilcisi olun." talimatı. Sizin göreviniz, kamu adına eşit muamele yapmak olmalı ama siz AKP adına orayı bir kurum hâline getirdiniz Sayın Müdürüm. Yapılan tüm haberlerde, yapılan tüm yayınlarda, yapılan televizyon dizilerinde, hepsinde mevcut siyasi iktidarın anlayışını halka empoze etme görevi üstlendiniz. Bu, gerçekten vicdanları sızlatan bir durumdur. Bakın, orası sizin babanızın çiftliği değil, orası sizin babanızın parasıyla kurulan bir kurum değil, orası Türk halkının verdiği vergilerle oluşan bir kurum. TRT'yi bu hâle düşürmeye hakkınız yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika ekleyeceğim size.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Genel Müdür, ülkede bir boykot çağrısı yapıldı ve buna vicdanlı olan herkes destek verdi. TRT'nin memuru değil, TRT'nin memuru olmayan, Teşkilat dizisinde oynayan "Aybüke Pusat" isimli bir oyuncu anında, bakın anında- ya o orada oyuncu, memur değil ki sizin memurunuz değil- o oyuncu anında oradan atıldı resmen ama halk o kişiye gerekli desteği verdi. Yine, aynı şekilde bu oyuncuya destek veren Başak Gümölcinlioğlu'nu anında diziden çıkardınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) - Yine, bu oyuncuya destek veren arkadaşı "Yanıdayım." diye mesaj attı diye anında, aynı şekilde oynadığı oyundan çıkardınız. Yani orası sizin şahsi malınız değil Sayın Genel Müdür. Yani iktidara karşı bile olduğu söylenmiş olan bir söz dahi olsa sizin anında o kişileri oradan atmaya hakkınız yok, sizin öyle bir göreviniz de yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Mesele anlaşılmıştır, meramımız anlaşıldı.

Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Komisyon üyesi sayın milletvekillerinin söz taleplerini karşıladık. Şimdi, Komisyon üyesi olmayan 2 milletvekilinin söz talebi var gördüğüm: Sayın Altaca Kayışoğlu, Sayın Gürer.

Sayın Altaca Kayışoğlu, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, yine bir torba yasa görüşüyoruz, peki niye görüşüyoruz? Maalesef, Anayasa değişikliğiyle bu ülke tek adam rejimine geçtikten sonra altı ay içerisinde uyum yasaları çıkarılacaktı, çıkarılmadı yani 2017'nin sonunda bu uyum yasaları bitmiş olacaktı. Anayasa görüşmelerinde... Orhan Bey demin çok fazla sataştı bize, ben de biraz ona sataşacağım. Ben Anayasa Komisyonu üyesiydim ve tam üç saat konuştum; tutanaklar orada, açarsınız... O tutanaklar orada duruyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kayışoğlu, görüşlerinizi ifade edin, sataşmayın. Genel Kuruldaki alışkanlıklarımızı buraya taşımayalım lütfen, özellikle istirham ediyorum. Aşağıda birbirinize istediğiniz kadar sataşın.

Buyurun.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerinin söylediklerini açın okuyun -bir tarih kitabı gibi- bugün yaşadıklarımıza bir bakın. Ne söylediysek hepsini misliyle yaşıyoruz ve maalesef bedelini de ödüyoruz ve bu millet ödüyor; gençler ödüyor, kadınlar ödüyor, çiftçiler ödüyor, çocuklar ödüyor, nitelikli gençler bu ülkeyi terk ediyor. Çünkü maalesef, tek adam rejiminden sonra demokrasi kalmadı, yatırım gelmiyor -bilimsel verilerle açıklamıştık- ekonomi kötüye gidiyor. Demokrasi olmayınca bu tarz yönetimlerin diktatörlüğe götürdüğünü ve sonuçta da ekonominin kötüye gittiğini, adaletin olmadığını birçok ülke yaşamıştı, biz de bunu anlattık ve şimdi acı bir şekilde yaşıyoruz.

Şimdi, yasalar sorularak çıkarılıyormuş da burada angarya değilmiş de. Tamam, çalışalım ama siz... Şimdi, on yıldır bu Mecliste ne kanunlar çıktı. Kayıp-kaçak, mahkeme iptal ediyor mesela, diyor ki: "Onu vatandaşa ödetemezsin." Siz kanun çıkarıyorsunuz, bunu vatandaşın sırtına yüklüyorsunuz. Vatandaşın sorumlu olmadığı bir şeyi kanunla zorla dayatıyorsunuz, burada buna el kaldırdınız. Ne yaptınız? Vatandaş diyor ki: "Büyükşehir yasası bana göre değil." Bütün gittiğiniz... Ya, mesela hiç köylere gitmiyor musunuz? İsyan ediyor, siz bunu dayatıyorsunuz. Niye? Büyükşehirleri kaybetmeyelim diye. Büyükşehirleri de kaybettiniz, onun da bedelini ödedik. Başka ne çıkarıyorsunuz? Tohumculuk Kanunu çıkardınız; bu milleti, bu çiftçiye İsrail tohumlarına mahkûm ettiniz. Ya, Bursa'da yirmi yıl, otuz yıl Cargill'e dava açıldı ve İznik Gölü'nün suyu kuruyor; AİHM, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bile haklı bulmadı Cargill'i. 2005'te Erdoğan gitti, Bush'un isteği üzerine, geldi, Bush'un isteği üzerine tarım topraklarını koruma kanununda değişiklik yapıldı. Ya, bugüne kadar vatandaşa sorarak hangi kanunu çıkardınız? 81 ilin barosu paralel baroya, ikinci baroya karşı çıktı; karşı çıkmalarına rağmen, 81 baro karşı çıkmasına rağmen ikinci baro kanununu çıkardınız. Ondan sonra her Anayasa değişikliğinde yargıyı tahakküm altına almak için, bütün yetkileri bir kişiye vermek için değişiklik yapıyorsunuz; bunu da böyle süslüyorsunuz, püslüyorsunuz, çalışıyormuşuz da... Ya, yazık günah, tam sekiz yıl olmuş, hâlâ "uyum yasaları" denilen, çıkarılamayan hâlâ KHK'lerle yönetilmeye çalışılan ve durmadan Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, durmadan buraya gelen bu kanunlarla uğraşıyoruz. Bu milletin vergilerine yazık değil mi? Bu milletin kaynaklarına yazık değil mi? Niye buraya harcıyoruz? Yani şimdi bu KHK'leri çıkarmak için yüzlerce kişi çalıştı belki, bütün kanunları taradı, bir KHK çıkarıldı; sonra bunlar yürürlüğe girdi, AYM'ye gitti, orada insanlar saatlerce, günlerce, aylarca, yıllarca çalıştı, iptal etti; tekrar geliyor buraya, tekrar kanun çıkarıyoruz burada günlerce, saatlerce; sekiz yıldır uğraşıyoruz, emek harcıyoruz, mesai harcıyoruz. Vatandaşın işine yarasa elbette harcayalım yani işte, kademeli emekliliği, staj ve çıraklık mağdurlarının, emeklinin ücretine zam mı, memura 3600'ü, infaz memurlarının sorunlarını getirin, sabahlara kadar çalışalım, yıllarca çalışalım, hiç sorun değil. Yani biz çalışmaktan kaçmak değil, tam tersine, vatandaşın zararına olan, bu milletin kaynaklarını çarçur eden sizin bu ucube yasalarınızla uğraşmaktan şikâyetçiyiz ve onu eleştiriyoruz.

Şimdi, kurultayla ilgili hakikaten çok ayıp, olmayan... Bizim söylediğimiz hiçbir şeyin dayanaksız olmadığını yaşayarak görüyoruz yani ne diyoruz: "Saat dağıtıldı." Evet, kabul ediyorsunuz. Şimdi, bizim kurultayla ilgili söylenen hiçbir şeyin bir tane somut delili yok; hâlâ algı yönetimi, hâlâ burada iftirayla, hâlâ delegelerimizi, bizleri zan altında bırakacak beyanlarla karşı karşıya kalıyoruz. Özür dilenmesini istiyorum ben, Orhan Bey'in...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben size müdahale ettiğim için söz veriyorum, normalde vermiyorum biliyorsunuz.

Buyurun.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - ...özür dilemesi gerekiyor hem bizden hem de bütün delegelerimizden; onu da belirtiyim.

Cumhuriyet Halk Partisi bu ülkeye demokrasiyi, çok partili yaşamı getirmiş, egemenliği saraydan alıp millete vermiş, milleti kul olmaktan çıkarmış bir partidir; öyle "vesayet" gibi kelimelerle yan yana asla getirilemez. Cumhuriyet Halk Partisinde Genel Başkanın karşısına adaylar çıkar, mahallede de ilçede de ilde de adaylar çıkar. Öyle bizde tek adam rejimi yoktur, demokrasi vardır; inşallah, siz de bir gün öğrenirsiniz diyeyim.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Gürer, buyurun lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Kanun teklifinin maddelerine baktığımız zaman gene Anayasa Mahkemesinin çok sayıda iptali üzerine düzenlemeler içeren bir teklif olduğunu görüyoruz. Sorun şu: "Kanun teklifi -yeni düzenlemelere göre, tek adam rejiminde- milletvekilleri tarafından getirilir." deniyor ama torba kanun tekliflerinin bir milletvekili tarafından hazırlanamayacağı aşikâr. Öyle olunca bürokratlar hazırlıyorlar ve bürokratlar milletvekillerine veriyor, milletvekilleri imzalıyor, buraya geliyor. Peki, bir bürokrat bunun

Anayasa'ya aykırı olup olmadığını ya da Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilip edilmeyeceğini bilmez mi? Bilir. Niye çıkarılıyor? Çünkü Anayasa Mahkemesinin bu konuları görüşmesi iki ile beş yıl arası sürdüğüne göre çıkarılan o düzenleme geriye dönük de işlemeceği için amaca hizmet eden, iktidarın kendi isteği doğrultusunda uygulamaları kapsıyor ve onlar yapıyor. Sonra tekrar buraya getirince gene bir virgül değişiyor "ve" değişiyor; aynı uygulama devam ediyor ve Anayasa fiilen var ama maddeler olarak Anayasa uygulama dışı; mevcut siyasi iktidar neyse, ne istiyorsa ona uyguluyor. Bu, tabii, doğru bir yöntem de değil, iyi bir yönetim anlayışı da değil; onun için de yamalı bohçaya dönmüş, kim ne taraftan tutarsa o tarafa giden bir hâle getirilen bir yönetim anlayışında yönetimsizlik sorunu şu an ülkede var. Onun için de tıkanmalar artmış. İşçinin, çiftçinin, esnafın, emeklinin beklediği düzenlemelerin Meclise gelmesi yerine yönetim tarzından kaynaklanan ve hâkimiyeti sınırsız olarak elinde tutan bir yaklaşım biçimiyle burada kanun teklifleri görüşülüyor.

Şimdi, bu kanun teklifleri görüşülürken tabii, doğal olarak geldiği kurumlarla ilgili de yeniden değerlendirme yapma ihtiyacı duyuluyor. Örneğin, TRT Türkiye'nin en önemli kurumlarından biriydi ve yetişmiş kadrolarıyla dışarıda iş yaptırmayacak kadar da güçlü bir dokusu, yapısı vardı. Darmadağın edildi, oradakilerin önemli bölümü görevlerinden ya uzaklaştırıldı ya emekli edildi ya sürüldü; sonrasında, hizmet alımı yoluyla ya da dışarıdan iş yaptırarak TRT, vatandaştan topladığı vergiyi bir yerde iktidar yandaşlarına aktaran kurum hâline de dönüştü. Örneğin, merak ediyorum: Kurum dışında kaç tane program yaptırılıyor, oralara ne kadar harcama sağlanıyor ve kurum dışı yaptırılan bu işlerden yayınlanmayan var mı? Çünkü hem dışarıda bir çalışma yürütülüyor hem o çalışmanın TRT'de yayınlanmadan parası ödenmiş oluyor. Hâlihazırda son beş yılda böyle kaç tane dış yapım sağlanıp da gösterilmeyen, rafta bekleyen ya da kurum tarafından devre dışı alınan var?

Şimdi, burada kurumun hayata geçirdiği Gönül Dağı, Diriliş Ertuğrul, Alparslan Büyük Selçuklu, Kudüs Fatih Selahaddin Eyyubi, Mehmed: Fetihler Sultanı, Bir Zamanlar Kıbrıs, Tozkoparan İskender, Kod Adı Kırılacağı gibi izlenebilen ve geçmişi de anlatan güzel yapımlar var da Mustafa Kemal Atatürk'le ilgili kaç tane yapım yapıp, üretilip belgesel hâlinde yurt dışına bunlar program olarak da gönderildi, satıldı ya da onunla ilgili bir çalışma var mı? Burada onu görmediğim için merak ettim yani kaç tane bu konuda bir çalışma -cumhuriyetin ilk yıllarına ait- yani aleyhte değil de gerçekleri içeren bir anlayışla ele alındı?

Bunun yanında, milletvekillerinin yediği, içtiği, yaptığı kamuoyunda, sosyal medyada her gün yer alır ama bizim denetlediğimiz kuruluşlarla ilgili bir şey sorduğumuz zaman "ticari sır" denilir. Örneğin, Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür olarak sizin maaşınız ve geliriniz -farklı kurumlardan da alıyorsanız- ne kadardır, bunu açıklamamızda bir mahzur var mı? Çünkü kamu kuruluşu, bilinmesinde yarar var. Keza bizim yediğimiz yemeğin parasını verdiğimiz için yemeğin parası biliniyor da örneğin kamu kurumlarında genel müdürler, daire başkanları, bunlar hiç yemek parası ödüyorlar mı, bu da benim merakımdır; bunu da bu vesileyle bir sorayım. Acaba TRT Genel Müdürü yemek parası ödeyerek mi yemek yiyor yoksa kurumdan mı yiyor?

Şimdi, Türkiye'de sorunların varlığı, sorunların çözümsüzlüğü anlamına gelmiyor ama kurum yöneticilerinin kendilerinin, bazı dayatmalara rağmen adil ve tarafsız yönetim tarzına yakın uygulamaları da geliştirmeleri gerekiyor. Bizim Plan ve Bütçe Komisyonunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bitireyim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yok, vermiyorum biliyorsunuz.

Sayın Gürer, sağ olun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Faydalı bir şey söyleyecektim, onun için karşı çıktın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yok, ya beni niye böyle suçlu duruma düşürüyorsunuz; değerli arkadaşlar, lütfen...

Görüşleriniz kayıtlara geçmiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi de dile getirilen görüş ve öneriler için teklif sahibine söz vereceğim.

Sayın Canbey, buyurun.

Size de beş dakika veriyorum, ilave isterseniz vereceğim.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben, milletvekili arkadaşlarıma da değerlendirmeleri için ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Tabii, birkaç konu odaklı değerlendirmeler yapıldı. Bunlardan bir tanesi Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin işleyişi ve yapısıyla alakalıydı. Yine, bazı maddelere atıflar yapıldı, 35 yaş sınırı gibi. Bunun dışında da genelde TRT odaklı eleştiriler, yorumlar ve değerlendirmeler yapıldı. Tabii, bu beş dakika içerisinde hepsine cevap verme şansımız yok ama maddeler birer birer değerlendirileceği için orada çok detaylı bir şekilde kanun maddelerini konuşma imkânımız olacak, eleştirilere de elbette cevap verme fırsatımız olacaktır.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi burada tabii, genelde eleştiriliyor ama baktığımız zaman, halkımızın yüzde 51,4 oranında "evet" oyuyla alınmış, Anayasa değişikliğiyle getirilmiştir. 25 milyondan fazla insanın desteğiyle...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - OHAL altında.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - 25 milyondan fazla vatandaşımızın desteğiyle, demokratik meşruiyetini ispat ederek hayata geçirilmiştir.

CAVİT ARI (Antalya) - Mühürsüz oylar vesaire, onları...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - OHAL koşullarında. Ben Muş'taydım, ya Vali bütün köylüleri tehdit etmişti.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Yani ben o dönemdeki çalışmaları da çok iyi biliyorum, Türkiye'nin ortamını da çok iyi biliyorum. Ne OHAL vardı ne bir şey vardı; bu, bizim milletimizin iradesidir, buna saygı duymak lazım.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - "Ne OHAL vardı..." ne demek ya!

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Bir kere buna saygı duymak lazım.

(Gürültüler)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - OHAL vardı, OHAL!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar, bir saniye...
MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Cevap veriyorum.
ERHAN USTA (Samsun) - Ver bakalım.
MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Veriyorum.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar...
NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Vali bütün köylüleri, imamları, muhtarları tehdit etmişti, "'Evet' çıkmazsa sizi alırım." diye.
ERHAN USTA (Samsun) - Sistemle ilgili eleştiri yaptım.
MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Tamam, fark ettim, söyleyeceğim zaten.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar, bir saniye...
NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Ama dayanamıyoruz bu kadar yaşadığımız şeyin çarpıtılmasına ya!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben de dayanamıyorum ama dayanıyorum işte görüyorsunuz bazı şeyleri yani ne yapalım.
NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Ben de dayanamıyorum.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Dayanacağız.
MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Başkanım, bu millet iradesine hangi mahallede sahip çıkılıyor? O zaman onlar da sahip çıksın! Millet iradesine onlar da saygı duysun o zaman! Biz duyacağız, onlar duymayacaklar mı?
NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Ekrem İmamoğlu niye içeride?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, şöyle yapalım...
CAVİT ARI (Antalya) - O kadar belediyeye yapılan baskıyı, tehdidi...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şöyle yapalım mı değerli arkadaşlar, şimdi, siz eleştirilerinizi...
CAVİT ARI (Antalya) - Niye saygı duymuyorsunuz Başkanım? Soruyoruz.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Belediye yapılan baskıya mı saygı duyacağız?
CAVİT ARI (Antalya) - Halkın iradesine.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, halkın iradesi en üst mercidir zaten.
CAVİT ARI (Antalya) - Niye orada yok sayılıyor da sadece burada ileri sürülüyor? Kaldı ki biz, Anayasa'nın varlığını savunan, uyulması gerektiğini en çok savunan kişileriz.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, bakın, Sayın Arı...
Sayın Arı, sandık kurulduğu zaman milletin ne yapacağını göreceğiz.
NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - O yüzden sandık hemen kurulsun.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Dolayısıyla merak etmeyin, millet iradesini...
CAVİT ARI (Antalya) - Kurulsun, bir an evvel gelsin.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, millet iradesine her zaman sahip çıkar.
CAVİT ARI (Antalya) - Biz imza topluyoruz, "Adayım yanında, sandığımız önümüzde" diye; buyurun, getirin.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, Sayın Arı, zamanı gelince seçime de gidilir, sandıkta kurulur. Şimdi, müsaade edin, şu işi bir halledelim.
Sayın Canbey, buyurun.
MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Başkanım, teşekkür ediyorum.
Burada ben sadece "millet iradesinin yansıması" dedim, bir şey demedim aslında ama.
Şimdi, burada, sadece Sayın Erhan Usta'nın atfına cevaben değil, bütün herkes eleştiri yaptı, onun için... Lütfen yanlış anlamayın, benim sizinle ilgili de elbette söyleyeceklerim var. Ama şunu söylemek isterim: Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte arkadaşlar, işlerin daha etkin bir şekilde yürütülmeye başladığı çok açıktır. Türkiye'de şu anda bütün sistem hızlı bir şekilde çalışmaktadır.
Yine, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini Anayasa'nın 125'inci maddesi uyarınca...
CAVİT ARI (Antalya) - Hızlı olması hukuka, Anayasa'ya aykırı olmaması anlamına gelmez.
NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Daha sistem oturmamış, 50 kere torba kanun teklifi getiriyorsunuz.
MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Uluslararası ilişkilere bakmanız yeterli, uluslararası alana bakın, şöyle bir bakın yeterli, yeterli.
CAVİT ARI (Antalya) - Hızlı olması kanunlara aykırı olmaması anlamına gelmez. Anayasa'ya aykırı olmaması anlamına gelmez. Hızlı olsun, doğru olsun.
NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - O kadar hızlı ki sekiz yıl olmuş hâlâ torba kanun çıkarıyorsunuz ya! Vallahi çok sinirleniyorum ya!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Kayışoğlu, böyle bir usulümüz yok, laf atarak salonda çıkma gibi lütfen.
NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Başkanım, dayanamıyorum ya!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, lütfen...
MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Vallahi, bence tüm dünya takdir ediyor, bir siz takdir etmiyorsunuz, tüm dünya takdir ediyor.
CAVİT ARI (Antalya) - Hangi dünya, biz de görelim arkadaşlar!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, lütfen, bir müsaade edin.
CAVİT ARI (Antalya) - Kıbrıs'ı bile elinizden çıkartıyorsunuz ya! Bu mu...
MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Nereye çıktı Kıbrıs?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...
ERHAN USTA (Samsun) - Hiç olmazsa biraz destekli atın ya! Destekli at ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlarım, Sayın Canbey...

ERHAN USTA (Samsun) - En zayıf olduğu yerden söylüyorsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, şimdi...

CAVİT ARI (Antalya) - Tanıyanlara bir bakın, kimin çıkardığını görürsünüz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ari...

Sayın Canbey, siz sözlerinizi tamamlayın, söz vereceğim.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Devam ediyorum Başkanım ama ben konuşmadım hiç.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, ondan sonra...

CAVİT ARI (Antalya) - Kıbrıs'ı tanıyan bir tane Türk devleti yok, Türk devleti! O kadar Türk devletinden bahsediyorsunuz

ki...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, devam edin.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Devam ediyorum Başkanım.

Şimdi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde, Anayasa'nın 125'inci maddesi uyarınca yürütme faaliyeti çerçevesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu da açıktır. Bu kapsamda, idarenin yapmış olduğu bütün düzenleyici işlemler ile idari işlemler ve eylemler idari yargı denetimine tabidir; bu, yeni sistemle birlikte gelmiştir.

Değerli arkadaşlar, yine Anayasa değişikliğiyle yasama ve yürütme organının görev ve yetkileri birbirinden ayrılmış ve düzenleyici işlem yapma yetkisi hususunda yeni ilke ve esaslar getirilmiştir. Bu kapsamda, daha önce yasama organı ile yürütme organına ait olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bitti, bitti.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, sorulara cevap...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Evet, ona cevap veriyorum Başkanım.

...kanun teklif etmek ise Anayasa'nın 88'inci maddesinde yapılan değişiklikle münhasıran TBMM üyelerine verilmiştir yani bize verilmiştir, biz şu anda bu kanunu teklif ediyoruz. Siz bize "kurban" falan dediniz ama biz kurban falan değiliz, milletvekiliyiz yani milletvekiliyiz.

ERHAN USTA (Samsun) - Hazırladınız, üzerinde çalıştınız.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Evet, biz defalarca toplantı yaptık.

ERHAN USTA (Samsun) - Etki analizlerinizi yaptınız.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Yaptık, defalarca toplantı yaptık.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Aynen öyle, yaptık.

ERHAN USTA (Samsun) - Gözümüzün içine baka baka yalan konuşuyorsunuz ya.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Defalarca toplantı yaptık ya, defalarca toplantı yaptık.

ERHAN USTA (Samsun) - Ne olduğunu anlamak için yaptın toplantıyı, burada sıkışmayayım diye.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, kardeşim başka birinin hikâyesini anlatmıyoruz, kendi yaptığımız şey bu ya.

ERHAN USTA (Samsun) - Bir tane maddesini mi değiştirdin ya? Bir tane maddesini mi değiştirdin?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ne yapıp ne yapmayacağımı sana mı soracağım ya? Ben çalışmasını yaptım. Allah,

Allah! Çalışmasını yaptım ben.

ERHAN USTA (Samsun) - Bana soracaksın değil... Bak kardeşim, zaten...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - "Bak kardeşim" falan...

ERHAN USTA (Samsun) - İtiraf ediyorsun, yanlışlık şurada...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Görüldüğü üzere Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde, parlamenter sistemde olduğu gibi...

ERHAN USTA (Samsun) - Gözümün içine baka baka...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Canbey, Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, gözümüzün içine baka baka yalan...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Neyi yalan söylüyor ya?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bakın... Değerli arkadaşlar... Sayı

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gayet dürüst.

ERHAN USTA (Samsun) - Ne dürüstü ya?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye... Değerli arkadaşlar....

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gayet dürüst davranıyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Dürütlükten anlayışınız da bu.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Hiç konuşturamıyorsun ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Niçin böyle davranıyorsun?

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, kardeşim, yeni sistem diyor ki... Doğru veya yanlış, bakın, ben, sizin getirdiğiniz sistemin şeyini söylüyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kardeşim, o kanunu o adam çalıştı, bürokratlarla oturdu çalıştı, madde madde çalıştı.

ERHAN USTA (Samsun) - Çalıştı, ne olduğunu anlamaya çalıştı. Bunu kurumlar getirdi.

CAVİT ARI (Antalya) - Keşke önceden de çalışsaydınız da bu kadar madde Anayasa Mahkemesinden dönmeseydi.

ERHAN USTA (Samsun) - Kurumlar getirdi, tabii kurumlar getirdi ya!

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ya, baskı altına almaya çalışıyorsun kanun veren milletvekilini, diyorsun ki: "Verdiği cevaplar böyleyse bu bitmez." Ne demek istiyorsun? Psikolojik baskı altına almaya çalışıyorsun beni.

ERHAN USTA (Samsun) - Psikolojik baskı falan yok.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ne yapmaya çalışıyorsun?
ERHAN USTA (Samsun) - Öyle bir şey söylüyorsun ki alakasız savunmalar yapıyorsun.
MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Sonuna kadar savunurum ben maddeleri kardeşim.
ERHAN USTA (Samsun) - Savun, maddeyi savun.
MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Savunurum, tamam mı. Öyle psikolojik baskı altına da alamazsın. Senin ne yapmaya çalıştığını anlamayacak insanlar mı var burada? Sendeki zekâ bizde de var, sadece sende yok.
ERHAN USTA (Samsun) - Maşallah.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...
MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ha bire hakaret ediyorsun grubumuza, bize ya.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...
MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Sakin sakin götürüyoruz şurada.
ERHAN USTA (Samsun) - Eline tutuşturulmuş şeyi burada...
MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Geç onu sen, geç.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Usta, Sayın Canbey, bakın...
ERHAN USTA (Samsun) - Defalarca gördük. Olan o arkadaş ya, hiç olmazsa bunu kabul edin ya. Hatta kendi içinizde şunu söyleyin: "Bu değişmeli. Tekrar bakanlıklar kanun teklifi göndersin, tasarı göndersin, bu olmuyor. "
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...
ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, kardeşim, 200 küsur tane milletvekili AK PARTİ Grubu.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - 270.
ORHAN YEGİN (Ankara) - Hepimiz, bir meselede, farklı nazarlara bakabiliriz. Ben bir şeyi gereksiz görürken o gerekli görebilir. "Benim dediğim olacak." diye bir dayatma mı bekliyorsun sen benden? Biz, istişareyle karar alıyoruz. Ne diyorsun ya? Neden bahsediyorsun? 270 ayrı adamın 270 yerden çekmesi mi lazım meseleyi? İstişare denen bir şey var.
ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - AK PARTİ içinde muhalefet de mi var yoksa?
ORHAN YEGİN (Ankara) - Otururuz, konuşuruz, buraya da getiririz, görüşürüz, oylarız, kabul edersen edersin, etmezsen etmezsin.
ERHAN USTA (Samsun) - Aşağıda el kaldıracak AK PARTİ'liler. Kaçıyla konuştunuz bu kanun teklifini?
ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Orhan Bey parti içinde muhalefet de mi var yoksa?
ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, olmaz olur mu?
ERHAN USTA (Samsun) - Kaçı?
ORHAN YEGİN (Ankara) - Her şeyi konuşuyoruz kardeşim, her meseleyi konuşuruz kardeşim.
(Gürültüler)
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bir ara verdim siz bitirirsiniz diye. Değerli arkadaşlarım, değerli milletvekilleri; bakın araya gireceğiz, lütfen...
ERHAN USTA (Samsun) - Aleni olarak bilinen bir durum ya. Sayın Başkan...
ORHAN YEGİN (Ankara) - Bizim alenimiz değil, o senin kendi kuruntun, kendi alenin, senin olsun.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar...
ERHAN USTA (Samsun) - Gözümüzün içine baka baka yalan söylüyorsunuz.
ORHAN YEGİN (Ankara) - Yalan söyleyen sensin. Biz o kanunu çalıştık getirdik.
ERHAN USTA (Samsun) - Tamam, işte.
ORHAN YEGİN (Ankara) - Bize hazır bir şey gelmedi. Sen yalan söylüyorsun.
ERHAN USTA (Samsun) - "Hazır gelmedi." Bakın, tutanaklara geçsin bak bu, bu tutanaklara geçsin. İşte, bu kadar utanmazlık bu ya! Allah Allah, bu kadar utanmazlık. "Bu kanun gelmedi, biz çalıştık." diyorsun.
ORHAN YEGİN (Ankara) - Sayın Usta, utanmazlık yapan sensin!
ERHAN USTA (Samsun) - Yapma ya! Burada, Parlamentoda yalan konuşuyorsun ya!
(Gürültüler)
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, görüşmeleri 14.30'a kadar erteliyorum.

Kapanma Saati:13.29

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.35

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 30'uncu Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi, geneli üzerindeki konuşmaları bitirdik.

Başkanlığımıza 1 adet Anayasa'ya aykırılık önergesi verilmiştir, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3067) esas numaralı Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin Anayasa'nın 128'inci maddesine aykırılığı dikkate alınarak Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince gerekli işlemin yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir
Cavit Arı
Antalya

Veli Ağbaba
Malatya
Mustafa Erdem
Antalya
Cevdet Akay
Karabük

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa
Tahsin Ocaklı
Rize

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, çalışan personelin özlük haklarından olan olağan ek göstergelerin doğrudan bu kanunla belirlenmesi gerekmekte olup idareye bu hususta yetki verilmesi Anayasa'nın 128'inci maddesine ve yetki devrinin sınırlarını aşması nedeniyle Anayasa'nın 7'nci maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

TRT'de görev yapacak olan, özel hukuk hükümlerine tabi personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural Anayasa'nın ikinci kısmının ikinci bölümünde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içeriğinden Anayasa'nın mülga 91'inci maddesi uyarınca KHK'yle düzenlenemeyecek yasak alan kapsamı gerekçesiyle iptal edilen düzenlemenin aynen getirilmesidir. Bu kapsamda Borçlar Kanunu'na tabi olan ve özel hukuk hükümlerine tabi personele ilişkin mali ve özlük haklarının herhangi bir kanuni düzenlemeye tabi olmaksızın Yönetim Kurulu tarafından belirlenmesi Anayasa'nın 128'inci maddesine açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Yönetim Kuruluna verilen bu yetki özlük haklarını doğrudan etkilediği gibi bu hususlar Yönetim Kurulu kararı veya yönetmelikle düzenlenebilecek konular değildir. Bu nedenle Anayasa'nın 128'inci maddesi ve yetki devrinin sınırlarını aşması nedeniyle de Anayasa'nın 7'nci maddesine açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

CAVİT ARI (Antalya) - Kabul ediyorsunuz, sonra yine dönüp geliyor buraya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi maddelerine geçeceğim ve teklif sahiplerinden maddelerle alakalı bilgi isteyeceğim. Eğer siz de uygun görürseniz ilgili maddeleri birlikte müzakereye açacağım.

1'inci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Canbey, buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Başkanım, 1'inci maddede kariyer meslek alımlarında 35 yaş üst sınırının aranması hususu düzenlenmiştir. Anayasa Mahkemesi, Yetki Kanunu'nun sınırının aşılmasından dolayı bunu daha önce iptal etmiştir. Yeni yapılan düzenlemede herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Şeklen yapılan bu madde tekrar kanun olarak bugün buraya getirilmiştir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Maddeyle alakalı söz talebi olan?

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Şimdi, burada 703 öncesinde bu birinci paragraf var yani 35 yaş sınırını da söyleyen paragraf. İkinci fıkrasında yani aynı maddenin ikinci fıkrasında "Özel kanunlarla kurulmuş diğer kamu kurum ve kuruluşların üst kurulları da buna tabidir." diyordu. Hani bunu anlayabiliyoruz "Özel kanunlarla kurulmuş olanlar belki tabi değildir." diye öyle bir şey mi çıktı, ihtilaf veya bir endişe mi oluştu, onu bilmiyorum fakat şimdiki yapılan düzenlemede "Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulmuş diğer kamu kurum, kurul..." diye... Yani şimdi, hani özel kanunla kurulmuşu anlıyoruz da kanunlarla kurulmuş... Zaten kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulmamış olarak herhangi bir kamu kuruluşu filan yok yani buradaki şeyi belki atlıyor olabilirim yani kelimeler niye böyle ifade ediliyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bitti mi?

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır.

Diğer bir husus da bu 35 yaş meselesi. Şimdi, Sadullah Bey genelinde bu tartışmayı açtıktan sonra hakikaten düşündüm yani bilmiyorum ya, iyice de bir bakmak lazım. Gerçekten 35 yaşın üzerinde olup kamuda bizim memur olarak istifade edebileceğimiz, bu tür kariyer mesleklere almamız gereken durumlar da olabilir çünkü şu anda zaten insanların işe girmesi filan da kolay değil. Çocuklar mezun oluyor, yüksek lisans yapıyor filan derken geçmişe göre o süreç biraz da uzadı zaten. Bu 35 meselesi zannediyorum 2013 yılında getirilmiş bir şeydi yani daha önceden yoktu bu sınırlama. Dolayısıyla bunu sadece üzerinde bir düşünmek açısından belki bu işin uzmanları biraz daha düşünüp... Ben de belki de bu sınırlamanın kaldırılmasının doğru olabileceğini değerlendiriyorum işin doğrusu çünkü bu çerçevede bir sürü insan da devlette bu fırsatı kaçırmış oluyor, devlette işe girme fırsatını.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlioğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi, gerçekten de bu konuyu tartışmakta, ele almakta fayda olduğunu ben düşünüyorum çünkü Türkiye'de orta yaş her geçen gün ilerliyor; Türkiye yaşıyor, dünya yaşıyor, eğitim süresi artık uzuyor yani şu anda 25-26 yaşında insanlar ancak üniversite eğitimi bitirir duruma geldi. Burada 35 yaş sınırının... Ki daha önce de yokmuş anladığım kadarıyla yani 2013 öncesinde de olmayan bir sınırlamaymış. Neden getirildi acaba? O gerekçeye de bakmak lazım. Neden 35 yaş sınırı konuldu, o gerekçeyi de göz önünde bulundurmak lazım. Bence bu yaş sınırı üzerinde düşünmekte fayda var yani bu yaş sınırı kaldırılabilir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Kısa bir bilgi arz edeceğim, kariyer meslekten gelen bir milletvekili arkadaşınız olarak şunu söyleyeyim: Ben 80'li yıllarda 5-6 sınava girdim, kariyer meslek sınavlarına, hemen hemen hepsinde vardı yani belki kanunda yoktu ama yönetmeliklerinde vardı. Hatta şunu da söyleyeyim: Yine, kurumlar ilk mezunları alabilmek için erkenden sınav açarlardı yani temmuz ayında, ağustos ayında; maksat, yeni mezunu alabilmek.

Tabii, bir yetiştirme süreci var, bu anlamda da bir yaş olmasını ben normal karşılıyorum. Ha, özel sektörde yetişmiş, tecrübeli insanları devlette değerlendiremeyiz anlamında söylemiyorum bunu yani onları yine devlette değerlendirebiliriz. Hatta benim çalıştığım Yüksek Denetleme Kurulu dışarıdan da naklen atamaya denetim elemanı alıyordu yani biz Denetleme Kurulunda kariyerden gelenler ile dışarıdan gelenler statü olarak farklıydık ama özlük hakları olarak hepimizin aynıydı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, Mustafa Bey'in şeylerini anlıyorum yani bizim Planlamada biz girerken var mıydı bilmiyorum, ben mezun olur olmaz girdim de ama mesela, bizim Planlamada şöyle bir usul vardı: Yenileri almakla birlikte yani değişik kurumlardan, özellikle üniversitelerden filan yani bizim ağabey diyeceğimiz, ağabeyin de çok üzerinde yaşı olan insanlar da alınıyordu. Yani bir anlamda da bir sektörde aslında pişmiş, getirilmiş, hemen uzman yardımcısı olarak alıyorsun, yine uzman yardımcısı olarak. O uzmanlık işleri, bilmem ne, o aşamaların hepsinden geçebiliyordu. Yani hani tek bir örnek üzerinden belki doğru olmayabilir. Ha, bir sınır konulsun, onun da bir mantığı var tabii, mantıksız filan değil de şimdi işler biraz da uzayınca yani insanları, devletin de faydalanabileceği bir kısım insanları acaba böyle hakikaten hemen potansiyelin dışına mı itmiş oluyoruz diye endişemi sadece dile getirdim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Canbey, buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Başkanım, bu çerçeve kanunlarla, işte kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları tarafından mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak şartıyla yapılacak alımlarda 35 yaş şartı aranması mevcut düzenlemede aynen korunuyor. Zaten daha önceki dönemlerde 30 yaş sınırı varmış, 35 olmuş yaş sınırı, şu anda 35 olarak uygulanıyor. Ha, bunun tartışılması noktası apayrı bir konu ama şu anki mevcut maddeyle alakalı konu 35 yaş şartının korunmasıyla alakalı.

ERHAN USTA (Samsun) - Şu ifade: "Kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesi..." Onunla ilgili de bir şey söyleyecek misiniz?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Sayın Vekilim, 36'ncı madde sayılıyor ya tek tek, o kademe verilmesi gereken uzmanlar; orada sayılmayan uzmanlıklar da var...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tutanağa geçmiyor ifadeleriniz, ön tarafa gelin.

ERHAN USTA (Samsun) - Mesela önce "özel kanunla" demişiz, şimdi "kanunlarla" diyoruz; "özel" niye çıkarıldı? Şimdiki mi yanlış yoksa bir farklılaşma mı oldu?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Ek 40'ıncı madde o iki fıkrasındakiler de kariyer meslek, ikisine de aynı şeyi getiriyor yaş şartı, ikisi de 35 yaş. Fark ne? Fark şu: 36'ncı madde "sayılanlar" diyor ya ilk fıkrada, onlar kim? Hatırlarsanız 36 maddesi var 657 kanunun, tek tek sayar, uzman yardımcısından uzmanlığa bir kademe verir ama orada sayılmayan uzmanlıklar da var, işte kendi kanununda da verilmiş olabilir veyahut da bugünkü sistemde Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulmuş bir kurumdur, orada uzman tarif edilmiştir. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle olduğu için 657'de o 36'ya giremez, girememiştir. O da dışarıda kalsın, o yaş şartına o da tabi olsun diye bu ikinci fıkra da ayrıca eklenmiş. Onu Yetki Kanunu'na aykırı diye Anayasa Mahkemesi iptal etmiş, şimdi aynısı tekrar getiriliyor.

ERHAN USTA (Samsun) - "Özel kanunla"yı niye "kanunla" diye çevirdik? Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yeni sistemde teşkilat kurma imkânınız var.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Çünkü kanunla da kurulabilir ya Sayın Vekilim. Aslında normalde şöyle: Eskiden biz Başbakanlıkta bir tasarı hazırlarken yeni bir uzmanlık getirdiğimiz zaman ilk yaptığımız şey 36'ya eklemektir ibareleri, genelde öyle yapardık. Üst kurullar için aslında daha çok kastedilen bir şey bu ama bugün sisteme CBK eklenmiş, aynı şeyi söylüyor aslında.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, teşekkür ediyorum.

1'inci maddeyle alakalı başka söz talebi yok.

1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Sadullah Kısacık
Adana

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kısacık, buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Gerçi bizim teklifimiz tekliften önce tartışıldı ama konuşmamda da bahsetmiştim, şu andaki mevcut eğitim sisteminde eğitim süreleri uzadı. Yani üniversiteden mezun olup daha sonra yüksek lisans, belki bir yurt dışı eğitimle falan zaten insanlar hayata 30'lu yaşlarda başlıyorlar, sonra özel sektöre girip vesaire bir bakıyorsunuz 35 olmuş, 36 olmuş, 37 olmuş. Bir de yine en verimli çağlardan biri 40'ın çevresidir. Yani 35-40, 40-45 gibi olgunluk, kâmillik anlamında da öğrendiklerini sindirmek anlamında da ben bu yaş aralığının devlet yönetiminde önemli olduğuna, kamu yönetiminde önemli olduğuna inanıyorum. Biraz önce Orhan Vekilim "Onun başka yöntemleri var." dedi ama şimdi düşünün, bir ilan var, diyor ki ilgili bakanlığa şu, şu, şu özelliklerde kişi alınacak, KPSS olacak, puanı şu olacak filan geriye şey kalıyor, işte 35 yaşını aşmamış... Yani biz şunu istiyoruz: 50 yaşında da olsa eğer KPSS'ye girmişse, o puan almışsa dil eğitimi iyiye sadece yaştan dolayı, sadece yaştan dolayı elenmesin. Ha mülakat olur, mülakatta bakarsınız, o çevikliğe vesaire sahip değilse mülakatta elersiniz, o ayrı mesele ama doludur, cevvaldir, bilgisi birikimi vardır. Gerçekten bir de şu var: Eskiden devlet daha gelişmişti, şimdi özel sektör daha gelişmiş yani özel sektördeki bir çalışan, daha fazla tecrübeye sahip bana göre. Bunu bazı alanlar için söylüyorum, sadece devlet yönetimi anlamında değil. Mesela ne? Bilim ve sanayi, kültür ve turizm yine aynı şekilde yani çok iyi yetişmiş, sahada becerisi çok iyi olan insan kaynağı olabilir. Bu insan kaynağının değerlendirilmesi anlamında faydalı görüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Canbey, buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Evet Başkanım, 2'nci maddede Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının Anayasa Mahkemesi üyelerinin arasından seçilmesi düzenlenmektedir. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen ikinci fıkrası bugün burada yeniden düzenlenmektedir. Anayasa Mahkemesi, çıkarılan önceki kararnamayı kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi amaç ve kapsamı içinde kalmadığı gerekçesiyle iptal etmiştir. Kanun, Anayasa'nın 158'inci maddesi Anayasa Mahkemesi iptal kararı ve gerekçesi nazara alınarak iptal edilen hüküm kanunla yeniden düzenlenmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Söz talebi? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi müzakere açıyorum.

Sayın Canbey, buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Başkanım, 3'üncü maddede vergi incelemesine yetkili olan kamu görevlilerinin görevlerinden ayrıldıktan sonra üç yıl süreyle görev yapamayacakları görev ve işlere ilişkin düzenleme yapılmıştır. Burada, daha önce ilgili kurumlarla iş yapmış kişilerin üç yıl süreyle onlarla temasının kalmaması amaçlanmaktadır. Yine Anayasa Mahkemesi tarafından şeklen iptal edilen bu düzenleme yeniden kanun olarak getirilmiştir ve kanun olarak düzenlenecektir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Şimdi, bu maddeyle getirilen bu "vergi incelemesine yetkili olanlar" diye başlayan paragraf 703'le getirilmiş ilk önce değil mi? Daha önce kanunda olan bir şey değil. İçerik olarak da bana göre bir yanlışlık yok, doğru. Yani bunun ilave edilmesi, daha önce de 703'le ilave edilmiş olan şeyin şimdi kanunla yapılması konusunda bir sıkıntı yok. Sıkıntı olan şey... Bu vesileyle burada yapılması gereken başka bir şey var, genelinde bir miktar söylemişim.

Şimdi, biliyorsunuz, bizim 2531 sayılı yani burada değişiklik yaptığımız kanun var. 2531 sayılı Kanun, kamu görevlerinden ayrılanların iş yasağıyla ilgili bir kanun bu. İşte, orada düzenleme belli. Özetle, ayrılmadan önceki iki yılda çalıştığı alanlarla ilgili olarak başka bir yerde özel sektöre geçip çalışamıyorsunuz çünkü bir çıkar çatışması olabilir; üç yıl öyle bir iş yasağı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Fakat burada, özellikle EPDK'de bu dikkatimizi çekti. EPDK'de buraya hiç uyulmuyor. Şimdi, uyulmama da tabii aleni olarak böyle kanuna uymuyorum demiyorlar, muhtemelen bir yorum yapılıyor çünkü EPDK'nin kendi kanununda Kurul üyeleri ve başkan ve başkan yardımcılarını için zannediyorum böyle bir yasaklama var, orası etraflıca anlatıyor. Fakat diğer personel -daire başkanı, uzman, şu bu- için bu söylenmediği düşüncesiyle bugün burada bunun çok örnekleri var, isim isim de sayabilirim. Tarifeler Dairesi Başkanı bugün akşamleyin ayrılıyor görevden, yarın sabahleyin tarifesini kendisinin düzenlediği bir başka dağıtım şirketi Dicle'de çalışmaya başladı; bunları yaşadık biz arkadaşlar. Şimdi, bunu biz sorduğumuzda da... Yani burada hukuki bir şey yok. Mesela Mustafa Yılmaz'ın buna ilişkin cevabını tutanaklardan okuyorum şimdi. Dolayısıyla, buraya bakmamız lazım. Yani bu, artık çok fazla yerde olmaya başladı. EPDK niye yok? Çünkü bu Kanun 1981 yılında çıkmış, 1981 yılında bu tür kurullar var mıydı, düzenleyici otoriteler? Yoktu. O kapsam maddesinde hangi kurumların bu kapsama

gireceğine ilişkin bir değişiklik olmadığı için şimdi bu kurullar kendilerinin buraya girmediğini düşünüyor. Böyle bir şey olabilir mi ya! Bu görevler bakanlık tarafından yapılıyordu, o zaman Enerji Bakanlığı yapıyordu, Enerji Bakanlığında bu işi yapan insanlar için bu iş yasağı vardı. Şimdi, bunun olmadığını söylemek... Hele hele düzenleyici otoriteler bunu söyleyecek en son kişiler. Hani başlangıçta da söyledim, kanun koyucunun iradesine bakmak lazım. KİT'ler de olan insanlar için bile geçiş yasağı koyan... Nihayetinde "KİT" dediğimiz şey özel sektör gibi çalışıyor değil mi? Özel hukuk hükümlerine tabi olarak çalışıyor. Ona bile yasak koyan bir irade, bir düzenleyici otorite bu tarifeyi düzenleyen insanın menfaat temin ettiği veya aynı işi yaptığı bir şirkete geçmesine engel olmaz mı? Olur. Normal şartlarda yapılmaması lazım; demek ki burada bir eksiklik var, o eksikliğin giderilmesi lazım.

Ben bunu arkadaşların özellikle takdirine arz ediyorum hem bürokrat arkadaşların, hem de AK PARTİ ve MHP Grubunun.

Şimdi, bakın, ben bu eleştiri yaptığımda Mustafa Yılmaz diyor ki: "Bakın, bunlarla ilgili kanunda bu hususlar belirtilmiş. Kanunda EPDK'de çalışan hangi şahısların Kurumdan sonra bir yerde çalışamayacağına ilişkin hüküm var. Burada karar yetkisi olan, karar alma görevi olan EPDK Başkanı ve Kurul üyelerine has bir yasaklama getirilmiştir ve bununla ilgili de kanun koyucu bu arkadaşların bu şekilde Kurumda Kurul üyesi olarak, başkan olarak yapmış insanların ayrıldıkları takdirde iki yıl maaşını devlet garanti etmiş. Bunun dışında, şu ana kadar ayrılan 61 personelle ilgili herhangi bir yasaklama söz konusu değildir çünkü Anayasa'ya aykırı olur. Siz bir kişiyi yasakladığınız takdirde peki o ne yiyip ne içecek? İstifa ettiği takdirde bir yerde çalışmayacak." Bu adamın hâlâ işi var ya, bu adam devlette çalışıyor, memuriyet güvencesi var, ne yiyip içecek biraz saçma bir argüman olmuş. "Ha, bana soracak olursanız, ben bunların çalışmasından yanayım çünkü özel sektör, kamu sektörü diye EPDK olarak herhangi bir ayırım gözetmiyorum."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, Başkanım, konunun önemine binaen şey yapıyorum.

Yani değerli arkadaşlar, bilmiyorum anlaşılmıştır herhâlde, bu husus önemli. Lütfen, bununla ilgili olarak hem Cumhurbaşkanlığında çalışan arkadaşlarımızın hem de bu kanun teklifini hazırladığını iddia eden değerli AK PARTİ milletvekillerinin bu konuyu dikkate almalarının ben önemli olduğunu düşünüyorum. Bu, devletin işleyişi açısından çok ciddi bir problem, bu problemi çözmemiz lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buradaki önerinizde oradaki memur, uzman dâhil mi, kimleri kastediyorsunuz? Mesela daire başkanı mı, kim, nereye kadar gidiyorsunuz?

ERHAN USTA (Samsun) - Fark etmez, normal 2531 sayılı Kanun öyle bir ayırım gözetmiyor. EPDK bunu niye yapıyor? Diyor ki: "Ya, orada bizim kurumumuz sayılmamış." Bu kanun 1981'de çıkmış, 1981'de BDDK var mıydı, EPDK var mıydı, BTK var mıydı? Yoktu. Bu görevler kim tarafından yapılıyordu? Bakanlıklar tarafından yapılıyordu. Şimdi, tabii, biraz eksiklik olmuş diyelim. O kanunun kapsam maddesi, 2'nci maddesi değiştirilmeyince şimdi bunlar kendilerinin bu kapsama dâhil olmadığını iddia ediyorlar. Böyle bir şey olamaz. O yüzden, bu kapsamı, oradaki 2531'in yani bu işi düzenleyen kanunun kapsamını değiştirip buna EPDK'deki... Şimdi, yani orada bu, yerine göre uzman olur, yerine göre daire başkanı olur. Yani 2531'in getirdiği bu yasaklamanın kapsamı içerisinde bana göre ruhen zaten olan şeyi lafzen madem bir eksiklik varsa o eksikliği gidermek lazım. Onu demeye çalışıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Şimdi, 1981 yılında çıkan Kanun'un 1'inci maddesi kapsam diyor ki: "Bu Kanun, genel bütçeye dahil daire, kurum ve kuruluşlar ile katma bütçeli idarelerde, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan fonlarda, belediyelerde, özel idarelerde 12 Mart 1964 gün ve 440 sayılı ve 12 Mayıs 1964 gün ve 468 sayılı Kanunlar kapsamına giren kuruluşlarda, -yani KİT'leri kastediyor- sermayesinin yarısından fazlası ayrı ayrı veya birlikte Hazinece veya yukarıdaki daire, idare, kurum ve kuruluşlarca karşılanan yerlerde aylık, ücret veya ödenek almak suretiyle görev yapmış olanlar hakkında uygulanır."

Şimdi, şuna katılıyorum yani bu kapsam maddesini değiştirmemiz daha uygun olacak çünkü üst kurullar yok dediğiniz gibi. Şimdi, getirilen düzenlemeye katılıyorum ama şöyle bir durum çıkacak yani vergi incelemesi yapanlara özel bir hüküm getiriyoruz. E, SPK'dekiler ne olacak? Onlar serbest mi demek istiyoruz? EPDK'deki ne olacak? Yani bir de ilk fıkrasında zaten "Birinci madde kapsamına giren yerlerdeki görevlerinden hangi sebeple olursa olsun ayrılanlar, ayrıldıkları tarihten önceki iki yıl içinde hizmetinde bulundukları daire, idare, kurum ve kuruluşlara karşı ayrıldıkları tarihten başlayarak üç yıl süreyle, o daire, idare, kurum ve kuruluştaki görev ve faaliyet alanlarıyla ilgili konularda doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alamazlar, taahhüde giremezler, komisyonculuk ve temsilcilik yapamazlar." deniliyor. Bunun kapsamına bakınca zaten genel bütçeli olduğu için vergi müfettişini kapsıyor bana göre. Özel bir düzenleme daha yapıyoruz. Yani burada bir şey gerekiyor, bu kanunda yeniden düzenleme gerekiyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Şundan dolayı düşündüm ben onu, normal kanun "ayrılmadan önce iki yıl çalışanlar" diyor, burası "üç yıl" demiş. Hani ben biraz daha kısıtlayıcı olsun diye bunu özel olarak yazmışlar diye düşündüğüm için katıldığımı ifade ettim ama belki de o da atlanarak yapıldı. Sayın Başkan, bu hakikaten önemli bir konu.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Takibi de önemli.

ERHAN USTA (Samsun) - Takibi de önemli, bu da çok önemli. Yani bunun üzerine düşmek lazım, yazıktır. Dolayısıyla bu, kamu kurumlarında çok ciddi bir yozlaşmaya neden oluyor. Bunun üzerinde düşünün arkadaşlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Rekabet Kurulunda var, biz yapmıştık o zaman.

ERHAN USTA (Samsun) - Doğrudur, olması lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Denetlediği sektöre iki yıl geçmedikçe gidemiyordu. Sonra getirmiştik çünkü bir iki isim transfer olmuştu, onun üzerine koyduk.

ERHAN USTA (Samsun) - Mesela şu denilebilir belki: "EPDK, kanun koyucunun iradesi açısından Kurul üyesi için koymuş, diğeri için koymamış 2531 olmasına rağmen." filan. Öyle bir şey iddia edilemez. EPDK, orayı çok daha farklı bir şekilde, biraz daha özel şekilde düzenlediği için bence söylemiş. Bence, kanun koyucunun onu koyarken bile iradesi "Biz, Kurul üyeleri için bunu da 2531'den biraz farklılaştırarak yapalım ama diğer personelin de 2531'deki normal genel hükümlere tabi olsun şeklinde bir düşünceyle yapılmış olmalı bu. Ama netice itibarıyla bu kapsam maddesi değiştirilerek bu mesele çok kolay bir şekilde çözülür. Bizim zaten zannediyoruz buna ilişkin bir önergemiz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürümüz de burada.

Sayın Şentürk, size bir söz vereyim.

ERHAN USTA (Samsun) - Madde ihdasımız var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi burada "SPK'nin de yok." diyorlar. BDDK'nin de EPDK'nin de yok ama Rekabet Kurumunu bir özel olarak yapmıştık, onun var, biliyorum.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Sayın Başkanım, bazı kurumların kendi özel kanunlarında buna yer verilmiş; hani genel bir düzenleyici işlem mahiyetinde, tek bir yerde düzenlenmesiyle ilgili olarak çalışabilir üzerinde, ilgili kurumlarla da çalışmamız doğru olur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yani burada BDDK'nin var mı?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Onu tam bilemeyeceğim.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Kendi kanununda var ama meslek personeli için var... Ceza hükmü de yok...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ceza hükmü koymayınca bir manası yok ki, yaptırımı yok o zaman onun.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Bir de bunun ilk kapsam alanı 5018'e uygun güncellenmesi gerektiğini...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi değerli milletvekilleri, o zaman şöyle bir şey yapsak o zaman biz; Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürü ve ekibi de burada, siz bir çalışma yapsanız. Yani bu üst kurullarla alakalı mesela ben Rekabet Kurulunu biliyorum, orada yaptık. Diğerleri, evet yani orada çünkü bir iki isim denetlediği sektöre geçmişti, onu kesmek için düzenleme yapmıştık. Bence bunu bir detaylı çalışın, burada "81'de çıktığı zaman yoktu." diyorlar. Hakikaten şimdi şunu anlarım: Özel sektöre de kamuda yetişmiş personelin gitmesi önemli yani kamuda yetişmiş, özel sektöre gitsin ama devlet terbiyesini almıştır hem özel sektörü disipline eder, katkı sunar, bunda problem yok ama bunun bir "conflict of interest" çıkar çatışması işine de girmemesi lazım. Bir çalışsanız, bu kadar reform yapıyoruz, iş yapıyoruz, getirseniz bize.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - İlgili kurumlara bir sorumluluk versek yani BDDK'den ayrılan biriye BDDK'de...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kanuna onu yapana cezai sorumluluk getirilebilir Başkanım. Yani şimdi o zaten bilinir, bunlar hepsi yetişmiş insanlar, eğitilmiş. Yaptırımı atıyorum cezai müeyyide, para cezası konabilir.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Ceza var.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Takibini kim yapacak?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Ceza var Başkanım, altı aydan iki yıla kadar hapis.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Takip ve denetlemesini...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Takibi...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - SGK yapamaz mı onu? Yapar onu SGK. SGK sisteme girer, girdi mi hemen görür onu SGK'den.

ORHAN YEGİN (Ankara) - SGK yetmez, orada "Mali müşavirlik yapacak." diyor, bilmem ne diyor, bir sürü şeyi var...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - İlgili kurum...

ERHAN USTA (Samsun) - BDDK başka kurumları kendi daha özel olarak bu alanı şey yapıyorlarsa, düzenlemişlerse zaten onların özel hükümleri kalıcı olacak değil mi? Bizim tek yapacağımız şey 2531'in 1'inci maddesinde, kapsam maddesindeki 5018'deki şeyleri saydığımız anda şıp diye işimiz bitiyor. Takiple ilgili bir mekanizma oluştursanız o da ayrı bir şey o da aliyülâlâ olur. Ama bunu bence Genel Kurula bile -bu hiç kimsenin itiraz edeceği bir şey değil- yetiştirilebilecek bir husustur. Yani hakikaten güzel bir çalışma yapmış oluruz yani.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - İlgili kurumlarla onu çalışabiliriz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Biz kanunu hazırlarken de tartıştık kendi aramızda arkadaşlarla beraber. Fakat şu an bir şekilde bu geldi. Bir çalışma da arkadaşlar ayrıca yapacaklar.

ERHAN USTA (Samsun) - Güzel olur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Siz bir bakın Bilal Bey, yetiştirebilir misiniz yetiştiremez misiniz bir bakın. Zaten çok fazla kurum yok bunlardan yani merkezî bütçe, merkezî bütçe olanları zaten tek yerden yapacaksınız. Bu özerk kuruluşları, özerk kurumları, üst kurulları ayrı bir düzenlemeyle yaparsınız, zaten çok fazla değil bunların sayıları.

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...denetimle ilgili bir şey yapmak lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir sorumluluk, takiple alakalı da bir şey koyarsak iyi bir şey olabilir.

Evet, teşekkür ediyoruz.

3'üncü maddeyle alakalı başka söz talebi yoktur.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4 ve 12'nci maddeler aynı içerikte oldukları için ikisini birlikte müzakereye açıyorum.

Sayın Canbey...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Başkanım, 4'üncü maddede Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu üyelerinin atanma şartları düzenlenmektedir. Burada 2813 sayılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanun'un 8'inci

maddesine (2)'nci bir fıkra eklenmektedir. Kurul üyelerinin atanmaya ilişkin şartlarını düzenleyen 703 sayılı KHK'nin 170'inci maddesinde yer alan hüküm 2813 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin (2)'nci fıkrasına dercedilmektedir. Bu kadar Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Söz talebi? Yok.

1 adet önerge vardır İyi Partinin.

ERHAN USTA (Samsun) - 2 tane...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yok; 4'te 1, 12'de 1. 4'üncü maddede 1, 12'nci maddede 1.

ERHAN USTA (Samsun) - Önergeleri ayrı mı yapacağız?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ayrı ayrı yapıyorum.

4'üncü maddedeki önergeyi okutup işleme alıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin çerçeve hükmü ile değiştirilmesi öngörülen 2813 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"(2) Kurul üyeliklerine atanacakların; mühendislik alanında elektronik, elektrik-elektronik, elektronik ve haberleşme, endüstri, fizik, matematik, bilgisayar, telekomünikasyon ve işletme mühendisliği fakültelerinden veya bölümlerinden, sosyal bilimler alanında siyasal bilgiler (bilimler) iktisadi ve idarî bilimler, iktisat, hukuk, işletme fakülteleri veya bölümlerinden ya da fakültelerden fizikçi veya matematikçi unvanıyla veya sayılan fakülte ve bölümlere denkliği yetkili makamlarca kabul edilmiş yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olmaları ya da belirtilen bölümlerden mezun olmamakla birlikte sayılan alanlarda yüksek lisans veya doktora yapmış olmaları, mesleki ve elektronik haberleşme veya posta hizmetleri alanında yeterli bilgi ve deneyime sahip, kamu veya özel sektörde en az on yıl çalışmış olmaları 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları ve herhangi bir siyasi partinin yönetim ve denetim organlarında görev almamış veya bu görevlerinden ayrılmış olmaları gerekir."

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Şimdi, genelinde de çok kısa bir ifade etmiştim bu hususu, 4 ile 12'de benzer hususlar var. Şimdi, burada 4'üncü madde için söylüyorum: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunda Kurul Başkanı ve üyelerin atanmalarına ilişkin olarak birtakım vasıfları sayılmış. Şimdi, bu normal kanunda var, 703 bunu kaldırıyor, ondan sonra; bunu kaldırırken de zannediyorum şundan dolayı, aslında burada yani bu madde hiç gelmeyebilirdi bize de. 703 bu düzenlemeyi yaparken nasıl söyleyeyim yine yukarıyı kaldırırsa kaldırsın, belki oradan dolayı iptal yiyebilirdi ayrı bir şey ama alt taraftaki kısmı aslında aynen getiriyor. Şimdi arkadaşlar öyle savunacaklar muhtemelen "Ya, bu getirdiğimiz madde zaten 703 öncesinde de vardı." Evet, vardı ama 703'le onu öldürdüğümüz için -işte biraz da hani "aynı işleri yapmak" demekten kastım buydu benim- şimdi onu canlandırmak için yeniden önceki kanunda olan hükmü getiriyoruz. Bir eksiğiyle getiriyoruz; o eksik, bizim önergemiz onunla ilgili Sayın Başkan. Bu getirilen kısmıyla ilgili herhangi bir itirazımız yok elbette ama eksik olan şey, daha önceden olup şimdi konulmayan şey bu Kurul üyelerinin vasıflarıyla ilgili. İşte hangi okuldan mezun olacak, ne kadar kıdemi olacak, ne kadar çalışmış olacak şeklinde; bunlar kaldırılıyor. Ya, bunu çok anlamak bence mümkün değil yani bunlar, burası uzmanlık gerektiren bir iş hani burası böyle çok yani herhangi bir sınırlamaya tabi tutulmadan her meslekten insanın yapabileceği bir şey olmuş olsa denilebilir ki evet, bu sınırlama niye getiriliyor? Dolayısıyla soru şu: Bu sınırlama niye kaldırılıyor? Yani bunu kaldırmaktaki kastımız ne? 703'e bunun... Yani 703 kaldırıyor da şimdi o hâli devam ettiriyoruz burada. Dolayısıyla bizim önergemiz bu sınırlamaları kaldırmayalım, tekrar yani normal kanunun orijinal hâlinde veya 703 öncesinde olan Kurul üyeliklerinin vasıflarına ilişkin eğitim şartı, işte tecrübeyle ilgili şartların tekrar aranmasının, bu kurumların ve bu kurulların çalışması açısından ve ülke açısından faydalı olacağını düşünüyoruz. Önergemiz bu vasıfları tekrar getirmeye yöneliktir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, tabii, önergeyle alakalı okutup işleme alıyorum ve oya sunuyorum. Ancak burada herhâlde Cumhurbaşkanlığının bir bilgilendirmesi olacak.

Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Buradaki Kurul üyeleri üst kademe yöneticisi sayıldıkları için 3 sayılı üst kademe yöneticilerinde aranan vasıfları bunlarda da aynen arıyoruz. Dolayısıyla yani aranan vasıflar zaten üst kademe yöneticilerinde belirlenmiş olanlarla ortak.

ERHAN USTA (Samsun) - Ama buraya has mı?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Yok, buraya has değil. Bunlar şöyle yani üst kademe yöneticisi olmaları hasebiyle ona tabi tutulmuş yani ayrı bir ilave şart aranmamış o yönüyle, Kurul üyesi olması hasebiyle.

ERHAN USTA (Samsun) - Mesela burası BTK, öbürü Kamu İhale, öbürü EPDK filan. Mesela burada ne aranıyor? Bilgi teknolojilerinde normal olarak işte mühendislik alanında elektronik, elektrik, efendim haberleşme, endüstri, matematik, bilgisayar, telekomünikasyon, işletme mühendisliği fakültelerinden birinden mezun. Bu şimdi sizin dediğiniz şey, o çok genel şartlar zaten yani o ayrı, onu demiyorum, elbette o aranacak yani şu olsun, bu olsun filan şeklinde. Ama bu, buraya has; öbür tarafta da işte petrol mühendisi, enerji mühendisi, elektrik mühendisi ne bileyim filan aranır, bir başkasında. Yani bu öyle olunca torba hâle geliyor. Yani zaten orijinal kanunda olmasının da muhtemelen temel nedeni yani herkes buraya böyle asılmasın. Buraya girecek,

burada Kurul üyeliği yapacak insanların mezuniyeti, mezun oldukları veya kendilerini yetiştirdikleri meslek alanları belli olsun diye konulmuş bir sınırlama. Ben bunun bu Kurulların çalışması açısından, Kurul üyelerinin de işlere hâkim olması açısından son derece önemli olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, önemli bir önerge.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Biz ona giremeyeceğiz efendim ama sonuçta yani üst kademe yöneticiler için bir esneklik getirmiş genel atama usullerine ilişkin nitelikleri, özellikleri itibarıyla. Dolayısıyla bu da o kapsamda yani bu, bu Kurula has bir durum değil, tüm üst kurullar için esas olan bir şey.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bu maddeyle alakalı Sayın Usta diyor ki ya işte "Mühendis, matematik, iletişim, enformasyon, bu alanlarla kısıtlayalım. Bunun haricinde buranın yönetim kuruluna atama olmasın." Aslında söylediği o. Daha daraltalım.

ERHAN USTA (Samsun) - Daha önceden de vardı zaten bu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bu üst kademe üyeleriyle alakalı orada bir itiraz yok. Böyle bir şey var, böyle bir önerisi var. Buna bilmiyorum belki bakılabilir, çalışılabilir, çok şey değil. Yani öneriyi biraz daha "Bu alanın haricinde atama yapmayın buraya." diyor. Dersiniz ki "Elimiz biraz geniş olsun, sosyal bilimci de lazım buraya." onu bilmiyorum, öyle bir ihtiyaç var mı orada?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Başkanım iktidarı zorda bırakıyorsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yok ya, ben önergeyi biraz daha açıyorum böyle.

Değerli arkadaşlar, bu değerlendirilebilir, bakılabilir, ona göre kararınızı verebilirsiniz.

İYİ Parti Grubunun önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, İYİ Parti Grubunun; okutup işleme alıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 12- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 53 üncü maddesinin (c) fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Üyelerin en az dört yıllık öğrenim veren hukuk, iktisat, siyasal bilgiler, işletme, iktisadi ve idari bilimler, mimarlık ve mühendislik fakülteleri ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları gerekir. Kurul üyeliğine atanacak kişilerin; kamu kurum ve kuruluşlarında en az oniki yıl hizmetinin bulunması, kamu ihale mevzuatı ile ilgili yargılama, inceleme, denetleme, uygulama veya danışma konularında fiilen en az dört yıl çalışarak ulusal veya uluslararası ihale mevzuatı açısından kanıtlanmış niteliğe ve deneyime sahip olmaları, geçmişte ve halen bir siyasi parti ile aday gösterilme dâhil üyelik ve görev alma ilişkilerinin bulunmaması gerekir."

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yine burada da 4'e benzeyen, mesela burada da değerli arkadaşlar, Kamu İhale Kurumunun gerektirdiği yani orada bir Kurul üyesi olması gereken insanda aranacak vasıflar açısından bir farklılaştırma geliyor. Yani mesela diğerinde elektronik mühendisi diyorduk, burada işte iktisat, işletme türü okullar sayılıyor. Bunun yanı sıra yine Kurul üyeliğine atanacak kişilerin kamu kurum ve kuruluşlarında en az on iki yıl hizmetinin bulunması, mesela kamu ihale mevzuatıyla ilgili yargılama, inceleme, denetleme, uygulama veya danışma konularında fiilen en az dört yıl çalışması, ulusal veya uluslararası ihale mevzuatı açısından da kanıtlanmış niteliğe ve deneyime sahip olmaları. Dolayısıyla yani buralarda yapılacak işin kalitesi açısından Kurul üyelerinde biraz daha daraltılması alanın yani çünkü buralar ihtisas kurumları. Yani burada, burası Kamu İhale Kurumu, burada belli bir konuda ihtisas sahibi olmanız gerekiyor veya EPDK veya Bilgi Teknolojileri Kurumu. Bunların yapılması durumunda Kurulun çok daha sağlıklı karar alabileceğini değerlendiriyoruz.

Diğer bir husus, yine 4'te de olan, burada da özellikle buranın gerekçesinde, 12'nin gerekçesinde sanki şu üyelerin geçmişte bir siyasi partiyle işte ilişkileri varsa bu ilişkilerin koparılması lazım şeklinde bir şart var. Bu zaten 703'le veya şimdi kanunla getirdiğimiz bir şey değil. Yani bu sanki ilk defa bu kanunla getirilmiş gibi bir algı oluşturuluyor gerekçede; bu 703'te de vardı, 703'te olduğu gibi 703 öncesinde de yani 703'ün kaldırdığı kanunda da olan bir maddeydi. Madde doğrudur, o kısmı için herhangi bir itirazımız yok, elbette olması lazım ama dediğimiz gibi burada yapmaya çalıştığımız şey bizim Kamu İhale Kurumunda yine Kurul üyelerinin hem vasıflarını hem okul açısından hem de geçmiş tecrübeleri açısından biraz daha daha uzmanlık gerektiren bir alanı olsun anlamında bir önerge, benzer bir önerge yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 5, 7, 8 ve 10'uncu maddeleri birlikte müzakereye açıyorum. TRT personelinin özlük haklarıyla alakalı bu maddeler.

Sayın Canbey...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Değerli Başkanım, 5'inci maddede TRT Genel Müdürünün mali ve sosyal haklarının belirlenmesinde en yüksek devlet memurunun kıstas alınması öngörülmektedir. 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun 13'üncü maddesi başlığı ile birlikte değiştirilmektedir. Mevcut durum maddeyle TRT Kurumunun Genel Müdürüne en yüksek devlet memurunun almakta olduğu aylık ve sözleşme ücretinin ikramiye dâhil ödeneceği aylık ödemelerinde ek gösterge,

kıdem ve taban aylıkları ile sosyal yardım ve tazminat esas alınacağı hüküm altına alınmıştır. Yeni düzenlemede kanuna bu madde aynen dercedilmektedir, herhangi bir değişiklik yapılmamaktadır. TRT Genel Müdürünün mali ve sosyal haklarında 1983 yılından bu yana da uygulanmakta olan bir düzenlemedir bu kanun Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

5'inci maddeyle alakalı söz talebi...

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, Başkanım, bu biraz... Şimdi, genelinde bunu konuşma imkânımız olmamıştı, dolayısıyla bir miktar...

Şimdi burada ilk söyleyeceğim şey, bir defa, hakikaten TRT'nin hem kendisinin hem bizim hem de işte, iktidarın, Hükûmetin, yürütmenin TRT'nin nasıl bir statüde olacağına ilişkin bir karar vermesi gerekiyor. Yani şimdi, bakın, hani "Deve mi, kuş mu?" dedim ya, mesele ona benziyor. Şimdi, burada getiriliyor bir kısmı. Burada ne getiriyoruz biz? İşte, şirket kursun, şirketlere ortaklık yapabilsin; olabilir, bir şey demiyorum. Ondan sonra, ortaklık zaten daha önceden de var. Kendisi de sıfırdan şirket kuracak, şirketlere de ortak olabilecek. Ondan sonra, mesela, şirketlerdeki yönetim kurulu ücretlerinin belirlenmesinde yönetim kurulu üyelerinin, yönetim kurulunun söz sahibi olması, "O belirlersin." diyor; bu da normal bir özel sektör için düşünülebilecek bir şey. Öyle bakınca hani kafada bir model var. Ondan sonra "Kamu ihale mevzuatının dışına çıksın." diyor çünkü "Ben artık özel sektör gibi çalışıyorum, kamu ihale mevzuatı benim ayaklarımı bağıyor, hızlı hareket etmeme engel oluyor." diye düşünebilir. Ondan sonra "Ben işte, özel sektördeki özel kanallarla dizi, şu, bu konusunda ben de onlar kadar iddialı diziler yapıyorum ve rekabet ediyorum. Dolayısıyla bana bir özel sektör muamelesi yapın." diyor bu yönüyle baktığımız zaman. Bu tartışılır, doğru-yanlış anlamında bir şey demiyorum ama bunun bir mantığı var, değil mi, şu söylediklerimizin ama aynı TRT şimdi geliyor, diyor ki, bu maddede başlıyor: "TRT Genel Müdürü en yüksek devlet memurunun aldığı aylık ek gösterge, bilmem neyi alır." Niye alsın arkadaşlar? TRT Genel Müdürü...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Zaten öyleydi.

ERHAN USTA (Samsun) - O, 1960'ların TRT'siydi Orhan. Tamam, o zaman, bir TRT Genel Müdürü, bir bakandan daha üstündü, daha kuvvetliydi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - O nasıl cümle?

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, ben fikrimi söyleyeyim, sen de fikrini söyle.

O yüzden en yüksek devlet memuru ek göstergesi 8000'di, bak, müsteşarlar 7600'dü, değil mi, ta eskiye gidin, TRT Genel Müdürü Başbakanlık Müsteşarıyla aynı ek göstergesi alıyordu, 8000'di. Bunun o zaman için bir mantığı vardı, o zaman TRT az önce söylediğimiz gibi şirket filan kurmuyordu, efendim, şirketlerdeki alınacak paraları şirket yönetim kurulu belirlemiyordu veya ne bileyim, ben bu şekilde bir dizi, bilmem ne, "Kamu ihale mevzuatı dışına şirketlerimi çıkarın." falan demiyordu. O yüzden, bir şey anlatmaya çalışıyorum. Az önceki söylediğim o bir seri şeyin bir mantığı var ama bu tarafa geldiğiniz zaman bir çelişki var. Diyorsunuz ki: "En yüksek devlet memuruyla hâlâ kendisini mukayese ediyor." Ondan sonra, bandrol gelirlerini almaya devam ediyor. "Bandrol geliri" dediğimiz şey ne? Mesela, 2023 yılı için arkadaşlar, 21 milyar lira TRT'nin toplam geliri var, bunun 18,3 milyar lirası bizim, hepimizin, vergi olarak verdiğimiz "bandrol geliri" dediğimiz şey vergi- vergi olarak bizden alınan kalemden geliyor yani yüzde 86,3'ü geliyor. Sen şimdi özel sektörle rekabet eden bir özel sektör firması gibi hareket edeceksen niye o zaman vergi topluyorsun, değil mi, bunu sorarlar. Bu, meşru bir soru değil mi, haklı bir soru değil mi? Yani ya özel sektör olacaksın, özel sektör gibi davranacaksın ya da eğer kamu olacaksın yani millettensin... Şimdi, biz CNN Türk, ATV, Halk TV, Sözcü TV, onlar bizim vergilerimizle mi ayakta duruyor arkadaşlar, biz onlara herhangi bir vergi veriyor muyuz? Bir şekilde kendi geliriyle, gideriyle nasıl yapıyorsa ayakta duruyor ama TRT eğer benden bandrol geliri alıyorsa az önce saydığım, bu ilk etapta saydığım özel sektör gibi davranma şeyinden yani o statüden vazgeçecek. Veya işte, bedelsiz arsa istiyor şimdi, madde 9, "Bana hazine arazileri bedelsiz verilsin." diyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Verici, sinyalizasyon...

ERHAN USTA (Samsun) - Hazine arazileri TRT'nin rekabet ettiği diğer özel kanallara bedelsiz veriliyor mu? Böyle bir şey yok. Veya "Benim kamulaştırma hakkım olsun." diyor, zaten o kamulaştırma hakkı var. Yani mesela, eğer ilk dediğimiz gibi, bir özel sektör firması gibi davranacaksa o zaman bunları almamız lazım. Bırakın bedelsiz arsa verme işini, kamulaştırma hakkını da almamız lazım; bu, tamamen bir kamu kuruluşu usulüdür arkadaşlar. Şimdi, dolayısıyla TRT'nin yani böyle, bu ikili yapıdan hani istifade etme gibi bir yöne gitmeyip... Eğer hakikaten bu ülke için bir şey yapmak istiyorsak bizim TRT'yle ilgili, ne olacağıyla ilgili bir defa, bir karar vermemiz gerekiyor.

Şimdi, tabii, bu, çok eleştirildi, o aynı eleştirileri ben de yapıyorum, onun üzerinde fazla durmayacağım çok vaktinizi almamak için, tarafsızlık ilkesini tamamen kaybetmiş durumda. Yani TRT, bırak tarafsızlığı, hakikaten yani vicdanını kaybetmiş bir şekilde taraflı, yanlı ve itham edici, hatta iftira edici bir şekilde yayın yapmaya, yanlış haber vermeye devam ediyor. Bu şeylerde ben bu kadarını bilmiyordum, bunu çalışırken gördüm yani seçim öncesinde özellikle işte, siyasi parti gruplarına neler yapılmış, nasıl bir hak tanınmış diye baktığımızda yani çok ciddi fark var. Mesela, son seçimlerde Sayın Erdoğan'a otuz iki saat -saniyelerini, dakikalarını söyleyemiyordum- otuz iki saat kırk iki dakika zaman tanınıyor; şimdi, Millet İttifakı'nın Cumhurbaşkanı adayı Kemal Kılıçdaroğlu'na sadece otuz iki dakika tanınıyor. Öbürüne otuz iki saat kırk iki dakika tanınıyor. Bu ikisi rekabet ediyor ya, seçim öncesi şey yapıyorlar.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Birisi hem Cumhurbaşkanı hem Cumhurbaşkanı adayı, öbürü sadece Cumhurbaşkanı adayı.

ERHAN USTA (Samsun) - İşte, az önceki sözümü uzatmamak için şey yapıyorum, zaten o da sistemin bir problemiydi. Burada yerine göre bu geçmiş Cumhurbaşkanı falan değil zaten...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Cumhurbaşkanının haberlerini de vermiştir, siz onu da... Haber olarak verdiğini de bu istatistiğe...

ERHAN USTA (Samsun) - TRT'yle ilgili buranın da düzeltilmesi lazım. Hadi o, Cumhurbaşkanı, benim eski Genel Başkanım olan Sayın Bahçeli kim? Sayın Bahçeli'ye de aynı bu süre içerisinde yirmi beş saat yirmi yedi dakika TRT Haber yer veriyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Önemli gündem olmuştur.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, tabii, tabii, anlaşıldı. Şimdi, burada arkadaşlar... Arkadaşlar, artık Orhan tamamen adalet duygusunu falan yitirdi, o konuşmak için konuşuyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hayır, sen liderler üzerinden niye konuşuyorsun?

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam, tamam kardeşim, tamam.

Şimdi gelelim şu tarihî dizi meselesine, ben Mustafa Bey'in söylediklerine katılıyorum. Tarihî dizi konuları önemlidir, hakikaten gururumuzu da okşuyor. "Kuruluş Osman"ın da müdavimiyim, 190'ıncı bölümünü seyrettik, bu akşam gidebilirsek 191'i seyredeceğiz, seyredemezsek internetten seyredeceğiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Erken bitirelim, gidelim.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, yok, aşağıda da konuşmamız var.

Bu, şu değil yalnız yani "Tarihî dizi çekiyor TRT, kardeşim, TRT'ye laf edemeyiz veya TRT'ye bilmem ne söyleyemeyiz." diye bir şey yok. Ha şu, tarihçilerle konuşun, İlber Ortaylı mesela bunlardan birisi, "Tarih, tarihî dizilerden öğrenilmez, yanıltır." der.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Ben öyle bir şey demedim, "Takdir edin TRT'yi."

ERHAN USTA (Samsun) - Ha, takdir edelim de 18 milyar da para vermişiz 2023 parasıyla, 2025'te belki 50-60 milyar lira civarında para vermişiz. Şimdi, dolayısıyla TRT bunu yapar, bu konuda takdir ederim ama TRT'yi eleştiririm, TRT'nin haksız uygulaması varsa söylerim. Mesela, yine, Sayın Bahçeli de onu yapmış zaten, bakın, "Diriliş Ertuğrul" ne zaman başlamış diye baktım ben, 2014 yılında başlamış ama 2018'e kadar TRT, Sayın Bahçeli nezdinde ambargoluk bir kanaldı. Ben de yanında Grup Başkan Vekiliyken defalarca TRT Haber'den gelmişlerdir onlara, size beyanatlar vermiş, "Size ambargo koyuyorum." deyip onları reddetmiştir. Yani o zaman "Efendim, Diriliş Ertuğrul'u yayınlayan bir kanala nasıl böyle yaparız?" falan deyip burada "Sen yanlış insansın, yanlış iş yapıyorsun." şeyi çıkarmamız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Toparlayacağım, toparlayacağım.

Yani böyle bir sonuç çıkarmak yanlış olur.

ORHAN YEGİN (Ankara) - TRT de tartışılır, herkes tartışılır, kimse tartışılmaz değildir Erhan Usta, bizim öyle bir iddiamız yok. TRT'yi de insanlar yönetiyor, onlar da hata yapar, yanlış yapar.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, tabii, ciddi bir şekilde giderlerinde TRT'nin bir artış var. Sayın Başkan, Sayın Genel Müdürün bu konuda bizi bilgilendirmesinde fayda var. Mesela, 2023'te -tabii, kesinleşmiş hesaplar 2023 olduğu için hep onlar üzerinden gidiyoruz- yüzde 90,9 oranında artış olmuş. Daha sonra, kendilerine KİT Komisyonu toplantılarında bu dış yapımlara ödenen paralar konusu sorulmuş, orada da "ticari sır" şeklinde bir açıklamayla onlara cevap verilmemiş. Yani buraya geldik, şimdi "ticari sır" oldu çünkü "Özel sektör gibiyim ben." diyorsun ama kamulaştırma izni istiyorsun, efendim, bedelsiz arsa istiyorsun, efendim, en yüksek devlet memuru ek göstergesini istiyorsun, "Gelirim yüzde 86'sı vergiyle karşılansın." diyorsun. Ticari sır neyin nesi o zaman? Ya, bu çelişkileri ortadan kaldıralım, bunu bize açıklamak durumundasınız, burası Parlamento. Yani nedir bakalım, hakikaten dış yapımlara... Buradan birilerini mi besliyoruz? Bakın, geçmişte buradan FETÖ'cüler besleniyordu yani isim vermeyelim şimdi, buradan, FETÖ' TRT'den o AK PARTİ hükümetleri döneminde nasıl beslendiğini biliyoruz. Ondan sonra, onların hepsi şimdi yargılanıyor ediyor. Bilmiyorum paralar geri alınabiliyor mi, alınamıyor mu. Onun yanlış olduğu ortaya çok şükür çıktı. Şimdi bir şeyi gizlerseniz burada bugün, yarın belki başka yanlışlar çıkacak, değil mi? Bak, Yunus Emrenin başındaki çocuk kaçtı gitti. Yani burada Yunus Emreyle ilgili şunları söylediğimi ben hatırlıyorum, bir şeyler söylediğimizde aman, aman, bize bir şey söylettirmiyordunuz. Nerede şimdi o arkadaş? Yurt dışında, değil mi, kaçak. Değerli arkadaşlar, bir şeyi böyle gizlerseniz, kapatırsanız olmaz. Yani biz burada diyoruz ki niye ticari sır olsun ya? Dışarıya ne kadar para verdik, ne kadar insanı zengin mi ettik? Eğer doğru yaptıysanız bu işi sizin açınızdan, kediniz açısından da üzerinizdeki bir kısım hani şaibe veya şaibe demeyeyim de hani böyle itham olabilecek şeyleri kaldırmış olursunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Usta, toparlayalım artık ya.

ERHAN USTA (Samsun) - 5 tane maddeyi birlikte yapıyoruz Başkanım.

Yani dolayısıyla, bunların yapılması lazım. Yani burada TRT'nin çok ciddi bir şekilde bir şeffaflık ihtiyacı var.

Tabii, bu Aybüke Pusat'la ilgili yani bu boykot paylaşımı, bilmem ne falan, bunlar hakikaten çok çirkin oldu. Bakın, ben Aybüke Pusat'ı falan tanımam ama onu gördükten sonra yani bir fikrini söyleyecek. Yani şimdi, bakın arkadaşlar, memurlar siyaset yapıyor, iktidar tarafından bir şey söylerseniz hiçbir şey yok. Muhalefete ağızına geleni söyleyen bugün devlet memurları var, bunlara hiçbir işlem yapılmıyor. Bu, sizin memurunuz değil, bu nihayetinde bir sanatçı, sanatçı elbette topluma ilişkin fikrini söyleyebilir, bunu beğeniriz, beğenmeyiz. Şimdi, bundan dolayı siz bunu ve buna destek olduğunu açıklayan arkadaşları apar topar diziden çıkarmak falan nedir ya, böyle bir çirkinlik olabilir mi? Yani bunun hukukilik... Zaten hukukiliği olmaz böyle bir şeyin de. Bu hakikaten çok ayıp ve çok çirkin bir şey. Bunları yapmamak lazım ama işin artık şirazesi kaçmış, ne bileyim ben yani bundan herhangi bir şekilde bir rahatsızlık da duyulmuyor.

Başkanım, toparlayacağım.

Bakın, TRT'ye bizim verdiğimiz para kadar yüksek ki... Arkadaşlar, mukayese için söylüyorum. Bütçe, biliyorsunuz, kuruluşlar bazında yapılır ama bir de biz bütçeyi yani merkezî yönetimin o toplam bütçesini söylüyorum, bir de programlar bazında dağıtırız, değil mi? Yani 67 tane program vardır, o şu anda mesela 2025 için 14,7 trilyon dediğimiz toplam bütçe 67 programa dağıtılır; işte, kayıt dışılıkla mücadele programı, yoksullukla mücadele programı, şu programı, bu programı. Şimdi, TRT'ye verdiğimiz para o kadar yüksek ki -2023 yılı için söylüyorum, kesinleşmiş rakamlardan- toplam 67 programın 42'sinden daha fazla

tek kalemdede TRT'ye para vermişiz. Yani verdiğimiz paranın ne kadar büyük, ne kadar önemli bir para olduğunu... Yani Türkiye'de bütçeyi 67 programa dağıtıyorsunuz, bu 67 programın 42'sinden daha fazla tek bir kuruma para veriyorsunuz ve o kurum da bütün hukuk falan her şeyi bir anlamda ihlal ederek yayın yapıyor, hiçbir şekilde tarafsızlığına, bir şeyine riayet etmeden birtakım işler yapmaya çalışıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, Sayın Başkanım, bizim buna ilişkin ihdas önergelerimiz de olacak, artık o kısımları, oradaki spesifik gerekçelerimizi ihdas esnasında önergeler üzerinde konuşuruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırlioğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi bu 5, 6, 7'nci maddeler beraber mi? 6 var mı, yok mu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 6 yok. 5, 7, 8, 10; personelle alakalı olduğu için öyle yaptık.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi, burada 5'inci madde yani daha önce, bu 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'den önce Radyo ve Televizyon Kanunu'nun 13'üncü maddesinde TRT Genel Müdürünün nasıl atanacağı, hangi koşullarda görevden alınacağı, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarında aranacak koşulların hepsi kanunla belirlenmişken ve Genel Müdür de diğer genel müdürlerle aynı maaşı alıyor iken 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle bu değiştiriliyor. Burada ne oluyor? Yapılan değişiklikle işte, Genel Müdür en yüksek kamu maaşına getiriliyor ve TRT Genel Müdürünün nasıl seçileceği, nasıl atanacağı ve aranacak koşulları belirleme konusu da tamamıyla Cumhurbaşkanına bırakılıyor. Şimdi, burada ben bir soru sormak istiyorum yani neden böyle bir değişiklik yapma ihtiyacı bulundu? Yani daha önce TRT Genel Müdürü, diğer genel müdürlerle aynı maaşı alırken neden şu anda en yüksek kamu maaşını alıyor ve ayrıyeten, bu maaş haricinde ayrıca bir sözleşme var mı, ayrıca bir sözleşme ücreti ödeniyor mu; onu ben sormak istiyorum.

Bir de 7'nci maddeyle alakalı, zaten biz bunun Anayasa'ya aykırılığı konusunda önerge de vermiştik, 7'nci maddeyi Anayasa'ya aykırı buluyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ocaklı, buyurun lütfen.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - 7'nci maddeyi...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Genel değerlendirmeyi alayım burada.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Evet, şöyle Sayın Başkanım, şimdi, bu özellikle 7'nci madde gerçekten sıkıntılı. Yani burada çalışan personelin hani göstergelerinin doğrudan kanunla belirlenmesi gerekliliği nedeniyle Anayasa 128'den dolayı bunun geri gitmesi mümkün ve yetki devirlerinin de sınırlarını aşması nedeniyle Anayasa'nın 7'nci maddesine bir aykırılık var burada. Peki, içeriğinden biz bunun ne çıkarıyoruz? Yani, şimdi, mesela kamu personelinin görevleri nedeniyle işledikleri suçların Genel Müdürün iznine bağlı olarak soruşturulması meselesi burada tartışmalı bir sonuç getirebilir. Bu, açık olmayan bir şeydir. Orada yargılama yolunun direkt, yani yargının kendisi üzerinden geçmesi gerekiyor. Neden Genel Müdür buna izin versin ki? Eğer suç teşkil edecek bir şey var ise bu suçun yargı yoluyla araştırılması ve soruşturulması gerekiyor. Bu nedenle bu durum biraz rahatsız edici görünüyor. Ben bu yüzden hani burada da geçen, işte yönetim kurulu teklifi üzerinden Cumhurbaşkanı tarafından ücretlerin belirlenmesi kısmını da doğru bulmadığımı söylemek istiyorum. Bu yüzden teklifin bu maddesinin geri çekilmesini öneriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Ben burada bir şey sormak istiyorum 7'nci maddeyle ilgili, özellikle de uygulamasını merak ediyorum çünkü şu an yürürlükte olan bir madde bu. Şöyle kısaca ne öğrenmek istediğimi ifade edeyim: Şimdi, (f) fıkrasında genel idare hizmetleri sınıfına yani memurlara verilecek ek göstergeleri yönetim kurulunun teklifi, Cumhurbaşkanınca belirlenmesi öneriliyor, (g) fıkrasında "Kurumda kadro karşılığı sözleşmeli personel çalıştırılabilir." diyor. "Bu personelin özlük haklarını da yine yönetim kurulunun teklifi üzerine Cumhurbaşkanı belirler." deniyor. Geliyorum (h) fıkrasına "Borçlar Kanunu hükümleri gereğince de özel hukuk hükümlerine tabi personel çalıştırılabilir." Yani Borçlar Kanunu hükümleri gereğince özel hukuk hükümlerine... Yani yazım bana garip geldi. Bunlar işçi mi? Yani İş Kanunu'ndan bahsetmemiş, uygulamada nasıl bilmiyorum. Bu (h) fıkrası var 50'nci maddenin, Sayın Genel Müdürüm "Borçlar Kanunu hükümleri gereğince de özel hukuk hükümlerine tabi personel çalıştırılabilir." diyoruz. Bunlara (g) bendi yani kadro karşılığı sözleşmeli personel hükümleri uygulanmaz diyoruz. Yani bunların statüsü nedir, bir hizmet alımı mı yoksa işçiye İş Kanunu'na tabi olması lazım. "Borçlar Kanunu'na tabi" derken neyi kastettik, onu merak ediyorum.

Bir sonraki fıkrada da diyor ki: "Özel hukuk hükümlerine tabi personel kurumca yapılacak sınavla istihdam edilen istihdama, sözleşmeye, sözleşmenin feshine, fesih hâlinde ödenecek tazminat ile ücretlerine, her türlü mali ve sosyal haklarına ilişkin usul ve esasları yönetim kurulunca belirlenen yerli ve yabancı uyruklu özel hukuk hükümlerine tabi personel yönetici kadrolarında görevlendirilebilir."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Hakikaten çok karmakarışık yani şu an uygulaması nasıl onu anlatırsanız bize... Şöyle, yani, ben memurun ek göstergesini Cumhurbaşkanına bağlamışım, kadro karşılığı sözleşmeli personelin özlük haklarını Cumhurbaşkanlığı belirler demişim; gelmişim burada "Yerli, yabancı personel çalıştırabilirim Borçlar Kanunu hükümlerine göre, ben bunları bir de yönetici yaparım." Yani bu bir defa kamu personel rejimine uymayan bir şey, ast-üst ilişkisi var, disiplin işi var. Şimdi, tutun getirdin daire başkanı yaptın bu maddeyle atadığın birisini, uygun olmaz bu. Yani her açıdan sakınca doğurur, ücret açısından, çalışma huzuru açısından. Yani bir de benim bildiğim Danıştayın kararları var, personelci arkadaşlar bilirler, yani

memurun amiri işçi olamaz çünkü bunun bir şeyi var yani bir disiplini var, memur ayırdır, işçi ayırdır, sözleşmeli ayırdır; her biri birbirinden kıymetlidir. O açıdan bir şey demiyorum ama statü olarak belirli kurallar var. Hem bunun uygulaması nasıl onu öğrenmek istiyorum hem de çalışma barışını bozar endişem var. Yani, bu konuda ne derler bilmiyorum, hem de Danıştay kararlarına tam uygun olmaz bu düzenleme.

Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Kısa bir ilave yapmak istiyorum: Bu konu esasında bakıldığı zaman, özel hukuk hükmüne tabi statüde istihdam edilen personel, Sayıştay raporlarında da bu konuda tenkitler var. Yani şunu söylüyor: Bu personel için atama özel nitelikleri ve görevde yükselme ve unvan değişikliğine ilişkin usul ve esasları belirlenecek iç mevzuata bağlanması gerektiğinden bahsediyor. Böyle bir mevzuat var mı? Yani 2023 Raporu'ndan bahsediyoruz. Geçtiğimiz süre içerisinde böyle bir mevzuat bağlandı mı? Peki, aynı şekilde ben Sayın Kalaycı'yla da şu konuda aynı fikirdeyim: Bu şekilde işe alınan, TRT'ye yerleşen ve burada istihdam edilen insanlar aynı zamanda yönetici de olabiliyorlar. Yani bu da Sayın Kalaycı'nın dile getirdiği hususlarda sıkıntı yaratmıyor mu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 5'inci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin çerçeve hükmüyle değiştirilmesi öngörülen 2954 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkraların eklenmesini arz ve teklif ederiz:

"Genel Müdür, milli güvenliğin ve kamu düzeninin gerekli kıldığı, Devlet memuru olma niteliğini yitirdiği, ağır hizmet kusuru işlediği veya tarafsızlığın ihlal edildiği hallerde, bu hallerin gerekçeli olarak belirtilmesi suretiyle Cumhurbaşkanlığı kararı ile görevden alınır.

Genel Müdür ve Genel Müdür yardımcılarında aranacak şartlar ve nitelikler şunlardır:

- a) Yükseköğretim mezunu olmak,
- b) Kamu kurum ve kuruluşlarında veya temayüz ettiği televizyon, radyo, haberleşme, bilgisayar, telekomünikasyon, elektronik, kitle iletişimi, hukuk, işletme, iktisat, maliye, sanat veya kültür alanında en az oniki yıl hizmeti bulunmak,
- c) Atanmadan önceki son üç yıl içerisinde herhangi bir siyasi partiye üye veya herhangi bir siyasi partiden aday olmamak,
- d) Devlet memuru olmak için aranan şartlara sahip olmak. Genel Müdür yardımcılarında birisinin; elektronik, elektrik-elektronik, elektronik ve haberleşme, bilgisayar, telekomünikasyon mühendisliği veya radyo ve televizyon ile ilgili mühendislik dallarının birinden mezun olması zorunludur."

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, teşekkür ederim.

Şimdi, burada da yine aslında az önceki 4'te ve 12'de konuştuğumuza benzer hususlar da var. Yine, 703'le kaldırılan bazı hükümler var, normal orijinal kanunda yani TRT Genel Müdürü ve genel müdür yardımcılarının niteliklerine ilişkin, onlar kaldırılmış. Şimdi, onlardan bir kısmının biz doğru olduğunu ve hâlen yerinde ve geçerli olduğunu düşünerek atanacak genel müdür ve genel müdür yardımcılarında bir kısım niteliklerin aranması gerektiğini düşünüyoruz ve o nitelikleri burada ifade etmeye çalıştık. Bu birinci husus. Nitelik derken bunun içerisinde hem mezuniyetler var hem de tecrübeyle ilgili hususlar var.

İkincisi, yine son üç yıl içerisinde bu siyasi partiye üye ve aday olmama şartı vardı önceki kanunda, 703 bunu kaldırmıştı. Şimdi, burada korunmuyor yani tekrar getirilmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Dolayısıyla, siyasi partilere üye olma açısından yani normal, orijinal kanunda olan o kısıtlayıcı hükümler veya az önce Kamu İhale Kurumunda ve Bilgi Teknolojileri Kurumunda hani önceki kanunda olup da şimdi yeniden bu düzenlemede getirilen hususların burada olmadığını görüyoruz, bunun gerekçesini de sormak istiyorum. Yani TRT'de çalışanlara bu siyaset yapmayla ilgili BTK'de ve Kamu İhale Kurumunda olan -sizin bugün de getirdiğiniz- veya TRT'de de geçmişte olan o sınırlamayı niye kaldırıyorsunuz? Yani TRT'ye siyasetçi mi atanacak, nasıl olacak? Bunu da soru olarak soruyorum. Önergemiz bu siyaset yasağının da tekrar getirilmesi hususundadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyle ilgili 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3067) esas numaralı Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir
Cavit Arı
Antalya

Veli Ağbaba
Malatya
Cevdet Akay
Karabük

Mustafa Erdem
Antalya
Tahsin Ocaklı
Rize

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlioğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

7'nci maddeyle TRT'de personelin özlük haklarıyla ilgili 50'nci maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde yapılan değişiklikle Kurumun genel idare hizmetleri sınıfına dâhil kadrolarına uygulanacak ek göstergelerin bu memuriyetlerin niteliği ve yönetim sorumluluğu göz önünde bulundurularak ve diğer kamu kuruluşlarındaki emsallerini geçmemek şartıyla Kurumun yönetim kurulunun teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca belirlenmesi hususu düzenlenmektedir.

Maddenin (g) bendinin birinci paragrafında yapılan değişiklikle TRT'de kadro karşılığı sözleşmeli personel istihdamı ve bunların ünvanları, sayısı, kadro iptal ve ihdasları, ücretleri, kadrolara uygulanacak ek göstergeler, makam ve görev tazminatı, özel hizmet tazminatı, fazla çalışma ücreti gibi personele sağlanacak her türlü mali ve sosyal haklara ilişkin usul ve esasların yönetim kurulunun teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca belirlenmesi düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasının (h) bendinde yapılan değişiklikle kurumda Borçlar Kanunu hükümlerine ve özel hukuk hükümlerine tabi olacak şekilde personel çalıştırılmasına imkân tanınmasına ve bunların özlük haklarının bu çerçevede düzenlenmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin (ı) bendinde yapılan değişiklikle özel hukuk hükümlerine tabi olarak çalışacak personelin istihdamı ve sözleşmeye, sözleşmenin feshine, feshi hâlinde ödenecek tazminat ile ücretlerine, her türlü mali ve sosyal haklarına ilişkin usul ve esasların yönetim kurulunca belirlenmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin (k) bendinde yapılan değişiklikle Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu personelinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanması usulünde 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a göre yapılır ve bunlar hakkında soruşturma izninin Genel Müdür tarafından verilmesi düzenlenmektedir.

Öncelikle maddede yapılan değişikliklerin sebebi Anayasa Mahkemesinin iptal kararıdır. Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli ve E:2018/117; K:2023/212 sayılı kararıyla 703 sayılı KHK'nin 95'inci maddesi ile 2954 sayılı Kanun'un 50'nci maddesinde yapılan değişiklikler iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi 2954 sayılı Kanun'un 50'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine yönelik iptal kararının gerekçesinde "TRT Genel Müdürlüğünde genel idare hizmetleri sınıfına dâhil kadrolara uygulanacak ek göstergelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesini öngören kural Anayasa'nın ikinci kısmının ikinci bölümünde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91'inci maddesi uyarınca KHK'yla düzenlenemeyecek yasak alanda kalması" şeklinde hüküm kurmuştur. Maddenin önceki hâlinde TRT personelinin özlük haklarını TRT Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirleneceği düzenlenmekteydi. Kanımızca bu Kurumda çalışan personelin özlük haklarından olan ek göstergelerin doğrudan bu kanunla belirlenmesi gerekmekte olup idareye bu hususta yetki verilmesi Anayasa'nın 128'inci maddesine ve yetki devrinin sınırlarını aşması nedeniyle Anayasa'nın 7'nci maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

Maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde yapılan değişiklikle yine AYM tarafından "TRT'de görev yapacak kadro karşılığı sözleşmeli personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural Anayasa'nın ikinci kısmının ikinci bölümünde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91'inci maddesi uyarınca KHK'yla düzenlenemeyecek yasak alanda kalması" gerekçesiyle iptal edilen düzenlemenin aynen getirilmesidir. Kamu kurum ve kuruluşlarında kamu görevlisi olarak tanımlanan sözleşmeli personele ilişkin sınav, işe alınma, atanma ve görevde yükselme gibi hususların yönetim kurulu tarafından düzenlenmesi Anayasa'nın 128'inci maddesine açık aykırılık taşımaktadır. Yönetim kuruluna verilen bu yetki özlük haklarını doğrudan etkilediği gibi bu hususlar yönetim kurulu kararı veya yönetmelikle düzenlenebilecek konular değildir. Bu nedenle Anayasa'nın 128'inci maddesine ve yetki devrinin sınırlarını aşması nedeniyle Anayasa'nın 7'nci maddesine açık aykırıdır. Yine, söz konusu sözleşmeli personelin ücret ve diğer mali ve sosyal haklarının Cumhurbaşkanınca belirlenmesi de aynı şekilde sorundur. Herhangi bir sınır düzenlemesi yapılmadığı gibi bunlara ilişkin esaslar da kanunla belirlenmemiştir. Dolayısıyla yukarıda belirtilen Anayasa maddeleri haricinde Anayasa'nın 13'üncü maddesinde belirtilen temel hak ve özgürlüklerin sınırlarının belirlenmesinde ölçülülük düzeyi de ihlal edilmektedir.

Maddenin birinci fıkrasının (ı) bendinde yapılan değişiklik de yine AYM tarafından "TRT'de görev yapacak özel hukuk hükümlerine tabi personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural Anayasa'nın ikinci kısmının ikinci bölümde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91'inci maddesi uyarınca KHK'yla düzenlenemeyecek yasak alanda kalması" gerekçesiyle iptal edilen düzenlemenin aynen getirilmesidir. Bu kapsamda Borçlar Kanunu'na tabi olan ve özel hukuk hükümlerine tabi personele ilişkin mali ve özlük haklarının herhangi bir kanuni düzenlemeye tabi olmaksızın yönetim kurulu tarafından belirlenmesi Anayasa'nın 128'inci maddesine açık aykırılık taşımaktadır. Yönetim kuruluna verilen bu yetki özlük haklarını doğrudan etkilediği gibi bu hususlar yönetim kurulu kararı veya yönetmelikle düzenlenebilecek konular değildir. Bu nedenle Anayasa'nın 128'inci maddesine ve yetki devrinin sınırlarını aşması nedeniyle de Anayasa'nın 7'nci maddesine açık aykırıdır.

Diğer yandan, TRT personelinin görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı 4483 sayılı Yasa kapsamına alınması ve bu kurumlar maddenin birinci fıkrasında açık bir biçimde tanımlanmalı veya sayılmalıdır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Özellikle bu personelle alakalı bir bilgi verebilir misiniz Sayın Sobacı?

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Sadece personel değil diğer tüm değerlendirmeleri...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Onu yapacağım. O zaman şöyle yapalım, bununla ilgili bir bilgi verin, sonra bunu oylayayım, geniş bir bilgi isteyeceğim çünkü birçok eleştiri geldi, onu atlardım, bu benim hatam.

Buyurun.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de öncelikle Komisyonun değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

TRT'de temelde iki tür istihdam şekli var: Kadro karşılığı sözleşmeli personel ve "ÖHT" dediğimiz özel hukuka tabi personel. Özel hukuka tabi personelle biz bir sözleşme imzalıyoruz. Dolayısıyla, yargı süreçleri İş Kanunu çerçevesinde ilerliyor. Burada işe alımlarda aranacak şartlar, işe alım yöntemi, istenecek belgeler TRT, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu özel hukuk hükümlerine tabi personel çalıştırılmasına ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde belirliyor. Bu da Yönetim Kurulu tarafından çıkıyor dolayısıyla sınavsız bir işe alma durumu ÖHT'li personel için söz konusu değil. Sınavımızın yöntemi itibarıyla baktığımızda da 7 basamaktan oluşan aslında bir sınava tabi tutarak ÖHT'li personeli işe alıyoruz. Burada genel yetenek sınavını yapıyoruz, pozisyon ihtiyacına göre çeşitlilik gösteren adayın yeteneklerini ölçmeyi hedefleyen testleri içeriyor bu. Teknik sınav ve uygulamalar yapıyoruz, pozisyonun ihtiyacına göre çeşitlilik gösteren adayın mesleki bilgi ve yeterliliğini ölçen yazılı veya elektronik ortamda gerçekleşecek sınavı ifade ediyor. Yabancı dil sınavını yapıyoruz. Kişilik envanteri burada devreye giriyor bir basamak olarak. İnsan kaynakları sözlü mülakatını gerçekleştiriyor, daha sonra ilgili birim neresiyse tekrar bir birimin de mülakatından geçiyor ve en son değerlendirme merkezi uygulaması yapıyor. Adayların pozisyona yönelik potansiyelini belirlemek amacıyla iş ve benzeri içerikler kullanılarak bir veya birden fazla değerlendirici eşliğinde belirlenen yetkinliklerinin gözlemlendiği... Çünkü yayıncı bir kuruluş olduğumuz için pratik çok önemli. Dolayısıyla orada bir deneyimleme sınavı gibi bir sınavı da gerçekleştirdikten sonra istihdam gerçekleşmiş oluyor. Genel olarak ÖHT çerçevesinde söyleyebileceğim hususlar...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yönetici ataması var mı?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - ÖHT'li yönetici ataması var çünkü bir kamu kurumuyuz ama -biraz önce sayın vekilimiz de dikkat çekti- aynı zamanda piyasada, sektörde iş yapan bir yayıncı kuruluşuz. Dolayısıyla Stüdyolar ve Program İletim Sistemleri Dairesi Başkanlığı var, Verici İşletmeleri Daire Başkanlığı var veya TRT World, TRT Arabi gibi uluslararası kanallarımız var. Aslında ÖHT'li çalışma istihdam türünün asıl mantığı "expat"ları da çalıştırıyor olmamız çünkü TRT 17 televizyon kanalına sahip, 17 radyo istasyonuna sahip, radyo kanalına sahip, "tabii" diye uluslararası bir dijital platform kurduk, aynı zamanda uluslararası dijital haber platformları var yani TRT Almanca, TRT Fransızca, TRT İspanyolca, TRT Farsça, TRT Balkan, TRT Afrika ve TRT Rusça olmak üzere 9 tane dijital haber platformu var ve aynı zamanda TRT'nin dijital mobil uygulamaları ve oyunları var TRT Çocuk Oyun Dünyası şeklinde, içerisinde 54 tane oyunu barındıran "TRT Piri: Kelime Macerası" şeklinde, yetişkinlerin bile oynayabileceği ama temiz içerik, çocukların, evlatlarımızın sağlıklı nesil çerçevesinde yetişmesi açısından oyun ihtiyacını karşılamaya yönelik bile TRT'nin attığı adımlar var. Buralar daha spesifik nitelikte yöneticiler gerektirebiliyor, özel sektör tecrübesine sahip yöneticiler gerektirebiliyor. Bu bağlamda, ÖHT'li personelin yönetici olma durumu da söz konusu oluyor. Şimdi, mesela, "tabii" platformunun rakipleri -marka ismi zikretmek belki uygun olmayabilir ama- uluslararası firmalar dolayısıyla "tabii"nin merkezinde sadece bir kamu kurumunun bakış açısıyla yaklaşabilmek mümkün olmuyor çünkü uluslararası büyük firmalarla piyasada bir rekabet içerisinde hareket ediyorsunuz. "Tabii"de mesela altta müdürlükler var, müdürlük noktasında normalde kanal koordinatörü yani daire başkanı, daire başkan yardımcısı ve altta müdür; müdürü de yönetici seviyesinde kabul ettiğimizde altta o özel sektörün mantığına yatkın çünkü o fonksiyonlarını da icra etmek zorunda yönetici atamalarımız oluyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye...

Şimdi, Sayın Genel Müdüre 8'inci maddenin oylamasına geçmeden önce burada TRT'yle alakalı bazı eleştiriler ve sorular soruldu. Bunlarla alakalı size cevap hakkı veriyoruz.

Buyurun lütfen.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Özellikle dile getirilen hususlardan biri bandrol geliri, kamusal katkı payı ve kamusal katkı payının dışında TRT'nin kendi faaliyetlerinden elde ettiği gelirler meselesiydi. Buraya müsaadenizle biraz odaklanmak isterim. Hatta, bu noktada özel sektör kuruluşlarıyla da bir karşılaştırma ve Sayın Vekilimiz Erhan Usta'nın "devekuşu" benzetmesi üzerinden, yeri geldiğinde deve, yeri geldiğinde kuş benzetmesi söz konusuydu. O zaman karşılaştırmayı biraz daha metodolojisi olgunlaşmış bir şekilde elma-elmayı karşılaştırarak belki yapmakta fayda olduğunu görüyorum, düşünüyorum. TRT kamusal katkı payı alıyor çünkü devlet televizyonu ve kamu yayıncısı. Tüm uluslararası örneklerde olduğu gibi, tüm muadillerinde olduğu gibi kamusal katkı payını alıyor. Ama öncelikle şunu ifade etmek isterim ki bu TRT'nin verisi de değil, bu Avrupa Yayıncılar Birliğinin verisi, Avrupa Yayıncılar Birliğinde 43 ülkedeki kamu yayıncılarının ne kadar kamusal katkı payı aldığına dair bir sıralaması var. TRT dolayısıyla Türkiye 43 tane yayıncı arasında 33'üncü sırada. Dolayısıyla burada...

ERHAN USTA (Samsun) - Oransal mı?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Oransal.

ERHAN USTA (Samsun) - Toplam gelir içerisinde kamusal katkı payı...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Gayrisafi millî hasıla...

ERHAN USTA (Samsun) - Toplam gelir içerisinde kamu katkı payı olarak ne kadar?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Yok, ülkenin gayrisafi millî hasılasına göre aldığı kamusal katkı payı ve oransal. Dolayısıyla Avrupa Yayıncılar Birliğinin yaptığı bir veri, bir mantığa dayanıyor. Türkiye dolayısıyla TRT 33'üncü sırada. Şimdi, bandrol gelirlerini biz alıyoruz, özel sektörle de karşılaştırıyoruz ama bandrol gelirlerini eğer biz almayacaksak... Şimdi, özel sektöre baktığımızda, mesela TRT 2 gibi kültür, sanat yaşamını ayakta tutmaya çalışan bir kanalı görmezsiniz çünkü özel sektör

kâr maksimizasyonu ile hareket ettiği için ve bandrol geliri de olmadığı için kültür, sanat yaşamını önemsemeyebilir ama TRT, kamu yayıncısı olduğu için, devlet televizyonu olduğu için ve katkı payı aldığı için kültür, sanat yaşamını ayakta tutabilmek adına TRT 2 gibi bir kanalı sürdürülebilir bir şekilde ayakta tutmaya çalışır. TRT, kamu katkı payı aldığı için TRT Çocuk kanalını reklamsız bir şekilde... Yine, biraz önce ifade ettiğim sağlıklı nesil yetiştirme doğrultusunda, çocuklarımızın fiziki ve psikolojik gelişmelerinin sağlıklı olması noktasında TRT Çocuk kanalımız reklamsız bir şekilde yayın hayatına devam etmektedir. Bu çok önemli bir unsurdur çünkü o kanalda bir reklam verdiğinizde... Aslında TRT'nin elde edebileceği gelirin haddi hesabı yoktur ama zaten devlet televizyonu olmak ve kamusal katkı payıyla finanse edilip buralardan fedakârlık yapmak aslında tam da böyle bir şeydir. Yine, biraz önce ifade ettim, TRT'de 17 tane kanal var, hiçbir özel kuruluşta TRT Kurdî gibi belli bir bölgeye hizmet eden, yayıncılık yapan bir kanala rastlamazsınız çünkü kâr maksimizasyonu ile hareket eder. TRT Avaz gibi Türk cumhuriyetlerine, belli bir hedef kitleye hitap eden, yayıncılık yapan bir kanala rastlamazsınız. TRT Türk gibi Avrupa'daki yaşayan Türk vatandaşlarımıza ve soydaş topluluklarımıza doğrudan yayın yapan bir kanala rastlamazsınız. Yani karşılaştıralım, orası almıyor, burası alıyor ama kanalları da karşılaştıralım, yelpazeyi de karşılaştıralım ve verdiği hizmeti, kamu hizmeti ana fonksiyonlarını da karşılaştırdığımızda çok büyük uçurumlar ortaya çıkacaktır. O yüzden, karşılaştırmayı sadece "Katkı payı alıyor, almıyor." denkleminin biraz daha genişletilerek değerlendirilmesinde fayda olduğunu düşünüyorum. TRT Müzik kanalı gibi -bugün her taraf rock, pop müziği, popüler kültürün unsurlarıyla dolu- Türk sanat müziğini, Türk halk müziğini ayakta tutacak özel sektörde bir kanal göremezsiniz. Kamusal katkı payları buralara gitmektedir. TRT, aynı zamanda birçok uluslararası etkinlik yapmaktadır. Kamusal katkı paylarının gittiği belli bir alan burasıdır. Örneğin, TRT Geleceğin İletişimcileri Yarışması'nı düzenlemektedir. Hiçbir özel kanal bunları yapmaz, özel yayın grubu bunları yapmaz. İletişim fakültesi 3'üncü, 4'üncü sınıf öğrencilerinin belirli kategorilerde, profesyonel jüri tarafından, verdikleri projelerinin değerlendirilerek ve bir hafta boyunca TRT'de tabiri caizse staj gibi, stüdyolara girerek, deneyim alanlarına girerek tecrübe edindikleri ve ardından da bir ödül gecesiyle ödüllendirildikleri, bunun da TRT 2'den yayınlandığı bir programdır mesela bu, bu bir projedir. Aynı zamanda, TRT World Forum gibi Türkiye'yi de ilgilendiren, küresel ve bölgesel meselelerin alanında uzman devlet başkanları, gazeteciler, aktivistler, politika yapımcılar tarafından tartışıldığı, "policy expert" politika uzmanları tarafından tartışıldığı, iki gün boyunca Türkiye'nin bir kongre merkezi, bir forum merkezi hâline her yıl dönüştürüldüğü bir etkinliği özel sektörde göremezsiniz. Uluslararası Belgesel Ödülleri çok niş bir alan, Türkiye'de belgeselciliği ayakta tutan TRT'dir. Bunu ben bugün burada oturduğum için söylemiyorum, yarın ben buradan kalktığımda da TRT Belgesel kanalı Türkiye'de belgeselciliğin ana savunucusu ve katalizörü olacaktır.

Yine, animasyon sektörünü ayakta tutan tek enstrüman TRT Çocuk'tur. TRT Çocuk olmadığı zaman Türkiye'de animasyon sektöründen, o animasyon sektöründeki yapımcıların iş üreteceği bir yapıdan bahsedebilmeniz mümkün değildir. Dolayısıyla bandrol gelirlerini alıyoruz ama bandrol gelirlerinin bu anlamda yani devlet yayıncılığı, kamu hizmeti çerçevesinde de karşılığını verdiğimizizi düşünüyorum.

Ama burada bir hususu belirtmek isterim: "Tamam, nasıl olsa biz bandrol gelirlerini alıyoruz dolayısıyla da sırtımızı devletimize, milletimize yaslamışız, oh ne âlâ!" tarzı -kusura bakmayın doğaçlama konuştuğum için, amiyane ifade etmek istemem ama- bir bakış içerisinde değiliz. Bunu rakamlarla, ben müsaadenizle ortaya koymak isterim. Evet, bandrol gelirlerimiz önemli bir yer tutuyor bütçemizde fakat şu hususu dikkatlerinize sunmak isterim: Biz göreve geldiğimizde, 2021 yılının Temmuzunda biz göreve geldik, 2021 yılında kamu payının dışında yani faaliyet gelirlerimizden elde ettiğimiz gelirin oranı yüzde 23'tü. Ya, burası önemli çünkü eleştirinin aslında odaklandığı yer burası. "Sen ne yapıyorsun?" sorusunun karşılığı burası. 2021 Temmuzda biz göreve geldiğimizde, 2021 yılı itibarıyla bu oran, kamu katkı payı dışındaki gelirlerin bütçemizdeki oranı yüzde 23'tü. Şu anda, 2024 yılı itibarıyla bu oran yüzde 31. Bunu şöyle de değerlendirmenizi istirham ederim: TRT'nin X bütçesinde bu oran yüzde 23'tü, evet, sizler de biliyorsunuz, TRT'nin bütçesi artıyor yıllar itibarıyla doğal olarak, 3X bütçesinde bu oran aynı zamanda artıyor. Yani büyükken, büyüğün içerisinde oranın artışı aslında yüzde 8'in bile üstünde bir artış, kamu katkı payının dışında bir artışa işaret ettiğini bize gösteriyor. Burada özellikle gelir artışını sağlayan şey reklam alanında verdiğimiz mücadeledir. Biz göreve gelmeden önce, 2020 yılında TRT'nin reklam gelirleri 283 milyon liraydı. 2024 yılı itibarıyla -fiilî tutardan bahsediyorum- 3 milyar 867 milyon lira yani 283 milyondan 3 milyar 867 milyon liraya kadar reklam gelirini, ilan gelirini...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Genel bütçe içerisindeki yüzde olarak ne kadar?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Sayın Vekilim, merkezî bütçeden pay almadığımız için, Plan ve Bütçe Komisyonuna ilk defa geliyorum, genelde biz KİT Komisyonuna çıkıyoruz biliyorsunuz hesap vermek için. Yazılı verme imkânı varsa o oranı da biz...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Tamam.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yani getirebiliyorsa arkadaşlar...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Tabii, arkadaşlarımız getirir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - ...getirsin; biz onu alırız sizden, almadan bırakmayız sizi.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Tamam, teşekkür ediyorum Başkanım.

Dolayısıyla 283 milyon liradan 3 milyar 867 milyon liraya çıkarılmış bir reklam ve ilan gelirinden bahsediyoruz.

Yine, program satışı, mesela, dizilerimiz de eleştiriliyor, hem tarihî dizilerimiz anlamında eleştiriliyor ama şunu açıkça ifade etmem gerekir ki "TRT dizisi" diye bir mefhum çıktı artık sektörde. Artık bir "TRT dizisi" diye bir şey var ve biz bu TRT dizilerini dışarıya ihraç ediyoruz, dışarıya satıyoruz. Bu anlamda, aslında biz kendi tarihimizi, kültürümüzü, değerlerimizi de dışarıya ihraç etmiş oluyoruz. Bugün TRT dizileri üzerinden aslında Batı merkezli, tek şeritli bir değerler transferinin artık çift yönlü hâle geldiğini ve bu anlamda bir şerh düşüldüğünü de ifade etmek isterim. Biz bugün TRT olarak 110'dan fazla dizimizi 50'den fazla dilde 140 ülkeye kadar satıyoruz. Dolayısıyla bu dizi gelirlerinden bir gelir elde ediyoruz ve bu 2020 yılında 51 milyon lirayken şu anda 2024 fiilî itibarıyla 703 milyon liraya kadar çıkmış durumdadır. Bu dizi satışları da... Evet, mesele, biraz önce sayın vekillerimiz de ifade ettiler, kasada para var ama kasadaki para reklam gelirlerini arttırmakla var, kasadaki para sadece bandrol geliri değil ki. Reklam gelirini artırarak var, dizi satışını artırarak var. Şöyle ifade edeyim...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani şöyle, mesela, Cumhurbaşkanının bunu artırma ve indirme yetkisi var, daha önce artırdı.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Neyi Sayın Vekilim, bandrol oranlarını mı diyorsunuz?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani mesela, sizin mevduatta 2024'te ne kadar paranız var? 2023'ü biliyoruz, 5 milyarın üzerinde ve 1 milyar 250 milyon lira civarında bir nema, faiz geliri elde etmişsiniz, anladığım kadarıyla döviz de var, dövizden de gelir elde edilmiş, kambiyo gelir elde edilmiş yani bütçeye baktığımız zaman. Mesela, 2024'te 10 milyar lira sizin mevduatta paranız varsa, faiz geliriniz varsa neden ben daha fazla bandrol ücreti ödeyeyim? Yani çok mantıklı bir soru sorduğumu düşünüyorum ben.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Doğru ama benim de çalışma azmim var ya TRT olarak -"benim" derken TRT'yi kastediyorum, tüm arkadaşlarımı kastediyorum- bir azmim var ya, o kasayı artırmak, batırmamak TRT'yi arzum var ya, onun yansıması ya biraz da o.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Zaten biz ödüyörüz, seneye gene artırırız yani o sorun değil.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Eyvallah.

Bir de -o noktalara birazdan değineceğim inşallah- 2020 yılında bizim dijital alanından aldığımız gelirler sıfır liraydı TRT olarak, biz, 2024 fiilî gelirden bahsediyorum, 301 milyon lira -küsüratı var, söylemeye gerek yok- gelir elde ediyoruz ve "tabii"nin oluşturulmasıyla birlikte bu dijital alandaki gelir daha da artacak çünkü biz "tabii"yi bir buçuk yıl boyunca ücretsiz verdik, ekim ayından itibaren biz "tabii"de ücretliye geçtik, onun da kamu yayıncısı olduğumuz için fiyatını gayet makul bir seviyede tutmaya gayret ettik. Dolayısıyla bugün bir kahve içtiğinizde verdiğiniz ücretle, bir saatlik zevkle 99 TL'ye bir ay boyunca bu hizmetten yararlanılabiliyor. "Tabii"nin niye ücretli olduğu noktasında da gerekirse bir açıklamada bulunabilirim "Kamu yayıncısıysen tabii niye ücretli?" noktasında ama fazla dağıtmadan, genel itibarıyla bunu söylemek isterim. Bu bandrol payı, kamusal katkı payı ve faaliyet dışı, daha doğrusu faaliyet gelirlerimizi itibarıyla.

Bir sayın vekilimiz sabah oturumunda Murat Söylemez'den bahsetti. Bu Bayburt'taki kaşeli muhabir meselemiz vardı. Bir kere, peşinen ifade etmek isterim ki attığı "tweet" TRT'yi hem bağlamaz hem de haddini aşan bir "tweet"tir ancak gazetecilik sektöründen gelen de sayın vekillerimiz var, onlar da bilirler ki Türkiye'de TRT'nin her ilde bir ofisi ve temsilciliği yoktur. Eğer ofisi, temsilciliği varsa zaten TRT, muhabiriyle çalışır; orada kadrolu, kendi personeli olan muhabiriyle çalışır, kameramanıyla çalışır. Ofisinin olmadığı yerlerde aynı diğer yayın organlarının yaptığı gibi kaşeli muhabirle çalışır. "Kaşeli muhabir" şu demektir: O yerelde bir muhabiridir, yerelde bir gelişme olduğunda bağlanır, bağlandığında bir haber verir, sadece o haberin ücretini alır, parça başı iş yapar. Dolayısıyla bu, TRT'nin personel kadrosu içerisindeki bir kişi değildir. Bazen görseller bize gösteriliyor "Bakın, TRT Haber muhabiri." deniliyor. Elbette ki kişi ekrana çıktığında, Bayburt'tan bir bağlantı aldığımızda altında bir unvan yazmak gerekir. "O an için TRT Haber muhabiri" yazar ama o bizim personelimiz değildir. O kişi aynı zamanda -biraz önce zikredildi- ATV'ye, CNN'e, her türlü kanala yine parça başı iş yapan kişidir. O "tweet"i attığı anda kişiyle kaşeli muhabir olarak çalışma ortaya yani kamuoyuna düştüğü anda, sosyal medyaya düştüğü anda o kişiyle çalışma durdurulmuştur, herhangi bihaber alınmamıştır. TRT Haber pabucu ve montu kendisinden alınmıştır. Mesela, Valiliği ziyaret ettiği falan da ifade edildi, o Valilik ziyaretleri bu olayı gerçekleştirmeden öncedir. TRT açısından sorumluluğun tam da o olay gerçekleştiğinde ortaya çıktığını değerlendiriyorum. Ortaya çıktığında da TRT gerekli adımı atmıştır.

Aybüke Pusat meselesi... Başkanım, bilmiyorum, hani bunları cevaplayayım mı? Aybüke Pusat meselesi gündeme geldi. Şimdi, TRT oyuncuyla doğrudan sözleşme imzalamaz, TRT dizi projesini getiren yapımcıyla sözleşme imzalar ve yapımcının "cast"ını belirlemesinde yani oyuncuları tercihlerinde çok profesyonel kriterlerle yaklaşır meseleye ve içerik standardı, prodüksiyon kalitesinin dışında öyle çok yönlendirici rol oynamaz. Zaten aksi bir tavır içerisinde olsaydı yani iddia edildiği gibi oyuncunun siyasi görüşüne, sosyal yaşantısına, yaşam tarzına, sosyal çevresine bakılsaydı zaten -bu iddialar çerçevesinde eğer cevap verecek olursam, bağlamının lütfen altını çizerek belirtiyorum- Aybüke Hanım'ın, oyuncunun o zaman hiç TRT'de çalışmıyor olması lazımdı. Demek ki bakmıyoruz ki TRT'de çalışabiliyor ve onca kişi çalışabiliyor. Dolayısıyla da TRT'de bir yasaklı liste, yasaklı oyuncu listesi veya bunları arşivleyecek, profileyecek bir izleme, bir teknik düzen vesaire söz konusu değildir. Biz prodüksiyon kalitesine, oyuncu ve rol uyumuna, senaristin ve yönetmenin tercihlerine, oyuncunun büyük dizilerde daha önceden rol alıp almadığına gibi profesyonel kriterlere bakarız. Bu çerçevede, Aybüke Hanım Teşkilat dizisinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ama boykot çağrısından sonra...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ama canım, yani orada yapımcı da dâhil haklı. Düşünsenize, şirketim var, benim bir çalışmam var, çalışmam diyor ki "Benim şirketimi boykot yapacaksınız."

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Bir dakika Nilgün Hanım, bir dinleyelim de ondan sonra...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hayır, onu dinliyorum da, oraya yani... Yani burada yapımcı haklı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Anında ben de çıkartırım, olur mu öyle şey?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Arkadaşlar şimdi, televizyoncu oldukları için uzun uzun... Bir de TRT, diksiyon falan da iyi. Yahu, arkadaşlar, işimiz gücümüz var yani, hızlı toparlayın şu işi ya.

Buyurun.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bin dokuz yüz yetmiş dakika içinde yirmi beş dakika Özgür Özel'e verilmesine de değineceksiniz değil mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Nereye geleceğine karar vermiyorum da veriyorum söz işte.

Bir daha açmayacağım Sayın Sobacı, toparlayın.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Tamam, teşekkür ediyorum Başkanım, hemen toparlıyorum.

Aybüke Pusat bir boykot çağrısına destek vermiştir çok açık şekilde, kamuoyuna açık şekilde. Peki, bu boykot neyi kapsamaktadır? TRT'yi kapsamaktadır. Aybüke Pusat nerede çalışmaktadır? TRT dizisinde çalışmaktadır. Dolayısıyla Aybüke Pusat şunu demektedir: "TRT'de benim dizimi izleme, TRT'de şu diziyi izleme, TRT'de bu diziyi izleme, şu programını izleme." Hem benim dizimde çalışacaksın, TRT'de çalışacaksın, işverenin aslında ben olacağım... İstihdam hakkım olduğu kadar, Aybüke Pusat'ın bir dizide istihdamı TRT'nin hakkı olduğu kadar "Beni izleme." diyen bir boykotun parçası hâline geldiğinde TRT'nin dışarısına koymak, dolayısıyla sözleşmesini sonlandırma iradesini göstermek de TRT'nin işveren olarak en doğal hakkıdır çünkü Aybüke Pusat'ın dâhil olduğu boykot TRT'yi boykottur, TRT'ye boykot çağrısını içeren bir boykottur. TRT'ye boykot çağrısını içermese, kendi düşüncesidir, yapabilir, edebilir, bizi bağlamayabilir ama TRT'yi boykot çağrısının olduğu yerde TRT dizisinde oynadığınız zaman "TRT'yi izleme." diyorsunuz, "Benim dizimi izleme." diyorsunuz.

Bakın, TRT'nin kurumsal itibarı ve marka değeri her şeyin üstündedir; ratingin üzerindedir, Teşkilat dizisinin üstündedir, Genel Müdürün bir tavrının üstündedir, her şeyiyle ortaya koyabiliriz bunu ama...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Keşke öyle olsaydı da boykot etmeseydik TRT'yi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Lütfen laf atmayalım...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Değerli milletvekilleri...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Şöyle, Sayın Vekilim...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Değerli milletvekilleri... Yahu, arkadaşlar...

Bir saniye, değerli arkadaşlar, yahu, bırakın da meseleyi TRT Genel Müdürü açıklasın -hem bu tarafa söylüyorum hem bu tarafa söylüyorum- yani şimdi Genel Müdür açıklasın meseleyi. Mesela neden bu noktaya geldiğini gayet güzel anlatıyor.

Evet, devam edin.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Sayın Başkanım, son cümlem: Nihayetinde Aybüke Pusat Teşkilat dizisinde oynuyor. Teşkilat dizisi pazar gününün 1'inci olan bir dizi, rating rekorları kıran bir dizi, beş sezondur devam eden bir dizi. Biz o diziyi her sezon var etmek için büyük bir emek veriyoruz. Benim altımda çalışan bir personel veya oyuncunun benim yıllardır emek verdiğim bir diziyi bitirme hakkına, "Bunu izleme." deme hakkına sahip olduğunu düşünmüyorum. O yüzden de TRT'nin dışarısına kendisini aldı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri... Bir saniye...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri, muhterem milletvekilleri; hoş geldiniz, gelenler.

Şimdi, değerli arkadaşlar...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Söz alabilir miyim?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlioğlu, bir şey mi diyorsunuz?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun Sayın Bakırlioğlu.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayın Başkanım, siz Genel Müdüremize sizle alakalı, kurumunuzla alakalı eleştiriler var, o eleştirilere cevap verin diye söz verdiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - O da verdi.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şöyle, eksik verdi çünkü bizim... Bir daha söz verecek misiniz bilmiyorum, o yüzden konuşma, söz alma ihtiyacı hissettim. Yani mesela, TRT'de -bütün arkadaşlarımız söyledi- özellikle seçim dönemlerindeki o adaletsizliği rakamlarla ortaya koydu. Bunlarla alakalı biz TRT'den, Genel Müdüründen cevap bekliyoruz.

Daha da ötesi, bizim bir iddiamız var, "TRT yalan haber yapıyor." diye çok ciddi bir iddiamız var bizim. Belki onlar hakkında... Mesela, ben gösterdim burada, TRT'nin alt yazılarından bahsettim, geçmiş olan alt yazılardan bahsettim; belki onlar hakkında bir cevap verir.

Burada anlaşılmadığımız nokta şu Sayın Genel Müdüre: Yani ben de bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak TRT'yi boykot etmek istemem. Neden? Çünkü işte, ciddi katkı verdiğim, vatandaş olarak katkı verdiğim bir kamu kurumunu boykot etmek istemem. Burada sormanız gereken soru şu bence: Neden TRT bu hâle geldi, neden TRT boykot edilir hâle geldi? Ben de isterim TRT Spor'u seyretmeyi, ben de isterim TRT 2'yi seyretmeyi. Neden bu hâle geldi? TRT Haber neden bu hâle geldi? Esasında, biraz evvel bir şey söylediniz, "Bizim kurumsal kimliğimiz her şeyin üzerinde." dediniz. Neden TRT'nin kurumsal kimliği bu hâllere geldi? Esasında tartışmamız gereken konulardan bir tanesi bu. Biz şunu şey yapmıyoruz... TRT dizilerinde itiraz ettiğimiz nokta, TRT dizilerinin artık bir propaganda aleti hâline geldiğini iddia ediyoruz ve görüyoruz ve gözlemliyoruz. Yani biz TRT'nin tarafsızlığını kaybettiğini, doğru habercilik yapmadığını söylüyoruz ve rakamlarla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - "Vatanını sev, toprağını sev!" diyor...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Buyurun, bana mı söylüyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlioğlu... Değerli arkadaşlar... Bir saniye...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Ortaya söylüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri... Değerli arkadaşlar...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Kendi kendinize bana mı söylüyorsunuz, anlamadım?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - TRT'yi diyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - TRT "Vatanını sev, toprağını sev, ülkeni sev!" diyor. Demesin mi yani?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Tamam, biz ona itiraz ediyoruz ki, ona kim itiraz eder?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ona bir şey diyen var mı ya!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Değerli milletvekilleri...
EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu propagandayı yapıyor.
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, bırakın Allah aşkına ya!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...
ORHAN YEGİN (Ankara) - TRT dizilerinde insanlar kasaba gitmesin mi ya? Rahatsız oluyorsunuz!
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Abdülhamid'ten çıkartırım ben size, gösteririm.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Öyle bir şey de demedim zaten.
ORHAN YEGİN (Ankara) - Esnafı protesto ediyorsunuz, dizilerde de esnafı...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, şu işi bir bağlayalım.
Sayın Bakırlioğlu, Sayın Usta'ya bir söz...
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani bu hak mıdır? Yani şimdi, bir gün boyunca birisine dört saat boyunca yer verip de diğer parti liderine veyahut da adaya sıfır dakika vermek haksı, revaysa yapacak bir şey yok. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye.
Sayın Bakırlioğlu, şimdi ben onu soracağım, bu soruları sordunuz, kayıtlara girdi.
Değerli arkadaşlar, bir saniye, Sayın Usta'nın bir...
ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, siz de hayırlı açılışlar yapın, siz de haberlere...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye.
Sayın Usta, buyurun.
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, Türkiye'nin en büyük mitingini yapmışız, 1,5-2 milyon insan gelmiş, İstanbul'da miting var, TRT'de bir dakika haber olmaz mı ya bu?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - 2 milyon insan gelmiş, İstanbul'da miting var, TRT'de bir dakika haber olmaz mı bu? Olmuyorsa demek ki yapacak bir şey yok!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...
Sayın Usta, bir daha açıyorum...
(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, biraz bekleyin, arkadaşlar bitirsinler.
ORHAN YEGİN (Ankara) - İnsanları kargaşaya davet ediyorsunuz, sokakları karıştırmaya davet ediyorsunuz...
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sokakları karıştırmaya kim davet ediyor ya?
ORHAN YEGİN (Ankara) - Esnafı boykota davet ediyorsunuz, oradan çıkan insanlar kafeleri taşıyor, bilmem ne yapıyor...
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Kim taşıyor ya?
ORHAN YEGİN (Ankara) - Neyin haberini yapsın!
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yahu, demek siz grup toplantılarında başka ülkelerdeki görüntüleri izleye izleye bu hâle gelmişsiniz! Lübnan'daki görüntüleri grup toplantılarında izliyorsunuz, sokaklar bu hâlde diyorsunuz!
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Orhan Bey, sokağa çıkanlar "Geçinemiyoruz." diyenler; öğrenciler rahatsızlıklarını; öğretim görevlileri, işçiler, herkes kendi derdini anlatmak için sokağa çıkıyor.
NİLGÜN ÖK (Denizli) - Dünyanın hiçbir yerinde bu tarz ayaklanmalar devlet kurumu televizyonundan verilmez; gidin Amerika'ya, gidin Avrupa'ya, hiçbir yerde yok.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, şimdi şöyle: Ben, biliyorsunuz...
NİLGÜN ÖK (Denizli) - Millete, devlete karşı ayaklandırmaya davet edeceğinize...
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Biz millete, devlete karşı kimseyi ayaklandırmıyoruz hanımefendi, nasıl bir üslup bu? Nasıl bir üslup bu?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Sayın mebuslar...
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Üsluba dikkat edin lütfen! Kimi ayaklandırmıştınız?
NİLGÜN ÖK (Denizli) - Üslubum gayet düzgün!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri... Arkadaşlar, şöyle...
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Allah, Allah! Miting yapıyoruz, kimseyi ayaklandırdığımız yok!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri... Değerli arkadaşlar, bir saniye, şöyle yapalım...
(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bakın, yalnız, ben gidince tartışmayı kesiyorsunuz, ben buradayken tartışıyorsunuz arkadaşlar ya, karar verin. Şimdi bırakıp gitsem kesiliyor, yahu bir durun. Tamam, bir soralım Genel Müdüre.
Sayın Bakırlioğlu, meramınız belli oldu. Bakın, Sayın Çakırözer bekliyor, ona söz vereceğim en son.
Sayın Usta, buyurun lütfen.
ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.
Şimdi şunu anladım ben: Sayın Genel Müdürün rakamları ile bizim rakamlar farklı. Tabii, o daha fazla rakama sahiptir. Biz sizin rakamı Sayıştay Başkanlığının raporlarından alıyoruz.
Şimdi, 2023 yılında toplam -tabii, bu işletme gibi gelir-gider tablosu üzerinden bakıyoruz- brüt satışları, zaten hasılatın tamamı da burası, 21,1 milyar TL, Sayıştay raporunun fotokopisi. Bunun 18,3 milyar lirası bandrol geliri; bakın, şu pembe olarak

yapılmış şey 18,3 milyar lira. Toplam geliri 21,1; bandrol 18,3. 18,3 bölü 21... Hayır "Gelirlerimizin yüzde 30'unu, yüzde 40'ını şeyden elde ediyoruz." filan dediniz.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - 2024 itibarıyla...

ERHAN USTA (Samsun) - Bu da 2023. O zaman 2024'ü bizimle bir paylaşın.

Yani burada yüzde 86,3'ü arkadaşlar...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Faaliyet raporu ve Sayıştay raporu mayısta kamuoyuna açıklanmış olacak.

ERHAN USTA (Samsun) - Verilerde olmayan şeylere ben bir şey diyemem.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, şöyle...

ERHAN USTA (Samsun) - Ama açıklanmadan da... Madem siz bizimle rakamı paylaştınız, bu tabloları da paylaşın bilelim; haksız bir eleştiri yapmayalım burada bir iyileşme varsa ama arkadaşlar, toplam hasılatının yüzde 86,3'ü bandrol gelirinden geliyor. Şimdi, dolayısıyla, zaten söylemeye çalıştığım şey şu: Bir defa bu rakamlarda anlaşılmamız lazım. Tabii, Genel Müdür Bey şunu yapabilir: Biz devlette devamlılığa bakacağız çünkü "Kamu kuruluşuyum." diyor bir yönüyle de yani ben şunu anladım: Yani kendisinden önceki dönemin gayet kötü olduğunu ama kendi dönemlerinde finansal açıdan -demediniz de o çıkıyor zaten- "2021 böyleydi, 2022 böyleydi; biz şimdi böyleyiz." diyorsun. Yani bunu anlamamak için çocuk falan değiliz... Olabilir, performansınız... "Ben 2021'de geldim." diyorsunuz. Ya, açalım, tutanaklara bakalım, burada tartışılacak bir yanı yok, söylenen şeyin ne anlama geldiğini söylüyorum ben.

Şimdi ama esas tartışmanın başına ilk başına geliyoruz Sayın Genel Müdür yani hakikaten... Mesela, Aybüke Pusat meselesini açıklarken bir anda özel sektör firması oldunuz "Ben bir işverenim, benim ürünümü veya benim kurumumu hedef alan..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, toparlayın lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Toparlayacağım.

"...bir beyanat olursa ben onu kapının önüne koyarım." Bu şey... Az önceki, şimdi kamu yönünden vazgeçtik, bu sefer tamamen bir özel sektör firması gibi.

Şimdi, Türkiye İstatistik Kurumunun bir çalışanı, değerli arkadaşlar, "Türkiye İstatistik Kurumunun açıkladığı verilerle ilgili benim de endişem var." demiş olsa onu hiç kimsenin kapıya koymak falan gibi bir şey olabilir mi? Böyle bir yetkisi de yok, böyle bir şey de yapmazlar. Ama tabii, kendinizi tamamen, kimi yönüyle bir özel sektör gibi konumlandırıyorsanız böyle bir şeyi rahatlıkla yapabileceğinizi iddia ediyorsunuz, bize bunu savunuyorsunuz. Dolayısıyla, bakın, örneklerinizin tamamını Sayın Genel Müdür, kamu yayıncısı olduğunuz örneklerden verdiniz ki onlarda herhangi bir itirazımız yok yani belgeselle ilgili, çeşitli dillerde birtakım şeylerin yapılmasıyla ilgili. Ama şu: Mesela bize harcamalarınızı, daha doğrusu giderlerinizi şöyle ayrıştırarak verin, bir analiz edelim, haksız bir eleştiri yapmak ben de istemem. Yani mesela sizin giderlerinizin ne kadar önemli bir kısmı bu sizin hani iftiharla söylediğiniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - ...kimsenin, normalde bir özel sektör firmasının yapmayacağı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri...

ERHAN USTA (Samsun) - Bakın, önemli bir şey...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, söz vereceğim bir daha, buyurun.

Meramınız anlaşıldı.

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, bakın, mesela, hiç konuşmadığımız maddeler oldu ama bu konu önemli. Yani şunu bir ayırıştıralım, bir analiz edelim: Giderlerinizi bize bir tasnif edin -mutlaka bu analizi yapabiliyorsunuzdur- ne kadarı hakikaten kamusal yayından kaynaklanan giderler, ne kadarı da özel sektör gibi özel sektörle rekabet ettiğiniz alanda yapılmış giderler. Yani mesela, örnekleri buradan veriyorsunuz, örnekleri diğer söylediğim alandan falan vermiyorsunuz. Dolayısıyla, buralara bakmak lazım.

Bu 5'inci maddedeki önergemizi söylerken unuttum söylemeyi: Şimdi, bu, Sayın Başkan, 703'ten önceki TRT Kanunu'nda tarafsızlığını kaybeden genel müdürün görevden alınacağına ilişkin bir hüküm vardı. 703 bunu kaldırdı. Mesela, bunu niye getirmiyorsunuz şimdi? Yani, değil mi, tarafsızlık, bu yanlış bir hüküm müydü sizce arkadaşlar? Yani şimdi sorsak Sayın Genel Müdür "Biz tarafsızız." diyecek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Onu Canbey'e soracağız.

ERHAN USTA (Samsun) - Teklif sahibine soralım, fark etmez, teklif sahibine soralım. Yani niye bu hükmü getirmiyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Canbey, size söz vereceğim.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Henüz süreç tamamlanmadı, dur bakalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye.

Değerli milletvekilleri, teşekkür ediyorum.

Şimdi, 8'inci maddede var mı söz talebiniz?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Genel Müdürün açıklamaları vardı Başkanım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Genel Müdür açıklama yapacak mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...

Ya, adamı zorlu konuşturamam ki.

Soruyorum: Var mı söz talebiniz?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Sonda değerlendirebilirim Başkanım, eğer hâlâ...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Zaten sizin maddeleri bitiriyoruz. Varsa bir şeyiniz vereyim siz söz, yoksa...
Buyurun, iki dakika.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bu tarafsızlık meselesi TRT bağlamında ezelden ebede tartışılan, konuşulan bir mesele. Bugün tartışılmıyor, AK PARTİ iktidarı döneminden önce de... Çünkü bu ifadeyi niye kullanıyorum? Aslında bir siyasi konuşma yapmak istemiyorum, ben bir bürokratım ve buraya gerçekten girmek istemiyorum çünkü eli mecbur, siyasi bir mesele üzerine konuşunca eli mecbur siyasi bir dile doğru kayıyor ve burada da bürokrat siyaset yapmış oluyor. Lütfen, bu konuştuklarımı bu samimiyetle, siyaset yapmama gayreti içerisinde olarak konuştüğumu düşünmenizi istirham ederim. Şimdi, bu tarafsızlık meselesi... AK PARTİ döneminden niye örnek verdim? Çünkü "AK PARTİ bürokrati" veya "AK PARTİ TRT'si" diye hani nitelendiriliyoruz ya, o yüzden örnek verdim. Bu tartışma AK PARTİ döneminden önce de vardı TRT için, AK PARTİ döneminde de var, ben görevden kalktıktan sonra da olacak çünkü isminin önünde "devlet televizyonu" var, sıfat olarak "kamu yayıncısı" var ve içerisinde de TRT Haber gibi bir kanal var. Burası böyle. bu yapı böyle olduğu sürece bu siyasi tartışmaların merkezinde yer alma meselesi ister istemez söz konusu olacak.

Şimdi, bu tarafsızlık meselesinde şunu açıkça ifade etmek isterim ki bu Komisyon'da da yapılan konuşmalar aslında iki çerçeveye, iki boyuta oturuyor. Biri süreler, biri de son dönemde özellikle sıcak gelişme olarak Ekrem İmamoğlu ve İBB'deki yolsuzluk iddialarına ilişkin yapılan haberleştirmeler üzerine karşımıza çıkıyor. Şimdi, aslında 2023 yılından beri bu süreler meselesi çokça tartışılıyor. Bir kişi bir "tweet" attı, dedi ki: "AK PARTİ ve Cumhurbaşkanına ayrılan süre TRT'de bin küsurlar, 2 bin küsurlar -sonra bu rakamlar çok farklılaştı- ama CHP'ye veya Genel Başkanına ayrılan süreler yirmi üç dakika." Hatta bazıları da "45 dakika" dedi. Şimdi, bu süreler hiç sorgulanmadan, metodolojisi sorgulanmadan, nasıl ölçüldüğü sorgulanmadan, veri nereden çekildi hiç sorgulanmadan kabul gördü; hatta grup toplantılarında, partilerin grup toplantılarında -"döviz" deniyor ona herhâlde- elde tutularak gösterildi. Bu rakamların sorgulanmadan siyasetin meselesi hâline getirilmesi, aslında en çok bizim sahada çalışan emektarlarımızı zora soktu, muhabirimizi zora soktu, kameramanımızı zora soktu çünkü gittiğinde, TRT pabucunu gören kişilerde sözlü ve hatta fiili birtakım tacizler gerçekleşti. Şimdi, metodolojide eğer bu süre hesaplarını bilmiyorum nasıl hesapladılar ama yirmi üç dakika olmayacağı çok net, bu rakam inandırıcı bir rakam değil ama maalesef...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Sobacı, şöyle yapalım...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Eşit mi diyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar.

Sayın Sobacı, iki dakika vereceğim.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - İki dakikada toparlıyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - "Adaletsizlik var ama sizin dediğiniz kadar yok." onu mu anlıyoruz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, Sayın Bakırlioğlu, kıfayetimizzakere.

Bir saniye değerli arkadaşlar, iki dakika vereceğim ve bitireceğim.

Lütfen iki dakika içinde toparlayın.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Cumhurbaşkanımızın, Recep Tayyip Erdoğan'ın "Cumhurbaşkanlığı" sıfatı ve "AK PARTİ Genel Başkanı" sıfatı var. Dolayısıyla, siz her iki çerçevede verilen yayınların hepsini bir kovaya koyup, buradan bir toplam rakam çıkarıp karşısına da sadece bir genel başkan rakamını ve onu da saptırarak koyarsanız böyle uçurumlar çıkar ve buralarda tartışma konuları olur. Nihayetinde, biz, Cumhurbaşkanımızın bir devlet başkanı kendisini Türkiye'ye geldiğinde, ziyaret ettiğinde basın açıklamasını vermeyeceğiz mi? "Cumhurbaşkanı" sıfatıyla o basın açıklamasını veriyoruz. Cumhurbaşkanımız yurt dışına gittiğinde ikili basın toplantısı, heyetler arası görüşmesi var, bunları veriyoruz. Cumhurbaşkanımız toplu açılış törenleri yapıyor, bunları veriyoruz. Cumhurbaşkanımız AK PARTİ Başkanı olarak, Genel Başkanı olarak konuşuyor, siyasi parti temsilcisi olarak veriyoruz. Bunları vermeyelim mi? Devlet televizyonu olarak burada ben -dün KİT Komisyonunda da ifade ettim, burada da kayıtlara girmesi açısından açıkça ifade etmek isterim ki- Cumhurbaşkanımızın "Cumhurbaşkanı" sıfatıyla yaptığı konuşmaları, etkinlikleri, projeleri, her türlü sözünü dakika dakika, devlet televizyonu olarak veririz, vermek zorundayım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Vermek zorundasınız, öyle mi?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Evet, vermek zorundayım, tabii ki vermek zorundayım, devlet televizyonu olarak vermek zorundayım, TRT olarak vermek zorundayım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani Cumhurbaşkanı yirmi dört saat konuşsa yirmi dört saat vermek zorundasınız. Ya, böyle bir şey var mı, yapmayın gözünüzü seveyim!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hayırlı işler yapın, sizin de haberinizi yapınlar.

ERHAN USTA (Samsun) - Problem burada zaten yani yerine göre Sayın Erdoğan "Cumhurbaşkanı" oluyor, yerine göre "AK PARTİ Genel Başkanı" oluyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hayırlı işler yapın, sizin de haberinizi yapınlar.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, bu, vicdanınıza sığıyorsa diyecek bir şey yok.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani Cumhurbaşkanı rekor denemesi yapmak istese, on iki saat konuşsa on iki saati de verecek misiniz?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Verecek tabii.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Nasıl "Verecek tabii." ya? Bırakın, var mı böyle bir şey ya! Hayret bir şey ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Değerli milletvekilleri, bir saniye...

Değerli arkadaşlar, burada anlaşılamayacağımız aşikâr; siz kanaatinizi ifade ettiniz, buradaki milletvekilleri söyledi.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Mehmet Muş'u hiç vermiyorlar.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Evet, bu adamı niye vermiyorlar?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, ben çok meraklı değilim televizyona.

Genel Müdür kendi zaviyesinden, teklif sahibi verdi artık yani iş belli oldu. Siz, kendi zaviyenizden mesajınızı verdiniz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bir de şey sormuştum...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kifayetimüzakere değerli arkadaşlar.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şöyle: Mesela, ben biraz evvel alt yazılardan falan bahsettim. Bu alt yazılardan siz rahatsız olmuyor musunuz? Ya, ortada bir dava var, ortada henüz bir iddianame yokken, böyle, masumiyet karinesini göz ardı eden, yerler altına alan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar, bitiriyorum.

Sayın Kısacık, Sayın Usta; birer dakika söz vereceğim ve keseceğim. Artık tamam, kifayetimüzakere.

Buyurun Sayın Kısacık.

Bir dakika.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, başta da söyledim, TRT bizim devlet kanalımız yani bir nevi güvendiğimiz kanal olmak zorunda, bunu sağlamak zorundayız. Mesela, şimdi DEVA Partisinin kurulma kararı alınıyor, haber olmuyoruz; DEVA Partisi kuruluyor, haber olmuyoruz; DEVA Partisi kongre yapıyor -genel kongresini- haber olmuyoruz ancak Ali Babacan Covid olduğu zaman bir kere haber olduk, başka hiç haber olmuyoruz. Yani bizim TRT'de haber olmamız için ölmemiz mi lazım, hasta mı olmamız lazım, ne yapmamız lazım? Onu Sayın Genel Müdürüme sunuyorum.

Bir de birçok iktidar vekili, milletvekilleri TRT'ye çıkıyor, habere konuk oluyor. Ya, bak, burada biz de milletvekiliyiz yani bu Komisyon da bir vesile olsun Sayın Genel Müdürüm, onda da grupların vekillerini biraz çıkartın, insanlar başka partiler olduğunu da görsün, TRT izleyenler.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kısacık, ben de milletvekilliğimde hiç çıkmadım, ben de çıkmıyorum yani.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Biz ancak ölürsek haber oluyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Allah gecinden versin.

ERHAN USTA (Samsun) - Bakanken çok vermişlerdir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bakanken haberlerimi veriyorlardı da programa gitmedim bile yani hiç program da yapmadım.

Sayın Usta, buyurun, bir dakika da size söz verelim.

ERHAN USTA (Samsun) - Yo, bir dakikaya bile gerek yok. Sayın Genel Müdürün bu açıklamalarından sonra zaten söyleyecek çok fazla bir şey yok yani yapılan bu haksızlığı ve adaletsizliği çok ciddi bir şekilde içine sindirmiş, bunu artık okuyanların, tutanaklara bakacakların takdirine bırakıyorum ama belki haklı olduğu bir şey var: Bu, işte az önce bahsettiğimiz mesele, bu sistemin bir sorunu değerli arkadaşlar yani sistemde "Başbakan" gördüğümüz, bilmem ne gördüğümüz her yer "Cumhurbaşkanı"; Cumhurbaşkanı, "Cumhurbaşkanı" olarak kaldı, Başbakan ile hükümet de "Cumhurbaşkanı" oldu, hepsini toplayınca zaten geriye başka bir şey kalmadı. Dolayısıyla, mevzuat...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Olur mu canım; önceden Başbakanın açıklamaları verilmiyor muydu?

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, bir konuşma ya, bir senin aklın farklı çalışıyor, bir konuşma!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bir senin aklın çalışıyor!

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, dolayısıyla... "Aklın çalışmıyor." demedim, farklı çalışıyor, son zamanlarda bir tuhafılık oldu sende, bir görün doktora.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Konuşmalarına dikkat etmezsen olur.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, buradaki şey ne biliyor musun? Yani işte bu uyumu yapamadık. Mesela, bu kanunların değişmesi lazımdı. TRT Genel Müdürü bu anlamda haklı olabilir yani "Arkadaş, benim önümdeki kanun bu, kanun bana böyle söylüyor." diyebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum.

Bu yeni sistemdeki...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Önceden de Başbakanın konuşmaları veriliyordu.

ERHAN USTA (Samsun) - Yeni Cumhurbaşkanlığı sistemine göre bunların dizayn edilmesi lazım, adalete orada bakmamız lazımdı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

7'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi müzakereye açıyorum.

Evet, Sayın Canbey...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Başkanım, KESK'in konuşması vardı ama söz vermediniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Onlara söz verecektim, unuttum onları. Şu 6'yı alayım, vereceğim.

Sayın Canbey, 6'ncı madde...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - TRT'nin faaliyetleriyle ilgili olarak şirket kurulabilmesi, satın alabilmesi veya ortak olabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. TRT'nin ve ortak olduğu şirketlerin her türlü alım, satım, hizmet, danışmanlık, yapım ve taşıma işlerinin Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'ndan istisna tutulması öngörülmektedir. 2954

sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun 37'nci maddesi bununla yeniden düzenlenmektedir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve gerekçesi dikkate alınarak 2954 sayılı Kanun'a dercedilmektedir.

Bununla birlikte, Anayasa Mahkemesinin alınan kararıyla iptal edilen 2954 sayılı Kanun'un 47'nci maddesi ile 37'nci maddesi birleştirilmektedir Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Değerli Milletvekili Sayın Çakırözer, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, TRT tabii ki kamusal yayıncılık anlamında önemli. Bizim eleştirilerimiz var; Sayın Genel Müdürün gerek dün KİT Komisyonunda gerek bugün yanıtları var. Tabii, en önemli eleştirilerimizin başında, 86 milyon vergileriyle -burada tartışıldı işte- özellikle de gelirin büyük bir bölümünü bandrol ücretleri oluşturuyor; geçmişte elektrik faturalarından pay vardı. Hesaplamalara göre kimine göre yüzde 86, kimine göre yüzde 90'ını bütçesinin vatandaşlar oluşturuyor ama yayıncılığa baktığınızda, ortada büyük bir tarafgirlik var, büyük bir ayrımcılık var, partizan bir yaklaşım var. Sayın Genel Müdür dün yaptığı izahatın bir benzerini az önce yaptı, dedi ki: "Ben, Sayın Cumhurbaşkanının her şeyini vermek durumundayım; aynı zamanda parti genel başkanı." Zaten yanlış oradan başlıyor, hem parti genel başkanı hem Cumhurbaşkanı olunca. Ama şunu söyleyeyim: Evet, doğru, açılışlarda veriyorsunuz ama Sayın Cumhurbaşkanı partilere, bizim partimize, diğer muhalefet partilerine siyasi eleştiriler yapıyor orada, Cumhurbaşkanı şapkasıyla değil AK PARTİ Genel Başkanı şapkasıyla; o zaman, siz ona verilen yanıtı da vereceksiniz, siz onu vermiyorsunuz. Ne demek istiyorum? Bakın, AK PARTİ grup toplantılarının tamamını veriyorsunuz, MHP grup toplantılarının tamamını veriyorsunuz, CHP grubunun beş dakikasını dahi vermiyorsunuz, bir iki dakikayı geçmiyor. Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı, Türkiye'nin 1'inci partisi, 31 Mart seçimlerini kazandı; siz diyorsunuz ki: "İşte, ben Cumhurbaşkanının hepsini vereceğim." Ana muhalefetin de aynı gün açıklamaları var, hiçbirini vermiyorsunuz. Kıyasladığınız, "Geçmişte de bu oldu." dediğiniz dönemlerde Sayın Genel Müdür, belli bir oran vardı; başbakan, ana muhalefet... Onlar tabii ki başbakan da bakıyordu, muhalefet de bakıyordu ama siz tamamen CHP'yi yok sayıyorsunuz. Mesela, bu akşam Genel Başkanımız Beyazıt'ta olacak. Beyazıt'taki konuşmasını verecek misiniz canlı yayında ana muhalefet liderinin? "Vereceğim, ben tamamını canlı vereceğim." diyebiliyor musunuz? Şimdi, burada, evet, Anayasa Mahkemesinden kaynaklı bir sorunu çözmeye gelince, evet, Meclis çözüyor; evet, bugün siz varsınız, yarın başka bir genel müdür olacak, bunların çözülmesi lazım. Ama, sizin de bu bakışla... Az önce dediniz ya "Ben burada konuşunca sanki siyasi algılanıyor." ama uygulamalara baktığımızda siyasi çıkıyor. Başka bir izahatınız var, diyorsunuz ki... İmamoğlu soruşturmaları mesela, belki önünüzdendir şimdi, KJ'leri örnek göstermişsiniz, "İddia" diye yazıyor." diyorsunuz KJ'lere, doğru mu Sayın Genel Müdürüm? Dünyü izahatınızdan bahsediyorum Sayın Genel Müdürüm. Evet, peki, benim önümde var işte, bakın, hiç "iddia" falan yok, burada. "İBB para çarkı nasıl işledi?" diyor, "iddia" diyor mu? Ya da bakın, ne diyor? "Usulsüz yapıya kullanım izni." diyor, "iddia" diyor mu Sayın Genel Müdür? Burada işte! Demiyor. Yani şunu demek istiyorum: Tabii ki soruşturmalar haberleştirilir ama haber verme sınırlarının aşılması gerekir, masumiyet karinesinin çiğnenmemesi gerekiyor. Bakın, dün de verdim, önümde örnek, size söylüyorum, TRT'de söylenen sözler, konuk söylüyor: "Sonuç itibarıyla zaten burada çetevari yaklaşım, mafyatik yaklaşım olduğunu gördük, bildik, söylüyoruz." Sunucu uyarıyor bile. "Mafyatik yapılanma içerisinde olanlar cezalarını çekecekler. Çete mensubu olarak çok uzun yıllar hapiste olmaları gerektiğini biliyoruz." Yani "çete" diyor, "mafya" diyor, yetmiyor, bir de ceza tayin ediyor. Uzun olacakmış; bunu haber verme sınırı içinde değerlendirmek mümkün mü? Size soruyorum Sayın Genel Müdürüm. Dün söylüyordunuz "iddia" diye. Bu haber midir böyle bir şey? Sunucu uyarıyor bile. Sunucunun da sözleri vardı, dün paylaşmıştım sizinle. Yani öyle "iddia" falan yazmıyor alt yazılarda Sayın Genel Müdürüm benim önümde hepsi, burada, incelemelerde yapılanlar. O yüzden, buna lütfen siz kamu yayıncılığı... Yani burada bunu örnek olarak söylüyorum: İşte, dakika hesapları... Ben size söylüyorum, az önce sordum bizim grup danışmanımıza, "Bir iki dakika ayrılıyor." diyorlar Cumhuriyet Halk Partisinin grup toplantısına. Çıkarın istatistikleri paylaşın burada, Mecliste paylaşın; ay ay, hafta hafta paylaşın lütfen. O yüzden yani bu yaptığınız savunmalar geçerli değil, mantıklı değil. Önümde hepsi var, işte, girişler çıkışlar, hepsi önümde, benim önümde var. O yüzden yani bu tarafgirlikten vazgeçin. Bu bütçe size veriliyor, evet, doğru, çok önemli yayıncılık yapıyorsunuz, birçok kanal gerekli, vesaire. Sadece, bakın, geçmişte bu kadar hukukun yok sayıldığı bir dönem olmamıştı yani TRT açısından; hep eleştirilirdi, doğru ama bu noktaya gelmemişti. Biz sizi bu nedenle mutlak surette özellikle de bu linç noktasında... Madem soruşturmaya yer veriyorsunuz, o zaman avukatların yanıtlarına yer verin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Ne kadar verdiniz? Sizin verdiğiniz örnek...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Bitiriyorum Sayın Başkanım, bitiriyorum son cümle.

Sizin verdiğiniz örnek, diyorsunuz ki: "Biz, İmamoğlu'nun, işte, 21 soruya verdiği yanıtı da verdik." Hayır, sizin bizatihi söylediğiniz ve iddia filan değil, resmen taraflı bir şekilde ve masumiyet karinesini ihlal ederek, gizliliği ihlal ederek... Bakın, gizliliği ihlal ediyorsunuz, bunları, avukatların yanıtını vermeniz lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Biz diyoruz ki... Onun da ötesine geçiyoruz, hodri meydan diyoruz. Bırakın avukatları, Sayın İmamoğlu'nun yargılmasını canlı verin diyoruz TRT'de.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Bu konuda bir yanıtınız var mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - O yüzden, şimdi verdin yanıtları ama doğru değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye... Arkadaşlar...

Bakın, Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Bitiriyorum, son sözüm, bitiriyorum Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çakırözer, yani bunların hepsi geçti tutanaklara.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Genel Müdür diyor ki: "Biz 'iddia' yazdık." Hayır, "iddia" yazmıyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bütün arkadaşlarımız dile getirdi bunları.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Resmen masumiyet karinesinin ihlali.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum sizlere.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - O yüzden, gelin, açık açık bu yargılamayı canlı yayınlayın, halkımıza verin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sağ olun.

Sayın Usta'ya söz vereceğim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Ama onun ötesinde de lütfen, kendiniz aslında burada şu da olabilir... Meclisimizin imkânları var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkanım, son cümle, bitiriyorum.

Meclisimizin imkânları var, TRT'nin canlı yayın yapıp yapmadığını buradan milletvekillerinden oluşan bir komisyon olabilir, tarafsızlığına güvendiğimiz kimseler olabilir, baksınlar yayınlarına.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Onu Meclis Başkanlığı yapacak, biz yapamayız onu.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Hayır, hayır, yapılabilir, Meclis bunu sağlayabilir, milletvekilleri sağlayabilir. Bir araştırma komisyonu kurarız, sağlar. Yani güveniyorlarsa kendilerine ama bizim önümüzde rakamlar, şeyler var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çakırözer, teşekkür ediyorum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Yani bir iki dakikayı geçmiyor Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına ayrılan süre.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çakırözer, sağ olun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - O yüzden, böyle bir şey olamaz yani "Cumhurbaşkanının komple hepsini vereceğiz."

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Evet ama onun ithamlarına yanıtı vermiyor...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Aynı şeyi tekrarlıyoruz, lütfen...

Sayın Usta, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Çok teşekkür ediyorum.

TRT'yi kamusal yayıncılığa, tarafsız yayıncılığa davet etmek bizim görevimiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çakırözer, Sayın Usta'nın mikrofonunu açtım, lütfen...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Onların da bu eleştirilerimizi sadece muhalefet etmek değil ama aynı zamanda "Ya, haklı da olabilir mi?" diye düşünerek, araştırarak sonuçlarını kamuoyuyla paylaşması sorumluluğudur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çakırözer, böyle bir usulumuz yok ama tamam, bitti.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Zaten arkadaşlar hepsini tekrarladılar. Son kısmı bayağı bir tekrarladınız yani tamam, anlaşılmıştır mesele.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, teşekkür ederim.

Şimdi, burada, bu maddede TRT'nin, işte, şirket kurması, ortaklığa katılması, şirketler satın alması şeklinde yeni düzenlemeler var. Bunun orijinali, ilk kanuna baktığımızda, 703'ün değiştirdiği kanuna baktığımızda, aslında sadece ortaklık kurulması vardı, bunun içerisine şirket kurulması, şirketlere ortak olunması, satın alınması şeklinde hususlar getiriliyor; birinci düzenleme bu. Bu ihtiyacı niye hissettiniz? Onu sormak istiyorum, ona bir cevap verilirse memnun olurum.

Yine, bunun devamı olarak, tabii, kamu ihale mevzuatının da dışına çıkarılıyor hatta bu şeylerde, iştiraklerde falan diyor "payına bakılmaksızın" yani yüzde 1 de olsa TRT'nin payı, yüzde 99 da olsa hepsi "Kamu İhale Mevzuatı'nın dışındadır." diyor; burası da önemli. "Dışındadır." nasıl olur? Sonrası maddede bir miktar onu düzenleyecek bir şey getirmiş, "Yönetmelikle bu işlerin nasıl yapılacağı düzenlenir." diyor ama tabii, Kamu İhale Mevzuatı'na tabi olmak daha farklı bir şey. Tabii, bunların doğru olduğunu düşünmüyorum.

Son olarak da evet, "...bu kişilere ödenecek ücret görevlendirildikleri şirketin Yönetim Kurulunca belirlenir." diyor; işte hani ilk baştaki tartışma. Yine, ücretleri tamamen burada özel sektör hüviyetine bürünüyor TRT ve onun iştiraki tabii ki, ondan sonra tamamen ücretlerin Yönetim Kurulu tarafından belirlenmesi getiriliyor, dolayısıyla burası yani ilişkilerle dolu bir madde bu da yine. Burada getirilen, burada şu anda gördüğümüz TRT, bizim az önce Sayın Genel Müdürün kendisini savunmak için ortaya koyduğu ve bütün savunma argümanlarını geliştirdiği TRT'den yüzde 100 farklı bir TRT yani o başka bir TRT'yle kendisini savundu, burada getirilen TRT tamamen özel sektörle rekabet eden, özel sektör gibi davranan bir TRT. Bu ilişkiyi de takdirlerinize bırakıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bozdağ, buyurun lütfen.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Usta aslında hemen hemen bütün maddeye ilişkin sözü kurdu gibi. Şimdi, evet, öncesinde ortaklık kurulabileceği düzenlenmiş Bakanlar Kurulu kararıyla, daha sonrasında da şirket kurma, ortaklık kurma, şirketleri ve ortaklıkları tamamen satın alma ve devralma yetkisi verilmiş. Yani zaten biliyoruz, AK PARTİ iktidarının genel tarzı neredeyse ülkeyi bir şirketler kuruluşuyla yönetme, şirketler konfederasyonu hatta öyle söyleyelim hatta belki daha iyi şey olur, anlaşılır. Tabii, burada süreci şirket kurmak değil sadece, şirketi kurarken bunun böyle kamu ihale kanunlarından kaçırılıyor olması da amaca dönük yani neye hizmet edeceğine dönük bazı ipuçları, bazı emareler içeriyor aslında ve hiçbir Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükmüne tabi olmayacak şeklinde bir düzenleme. Biraz böyle sanki hani yasal bazı denetimlerden uzak ve bazı engellerden, yasal engellerden korunaklı bir hâl sanki oluşturulmak istenmiş gibi bu maddede. Tabii, kurum personellerinin bu şirketlere başkan ve üye olarak görevlendirilmesi

söz konusu olacak ve bunların ücretlerinde herhangi bir sınırlama da söz konusu değil. Böyle bir yasa teklifi, buradan yine sanki sermayeye, yandaş kişilere teslim; direkt adrese teslim bir düzenleme gibi duruyor. Bu, bu şekilde kabul edilemez açıkçası.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, başka söz talebi yoktur.

2 tane önerge vardır, okutup işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin çerçeve hükmüyle değiştirilmesi öngörülen 2954 sayılı Kanun'un 37'nci maddesinin başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

"Ortaklık Kurulması

MADDE 37- Yönetim Kurulu, Kurumun amaçlarına uygun olmak şartıyla ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile gösterilecek esaslar içerisinde, yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerle, özel hukuk hükümlerine tabi mahdut mesuliyetli ortaklıklar kurabilir."

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta....

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Maddeyle, 703 sayılı KHK'yle yapılan değişiklik sonrasında Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen TRT'nin şirket kurma, satın alma ve ortaklıklarına ilişkin hüküm yeniden düzenlenmektedir. Buna göre, TRT'nin ihale kanunlarından muaf tutulması da öngörülmektedir. Önergemizle, 703 sayılı KHK'yle yapılan düzenlemenin öncesine dönülerek TRT'nin ihale kanunları kapsamında kalması ve kamu kurumu olması nedeniyle özel şirketler gibi işlemler yapmak yerine kanunda kendisine verilen görevleri yerine getirmesi amaçlanmaktadır. Zira mevcut hâliyle TRT kamu gücü kullanabilen bir özel şirket şeklinde çalıştırılmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "yapım ve taşıma işlerine ilişkin ihale işlemleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tabi değildir." ibaresinin "yapım ve taşıma işlerine ilişkin ihale işlemleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tabidir" olarak değiştirilmesini, üçüncü fıkrada "yönetmelik ile düzenlenir" ibaresinin "4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine uygun olarak düzenlenir." olarak değiştirilmesini, dördüncü fıkrada yer alan "4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kanun hükümlerine tabi değildir." ibaresinin "4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kanun hükümlerine tabidir." olarak değiştirilmesini, dördüncü fıkrada yer alan "Buna ilişkin usul ve esaslar Genel Müdür teklifi ve Yönetim Kurulunun kararı ile belirlenir" ibaresinin çıkarılmasını, beşinci fıkra metninin tamamen çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Sadullah Kısacık
Adana

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kısacık, buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Gerekçesini okuyabiliriz Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Maddede Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Kanunu kapsamında şirket kurma, satın alma ve ortaklıkla ilgili madde hükmünde, ilgili kurumun Türkiye'nin temel iletişim kurumu olduğu unutulmadan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabi bulundurulmaması, buna rağmen bu zamana kadar uygulanmayan ilkeler belirtilerek yönetmelikle düzenlenecek olduğunun belirtilmesi açıkça hukukun uygulanmadığının göstergesidir. İlgili kanun maddesi kanun düzenleme sistematığı ve norm hiyerarşisine aykırı olup kanunu uygulamayarak yönetmelikle düzenleme yapılması hukuk devleti ve kanunilik ilkesine aykırıdır. Maddenin dördüncü fıkrasıyla 4734 ve 4735 sayılı Kanun hükümlerine tabi tutulmayan kurum, Genel Müdürün teklifi ve Yönetim Kurulunun kararıyla ihale işlemlerine karar vermesi idarenin keyfi yönetimine izin verildiğinin açıkça göstergesidir. Ayrıca, kurum personelinin son fıkra hükmüyle kuruma ait şirketlerde üst düzey görev alabilmeleri ve hem şirket hem de kurum bünyesinde kadroya ilişkin haklarını alması çifte maaşla hem etik hem de hakkaniyete aykırıdır. Kurumların siyasallaşması ve keyfi işlemlerinin önüne geçilmesi ve idarenin sorumluluğunu hukuk ve hakkaniyete uygun şekilde tesis edebilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Oradan, bir sendikamızdan bir söz talebi vardı.

Buyurun lütfen, iki dakika süre de size veriyorum.

KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU BASIN SEKRETERİ ŞAZİMENT BANU SAVAŞ - Sayın Başkanım, milletvekilleri ve katılımcıları saygıyla selamlıyorum.

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) adına buradayım. Bizler TRT'de örgütlü sendikalardan HABER-SEN'i temsil ediyoruz, evet, bizler kurumların aynı zamanda paydaşlarıyız.

Bu ilk şirket kurma, satın alma ve ortaklık konusunda bir katılımımız var. Daha önceleri Bakanlar Kurulu kararıyla gösterilecek esaslar içerisinde ortaklıklar kurulabileceği düzenlenmişken maddenin yeni hâlinde ayrıntılı bir düzenleme yapılmıştır. Bu 703 sayılı KHK öncesinden bahsediyorum. Şirket kurma, ortaklık kurma, şirketleri ve ortaklıkları tamamen satın alma veya devralma yetkisi verilmiştir kuruma. Maddenin eski hâliyle şirketlere ortak olmak isteyen TRT yönetimine karşı sendika olarak açmış olduğumuz davalar sonucunda şirket ortağı olmanın önü kapatılmıştır. Bu da yargı kararlarını bertaraf etmek adına bu 703 sayılı KHK içerisine yedirilmiştir. Evet, burada, bu şirketler, Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tabi olmayacak yani yasal engel olmaksızın şirketler aracılığıyla denetimden uzak, istediklerinin yapılabileceği bir yapıya doğru gidildiğini görmekteyiz. Ayrıca, kurum personelinin de bu şirketlerde başkan veya üye olarak görevlendirilmesi, verilecek ücretin herhangi bir sınırının belli olmaması, bu kişilerin TRT personeli olarak da haklarını almaya devam edecek olmalarının düzenlenmesi birtakım ayrıcalıklı personeller yaratacağı düşüncesindeyiz. Zaten kurumda ÖHT'yle alınan kişilerin maaşları bile gizliyen burada nasıl bir denetim söz konusu olacaktır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU BASIN SEKRETERİ ŞAZİMENT BANU SAVAŞ - Başkanım, kanun teklifinin 7'nci maddesinde, burada söz almak istemiştin ama söz verilmemişti.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, onu da biraz sonra vereceğim.

KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU BASIN SEKRETERİ ŞAZİMENT BANU SAVAŞ - Bununla ilgili bir şey söylemek istiyorum, ben aynı zamanda TRT çalışanıyım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir söz vereceğiz size, bir söz daha vereceğim ben size, bir müsaade edin.

KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU BASIN SEKRETERİ ŞAZİMENT BANU SAVAŞ - Tamam, teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

9'ncü maddede söz talebi?

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Usta.

Sayın Canbey, 9'uncu maddeyle alakalı bir izahat alalım sizden.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Evet, Başkanım, 9'uncu maddede kamu idarelerine ait taşınmazların görev ve faaliyetlerinde kullanılmak üzere TRT'ye bedelsiz tahsis düzenlenmektedir. 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun 60'ıncı maddesinin başlığı ve ikinci fıkrası değiştirilmiştir. 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun 60'ıncı maddesinin ikinci fıkrası, kamu idarelerine ait taşınmazlar ile devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların görev ve faaliyetlerinde kullanılmak üzere Türkiye Radyo Televizyon Kurumuna bedelsiz tahsis edilebileceğini düzenlemektedir. Yapılan düzenlemeyle, maddeyle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve gerekçesi dikkate alınarak iptal edilen hüküm aynı şekilde kanuna dercedilmektedir.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Şimdi, burada üzerinde değişiklik yapılan TRT Kanunu'nun ilgili maddesi madde 60'tı, değil mi?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Evet, 60.

ERHAN USTA (Samsun) - 60'ıncı maddenin orijinalinde sadece kamulaştırılması, işte, kamu yararı olması durumunda kamulaştırma yapılmasına ilişkin bir maddeydi. 703'le buna bedelsiz arsa devri eklendi, Anayasa Mahkemesi bu iptalinden sonra şimdi, tekrar bu bedelsiz tahsis yapılabilmesinin, kamu idarelerinden TRT'ye bedelsiz arsa tahsis yapılmasının önü açılıyor. Yani niye olsun? Yani TRT'ye bedelsiz arsa tahsis niye olsun? Az önce konuştuk işte, tamamen yani bir yönüyle özel sektör gibi davranan, işte, Sayın Genel Müdür anlattı, ne dedi? "ÖHT personelimiz var, şöyle personelimiz var, böyle personelimiz var. Şunlarla rekabet ediyoruz, bunlarla rekabet ediyoruz." şeklinde. Yani bakın, biz bunu normalde kamunun bu YPK'ye geçmişte gelirdi arkadaşlar yani devletin içerisinde falan değil; devletin bir nizamı, bir düzeni vardır. Bu daha önceden KİT'lerin bir kısım arazilerinin Sağlık Bakanlığına, Millî Eğitim Bakanlığına bile bedelsiz tahsis diye bir şeye cevaz verilmiyordu, devletin düzeni böyle bir şey. Yani, şimdi, o onun malını alıyor, o onun malını alıyor, bir tanesi orada... Yani niye TRT'ye bedelsiz tahsis olsun, herhangi bir kamu otoritesi yani bunu yapmaktaki gerekçeniz nedir, nasıl bir ihtiyaçtan böyle bir şey çıktı? Bunu bize izah ederseniz onun üzerine tekrar düşünürüz, ifade ederiz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kesin bir hüküm yapmıyor orada yani o imkânı açıyor.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Cevap vereyim mi?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Esasında bunların gerekçelerde olması gerekmiyor mu? Gerekçeye baktım, bir şey yok gerekçede.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Sayın Başkanım, şimdi 5018 sayılı Kanun'un kapsamındaki kamu idareleri zaten bedelsiz taşınma tahsisinden hepsi faydalanmakta, bir de burada TRT'nin özel bir durumu var, bu arazilerde binden fazla verici var, radyo vericileri var. Tabii, bir de şu var: Zaten burada "verilebilir" diyor, "verilir" demiyor; bazılarının bedelli olduğunu, bazılarının da bedelsiz olduğunu bizzat Genel Müdürümüz de bizimle paylaştı yani.

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Muhakkak verilir." demiyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, çok kısa, 5018 bakanlıklar daha çok değil mi? Onların arasında ama TRT 5018'e tabi değil. Şimdi, buraya da geldik, 5018 içerisinde böyle bir şey var demek yani bu mukayese yanlış bir mukayese. 5018'e tabi olmayan, işte, daha kendine özel hükümlerle çalışan, efendim, özel personel çalıştıran, yüksek ücretli personel çalıştıran, bir sürü farklı statüleri kendi uhdesinde barındıran bir kurum, geliyor bu sefer burada bir de "Bana bedelsiz arsa tahsisi yapılabilirsin." diyor, hani burada verilebilir, illa talimat verecek hâli yok zaten, kanunen "Bütün arsaları bedelsiz al:" diyecek hâli yok, bu yetki ancak böyle verilebilir, yetki başka nasıl verilecekti? Bu ifadeyi, bunu başka şekilde "Arsa vereceksiniz." diye kanunda talimat mı yazılacaktı?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Başkanım, TRT'nin kamu yayıncılığı görevi var ve hâliyle radyo yayıncılığı da var, bu vericileri kullanabilmesi için bu bedelsiz tahsislere ihtiyacı olduğunu biliyoruz yani yaptığımız toplantılarda bu konuyu çok tartıştık. Genel Müdürümüzün eklemek istediği herhangi bir şey var mı bilmiyorum ama özellikle vericiler açısından böyle bir şeyin yapılması iyi olacaktır diye düşünüyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

KESK temsilcisinin söz talebi var.

Buyurun.

KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU BASIN SEKRETERİ ŞAZİMENT BANU SAVAŞ - Şimdi, şöyle; evet, kurumumuzda çok parçalı bir yapıımız söz konusu. Genel Müdürlüğümüze verilen ya da kanun hükmündeki kararnameyle Cumhurbaşkanımıza atfedilen bazı yetkiler var. Evet, kurumumuzun işleyişi açısından mallarının alınıp satılması ya da yeni tasarrufların yapılması çok önemli ama bizim burada en önemli önceliğimiz KHK'yle birlikte kaybettiğimiz özlük haklarımız. Ben bu noktada bir şey söylemek istiyorum; burada biraz önce bizim özlük haklarımız konuşuldu ve "evet" "evet" oylarıyla geçti. Gerçekten bu çok iç açıcı bir durum değil. Neden? 2018 ve 2019'daki bu KHK sürecinde kurumdan atılan 169 kişi arasında ben de vardım ve sonuçta, hukuki kararlarla kurumuma geri dönmeyi başardım. Evet, o gündür bugündür 2019 yılından beri ben kurumda görevsizlendirildim, hiçbir şekilde görevim yok. Haber merkezinde daha önceden muhabir ve haber program yapımcısı iken şu anda bir görevim yok ve şu anda konuştuklarınız daha çok bu KHK'nin temelini oluşturan şeyler aslında. Evet, ekranlarda görüyoruz, 17 tane kanalımız var, radyolarımız var; evet, bunlar çok çok önemli ama oralara görüntü hazırlayan kişiler bizleriz, bizlerin hakları burada oylamalarla geçiliyor. Ben isterdim ki TRT Genel Müdürü, yanındaki kurumumuzu temsil eden sayın kişilerin, buradaki çalışanların özlük haklarını da buraya getirsin. Bu KHK çıktığı süreçte de davalarla mücadele ettik, hâlâ Anayasa Mahkemesine gidildi, bazı maddeler iptal edildi, buraya kadar geldi ama hâlâ biz TRT çalışanının sözü burada yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

9'uncu madde üzerinde görüşmeleri tamamladık.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeye geçiyoruz.

11'inci madde üzerinde izahat verecek miyiz?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Evet, 3212 sayılı Kanun'da Millî Savunma Bakanlığına verilmiş olan yetki...

ERHAN USTA (Samsun) - Yani ihdaslarda, çok affedersiniz...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Estağfurullah.

ERHAN USTA (Samsun) - İhdaslarda TRT'yle ilgili 4-5 tane madde getireceğiz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - O zamana kadar bekleyecekler mi?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Beklerler ya, bugün onun için gelmişler zaten.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - İzahat...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Konu onu bağlar mı?

ERHAN USTA (Samsun) - Yani bağlar, bağlamaz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bağlamaz yani.

ERHAN USTA (Samsun) - TRT Genel Müdürünün olması gerekmiyor mu?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Usta, bittiyse izahata devam edelim.

Buyurun, siz devam edin.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - 3212 sayılı Kanun'da Millî Savunma Bakanlığına verilmiş olan yetkilerin Savunma Sanayii Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan projelerdeki iş ve işlemlerde Savunma Sanayii Başkanına ait olması ve kişi güvenlik belgesinin Savunma Sanayii Başkanlığı personeli için aranmaması düzenlenmektedir. 3238 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin 4'üncü fıkrasıyla savunma sanayi projelerinin etkin, hızlı ve verimli yürütülebilmesini teminen Savunma Sanayii Başkanlığı personeli için 5202 sayılı Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu uyarınca düzenlenen kişi güvenlik belgesinin aranmayacağına yer verilmektedir. Mevcut hükümler kanuni düzenleme yapılmak suretiyle 3238 sayılı Kanun'a dercedilmektedir.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Söz talebi Erhan Usta Bey'de.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Ben açıklamadan acaba şeyi kaçırdım mı yoksa söylenmedi mi? Yani ne yapıldığını görüyoruz zaten, burada daha önce Bakana verilen yetki şimdi Başkana geçiyor; bunu niye yapıyoruz, gerekçesi ne?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Projelerin hızlı ve verimli...

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Daha önce kurum Bakanlığa bağlıydı.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi de nereye bağlı? Cumhurbaşkanlığına bağlı.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Şimdi, Cumhurbaşkanlığına bağlı, o yüzden yetkiyi Başkana veriyor.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Başkanlığa bağlı, Savunma Sanayii Başkanlığına geçiyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani o zaman onu anlıyorum, eskiden şeye değil...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Bakana bağlıydı.

ERHAN USTA (Samsun) - Eskiden Millî Savunma Bakanına mı bağlıydı yoksa Başbakanlığa mı bağlıydı?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Millî Savunma Bakanlığına bağlıydı.

ERHAN USTA (Samsun) - Daha önceden Başbakana bağlı değil miydi Savunma Sanayii Müsteşarlığı?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Millî Savunmaya bağlıydı.

ERHAN USTA (Samsun) - Öyle miydi? Yani "Cumhurbaşkanına verilmedi bu yetki, Başkana veriyoruz." diyorsunuz.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Savunma Sanayii Başkanına.

ERHAN USTA (Samsun) - Peki, aynı şeyi, o zaman "Cumhurbaşkanına verilen bazı yetkileri niye verdik?" dediğimizde bunu hatırlınızda tutun, tamam mı? Tutanaklara geçsin diye söyledim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Canbey, buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Evet, Başkanım, 13; kamu kurum ve kuruluşlarında idari hizmet sözleşmesiyle veya iş mevzuatına tabi uzman ve uzman yardımcısı istihdamına ilişkin usul ve esaslar bu maddeyle düzenlenmektedir. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 23'üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

703 sayılı KHK'nin 178'inci maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen ek 23'üncü maddeyle birlikte, devlet memuru istihdam edilmeyen kamu kurum ve kuruluşlarında iş mevzuatına tabi olarak veya sözleşmeli kariyer meslek personeli istihdam edilebilmesine imkân tanınmıştır. Bu durum Anayasa Mahkemesi tarafından "Yetki kanunu sınırının aşılmasından dolayı." diye iptal edilmiştir. Maddeyle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve gerekçesi dikkate alınarak 703 sayılı KHK'nin 178'inci maddesiyle getirilen bu hükümler kanuni düzenleme yapılmak suretiyle aynı şekilde 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye dercedilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

13'üncü maddeyle alakalı söz talebi var mı?

ERHAN USTA (Samsun) - Bir tane soru soracağım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani ben yanlış anlamadım değil mi? Maddeyi çalışırken şöyle not almışım: Memur istihdamı olmayan kurumlarda -İsmail Bey, siz de ona bir katkı verirsiniz sevinirim- idari hizmet sözleşmesi ya da iş mevzuatına tabi olarak uzman ve uzman yardımcısı istihdam edilme imkânı getiriliyor. 703'le getirilmiş, daha öncesinde olan bir şey değil, 703'le getirilen bir şey şimdi...

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Olanları toplu bir madde yapıyor.

ERHAN USTA (Samsun) - 703'ten önce var mıydı?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Vardı, dağınıktı mevzuatta.

ERHAN USTA (Samsun) - Öyle mi? Ha, başka bir yerlerdeydi. Bunun şeyi ne yani memur istihdamı yok buralarda ama uzman yardımcısı çalıştırılmı istiyoruz, öyle mi, olay bu mu?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yani Mesleki Yeterlilik Kurumu, KOSGEB, TSE gibi kurumlarda...

ERHAN USTA (Samsun) - Ha, oradaki uzman yardımcısı mesela, anladım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, başka bir söz talebi var mı?

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam, teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde...

Sayın Canbey, buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Evet, Başkanım, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren geçici mahiyetteki işlerde yerli ve yabancı personelin tam zamanlı, kısmi zamanlı veya projelerle sınırlı olarak sözleşmeyle istihdam edilebilmesi düzenlenmektedir bu maddeyle. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 26'nı maddesi başlığıyla bu değiştirilmiştir. Maddeyle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve gerekçesi dikkate alınarak 703 sayılı KHK'nin 178'inci maddesiyle getirilen bu hükümler kanuni düzenleme yapılmak suretiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye aynı şekilde dercedilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Söz talebi var mı?

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Benim burada itiraz ettiğim nokta bu 5 katı meselesi. Yani neyin 5 katı? Normal, bu maddenin dışında sözleşme ücret tavanı belirlenen geniş bir kitle var, anladığım kadarıyla, oradakilerin 5 katı kadar, bu madde kapsamında çalıştırılacaklara ücret

verme imkânımız olacak. Yani hani yabancı personel açısından falan belki düşünebiliriz bunu. Hani işte, yurt dışından genelde refah seviyesi yüksek bir ülkeden geliyorsa, bir Amerikalıyı getiriyorsan, işte, "Burada bu paraya çalışmaz." filan olabilir belki ama tabii, bu yerliler için de bu madde kapsamında yapılacak yerliler içerisinde var. Yani bunun bir şeyini bize açıklayabilir misiniz, bu 5 katını niye vermek durumundayız? Yani siz açıklayın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Aslında burada, şöyle, örneğin nükleer enerji gibi, TENMAK kuruluşu gibi çok özel nitelik gerektiren, özellikli ve normal bizdeki ücret skalası içerisinde istihdam edilemeyecek nitelikte ağırlıklı olarak personel çalıştırılması gereken birimlerde çalıştırılacak kişiler açısından böyle bir inisiyatif getirilmiş oluyor, bu sözleşme bedelinin 5 katı yani normal sözleşme ücretinin 5 katı. Şu anda o 43 bin liraydı değil mi, ne kadardı o?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - 44 bin.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - 44 binin 5 katı şeklinde.

ERHAN USTA (Samsun) - Peki, bu kapsamda şu anda bunun uygulaması var, ne kadar personele bu madde kapsamında...

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Efendim, uygulama sadece Devlet Arşivleri Başkanlığında var şu anda.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Evet, başka yok, 104 kişi orada.

ERHAN USTA (Samsun) - 104 kişi. Devlet Arşivlerinde mi var sadece?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Kendi kurumsal kanunundan kalma personel rejimi, uygulamaya çok geçmedi Sayın Vekilim.

ERHAN USTA (Samsun) - Ama bu anlaşılan yani nükleerden verdin ya örneği... Bunu açacağız, öyle anlaşılıyor şu anda, öyle mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - Uygulamaya fiilen pek geçmedi bu madde.

ERHAN USTA (Samsun) - Bu madde 703'te gelmiş bir maddedeymiş değil mi bu kısma?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - 703'te gelen şablondur, toplama madde yani eski dağınık olanı toplayan madde aslında ama fiilen pek uygulamaya geçmedi.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Mevzuata konuldu ama uygulamada yaygınlaşmadı, onu belirtmek isterim.

ERHAN USTA (Samsun) - Muhtemelen başınıza sıkıntı olacak.

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRÜ BİLAL ŞENTÜRK - Yok, şöyle: Bu 703'teyken bile rakam buraya kadar ulaştı yani bu yetki varken bile.

ERHAN USTA (Samsun) - Başka yerden gelmiş o da muhtemelen bilinmiyordu ama... Elbette bu alandan birileri girmeye çalışacak. Hani düzgün çalıştırılırsa faydası olur ama düzgün çalıştırılmazsa bu sefer başka bir adaletsizliğin de kapısı açılmış olur, onu görmek lazım. Bilmiyorum doğru mu yapılıyor, yanlış mı?

CUMHURBAŞKANLIĞI PERSONEL VE PRENSİPLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI ALİ YAVUZ BİRİNCİOĞLU - SGK'nin kanununda var.

ERHAN USTA (Samsun) - SGK'de bilişimciler için. Şimdi, SGK'nin kendi kanununda olunca bir şey değil de bunu bu kapsamda herhangi bir kurum da isteyebilir mi? İsteyebilir. Şunu söylemeye çalışıyorum: Yani şimdi, elbette, devletteki işleyişin nasıl olduğunu biliyoruz, hak etmediği hâlde bu kapsamdan birileri girip daha yüksek ücretlerle çalışma gibi bir noktaya giderse yarın bir gün, ondan sonra da işte, iş barışı bozulacak, sıkıntı çıkacak. Hani oralara düzgün bir süzgeç kullanılabilirse elbette normal şartlarda çalıştıramadığımız bir personelin çalıştırılması, 100-200 bin lira fazla para verirsın, "Önemli değil." dersin ama öyle çalışmadığı zaman da sıkıntı olur.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, dediğiniz risk yok mu? Elbette var. 40 küsur kurumun o şekilde istihdam etme imkânı ve yetkisi varken henüz bir kurumda yapılmış.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, değerli arkadaşlar, Türk bürokrasisine güveniyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman koymayalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bazen oluyor işte, bazen ihtiyaç oluyor.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - 703'ün mantığı "Geçici görevlendirmede bu sistemleri acaba birleştirebilir miyiz? Her teşkilat kanununda olmasın, toplu madde yapalım ve bir kalifikasyon sağlanmış olsun." idi. Dolayısıyla da başka kanunlarda olan şeyler deminki uzman yardımcısı meselesinde olduğu gibi, bunda olduğu gibi; ileride geçici görevlendirmeyi konuşacağız, orada olduğu gibi bir toplulaştırma yapılmaya çalışılmış ama bugüne kadar kanunlaştırılmadığı için de başka kanunlarda yine benzer hükümler kalmış, böyle bir eksiklik.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci madde...

Sayın Canbey...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Sayın Başkanım, kamu kurum ve kuruluşu teşkilatına ait görevlerin veya kadro pozisyonlarının diğer kurum veya birimlere devir işlemleri, diğer kamu kurum veya kuruluşlara atanmalarıyla yeni atandıkları kadro

veya pozisyonlardaki mali ve özlük hakları düzenlenmektedir. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 33'üncü maddesi başlığıyla düzenlenmiştir. 703 sayılı KHK'nin 178'inci maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen ek 33'üncü maddeyle kamu kurum ve kuruluşların teşkilatlarında gerçekleştirilen düzenlemelerin zorunlu kıldığı hâllerde Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kadro veya pozisyonları kaldırılan personel devrine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Söz konusu ek madde Anayasa Mahkemesi tarafından yetki kanununun sınırının aşılmasından dolayı iptal edilmiştir. Bu yeniden yapılan düzenlemeyle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve gerekçesi dikkate alınarak 703 sayılı KHK'nin 178'inci maddesiyle getirilen bu hükümler kanuni düzenleme yapılmak suretiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye dercedilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Söz talebi? Yok.

1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3067) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 15'inci maddesiyle değiştirilen 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 33'üncü maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "ile kurum" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Erdem
Konya

Hüseyin Altınsoy
Aksaray

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Altınsoy...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Önergeyle, istihdam fazlası personel olarak nakle tabi tutulan personelin atama tekliflerinde personel nakillerine ilişkin önceki uygulamalar gözetilmek suretiyle düzenleme yapılması öngörülmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16 ve 17'nci maddeyi müzakere açıyorum.

Sayın Canbey...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Sayın Başkanım, çalışma il müdürlerinin görevden alınmaları ve görevleri sona ermeleri durumunda mülga ek 18'inci maddenin bendi ve buna bağlı hükümlerin uygulanması öngörülmektedir.

17'nci maddede de Çalışma ve İş Kurumunda il müdürü kadrosunda bulunanların görevlerinin sona ermesi veya görevden alınma durumunda geçici 45'inci madde hükümlerinin uygulanmaya devam edilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, söz talebi? Yok.

16'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 16'nci madde kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

Evet, şimdi, değerli milletvekilleri, yürürlük maddesinden önce madde ihdası önergeleri vardır.

4 adet önerge ulaşmıştır, önergeleri okutup işleme alacağız.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

"YENİ MADDE: 11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

'Bu yayınlarda eşit süre ilkesine riayet edilir.'"

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Şöyle yapalım Sayın Başkanım, belki zamandan tasarruf edebiliriz: Önce bunlar, bu 4 tane madde ihdası önergemiz nereden çıktı diye baktığımızda, bizim İstanbul Milletvekilimiz Sayın Mustafa Cihan Paçacı'nın bu TRT Kanunu'yla ilgili bir kanun teklifi olmuştu. Malum, işte, muhalefetin getirdiği kanun teklifleri gündeme alınmadığı için biz bunları bugün yeri geldiği için TRT'yle ilgili olan hususlar yani TRT'nin bu işte, daha adil davranması ve bu kamusal gelirleriyle ilgili düzenlemeler içeren 4 tane madde ihdasımız var. Biraz da zamandan tasarruf sağlamak ve daha iyi ifade edilebilmesi açısından gerekçenin okutulması uygun olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Birinci önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) anayasal olarak tarafsız, bağımsız ve kamu yararı gözetilen bir yayıncılık anlayışıyla kamu hizmeti vermekle yükümlü bir kamu kurumudur.

2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nda, "kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe oluşabilmesi için kamuoyunu ilgilendirecek konularda yeterli yayın yapmak; tek yönlü, taraf tutan yayın yapmamak ve bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin, inanç veya düşüncenin menfaatlerine alet olmamak" TRT'nin genel yayın esasları arasında sayılmıştır. Ne var ki uzun

süredir TRT'nin bu temel ilkelerden uzaklaştığı, özellikle de siyasi yayınlarında iktidar partisi lehine taraflı bir tutum sergilediği, diğer bir ifadeyle egemen gücün sesi hâline geldiği açıkça görülmektedir. TRT, halkın tüm kesimlerinden topladığı vergilerle finanse edilmesine rağmen kamuoyunun gözleri önünde sadece iktidarın sesi hâline gelmiş, muhalefet partilerine ve farklı görüşlere ekranlarında yer vermemeyi sistematik bir hâle getirmiştir.

Kamu yayıncısının tüm siyasi parti açıklamalarının ve faaliyetlerinin haberleştirilmesi ve kamuoyuyla paylaşılması bağlamında eşit, adil ve tarafsız şekilde yayıncılık yapılması için özel bir düzenleme mevcut değildir. Verilen yasa teklifiyle bu eksikliğin giderilmesi amaçlanmaktadır.

11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun 20'nci maddesinin birinci fıkrasına bir cümle eklemekte ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır. Birinci fıkraya eklenen cümleyle, Cumhurbaşkanının ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin açıklama ve faaliyetlerinin yayınlaması hususunda eşit süre ilkesine uyması zorunlu hâle getirilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutup işleme alıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

"YENİ MADDE: 2954 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin ilk cümlesi; 'Cumhurbaşkanı adaylarının Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ve siyasi partilerin milletvekili genel ve ara seçimleri ile mahalli idarelerin genel seçimleri sırasında radyo ve televizyonlardan faydalanmaları, seçim propagandası yapmaları ve yükümlülükleri ile bu faydalanmanın esas, şekil ve şartları 26.4.1961 tarihli ve 298 sayılı, 10.6.1983 tarihli ve 2839 sayılı ve 18.1.1984 tarih ve 2972 sayılı, 19.01.2012 tarihli ve 6271 sayılı kanunlarda yer alan hükümlere tabidir.' şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

'Seçim dönemlerinde Cumhurbaşkanı adayları ve siyasi partilerden herhangi biri lehine olacak biçimde yayın yapılamaz. Haber ve bültenlerde Cumhurbaşkanı adaylarının ve siyasi partilerin açıklamalarına ve faaliyetlerine eşit sürede yer verilir.'"

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) anayasal olarak tarafsız, bağımsız ve kamu yararı gözetken bir yayıncılık anlayışıyla kamu hizmeti vermekle yükümlü bir kamu kurumudur.

2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanunu'nda, "kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe oluşabilmesi için kamuoyunu ilgilendirecek konularda yeterli yayın yapmak; tek yönlü, taraf tutan yayın yapmamak ve bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin, inanç veya düşüncenin menfaatlerine alet olmamak" TRT'nin genel yayın esasları arasında sayılmıştır. Ne var ki uzun süredir TRT'nin bu temel ilkelerden uzaklaştığı, özellikle de siyasi yayınlarında iktidar partisi lehine taraflı bir tutum sergilediği, diğer bir ifadeyle egemen gücün sesi hâline geldiği açıkça görülmektedir. TRT, halkın tüm kesimlerinden topladığı vergilerle finanse edilmesine rağmen kamuoyunun gözleri önünde sadece iktidarın sesi hâline gelmiş, muhalefet partilerine ve farklı görüşlere ekranlarında yer vermemeyi sistematik bir hâle getirmiştir.

Kamu yayıncısının tüm siyasi parti açıklamalarının ve faaliyetlerinin haberleştirilmesi ve kamuoyuyla paylaşılması bağlamında eşit, adil ve tarafsız şekilde yayıncılık yapılması için özel bir düzenleme mevcut değildir. Verilen yasa teklifiyle bu eksikliğin giderilmesi amaçlanmaktadır.

11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun 22'nci maddesinin ilk cümlesi değiştirilerek Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de genel ilkelere uyulması sağlanmaktadır. Yine, 22'nci maddeye eklenen fıkrayla, seçim dönemlerinde haber ve bültenlerde eşitlik ilkesine riayet edileceği hüküm altına alınmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

"YENİ MADDE: 2954 sayılı Kanunun mülga 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Madde 35 - Bu kanunun 26 ncı maddesi kapsamında yapılan her türlü ilan ve reklam gelirleri ile TRT tarafından düzenlenecek konser, temsil ve benzeri programlara giriş ücreti ve bu yerlerde yapılacak ilan ve reklamlardan elde edilecek gelirler ve her türlü ticari işlemler ve ortaklıklardan elde edilecek gelirler Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun gelirlerini oluşturur.'"

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), Anayasa ve ilgili yasal düzenlemeler gereği kamu yayıncılığı yapma sorumluluğuna sahip bir kurumdur. Bu sorumluluk başta tarafsızlık, eşitlik, nesnellik ve halkın doğru bilgilendirilmesi gibi temel ilkelere dayanır ancak genel yayın politikalarında TRT'nin tüm siyasi partilere eşit mesafede yaklaşmadığı ve kamusal yayıncılık ilkesinden saparak sadece iktidar partisi görüşlerini önceliklendirdiği kamuoyunun malumudur. Bu durum, kamu kaynaklarıyla

finanse edilen bir kuruluşun tüm vatandaşlara ve onların siyasi temsilcilerine eşit hizmet sunma yükümlülüğünü ihlal ettiği gibi demokratik toplum düzenine de zarar vermektedir. TRT'nin, tüm vatandaşlarımızın vergileriyle finanse edilen bir kamu kurumu olarak yalnızca belli siyasi anlayışa hizmet eder bir yayın politikası benimsemesi kamu kaynaklarının adil ve hukuka uygun kullanılmadığı yönünde ciddi tartışmalara neden olmaktadır.

Maddeyle, TRT gelirlerinin, sadece ilan ve reklam gelirleri ile TRT tarafından düzenlenecek konser, temsil ve benzeri programlara giriş ücreti ve bu yerlerde yapılacak ilan ve reklamlardan elde edilecek gelirler ve her türlü ticari işlemler ve ortaklıklardan elde edilecek gelirler olması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.
Son önergeyi okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

"YENİ MADDE: 3093 sayılı ve 4/12/1984 tarihli Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), Anayasa ve ilgili yasal düzenlemeler gereği kamu yayıncılığı yapma sorumluluğuna sahip bir kurumdur. Bu sorumluluk, başta tarafsızlık, eşitlik, nesnellik ve halkın doğru bilgilendirilmesi gibi temel ilkelere dayanır ancak genel yayın politikalarında TRT'nin tüm siyasi partilere eşit mesafede yaklaşmadığı ve kamusal yayıncılık ilkesinden saparak sadece iktidar partisi görüşlerini önceliklendirdiği kamuoyunun malumudur. Bu durum, kamu kaynaklarıyla finanse edilen bir kuruluşun tüm vatandaşlara ve onların siyasi temsilcilerine eşit hizmet sunma yükümlülüğünü ihlal ettiği gibi demokratik toplum düzenine de zarar vermektedir. TRT'nin, tüm vatandaşlarımızın vergileriyle finanse edilen bir kamu kurumu olarak yalnızca belli siyasi anlayışa hizmet eder bir yayın politikası benimsemesi kamu kaynaklarının adil ve hukuka uygun kullanılmadığı yönünde ciddi tartışmalara neden olmaktadır.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun en önemli gelir kalemini çeşitli biçimlerde vatandaşın alınan katkı payları oluşturmaktadır. Bu yasa teklifiyle, kamu yayıncılığı yapan bir kurum olarak TRT'nin gelir kaynaklarının yalnızca ilan ve reklam gelirleri, TRT tarafından düzenlenecek konser, temsil ve benzeri programlara giriş ücreti ve bu yerlerde yapılacak ilan ve reklamlardan elde edilecek gelirler ile ticari faaliyetlerinden ve ortaklıklarından elde edilecek gelirlerle finanse edilmesi öngörülmektedir. Hazırlanan kanun teklifiyle, TRT'nin kamu bütçesinden aldığı payla kamu kaynaklarının siyasi amaçlarla kötüye kullanılmasının önüne geçilmesi ve çeşitli ürün satışlarından sağladığı zorunlu gelirlere son verilmesi amaçlanmıştır.

Maddeyle, TRT'nin genel bütçeden pay alması; televizyon, cep telefonu, bilgisayar, tablet, kara taşıtları gibi ürünlerin satışından pay almasına yönelik hükümler kaldırılarak ve böylece doğrudan kamusal kaynaklara erişimi sona erdirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu düzenleme hem yayıncılık etiği hem de demokratik ilkeler açısından kamuoyunun güvenini artıracak, TRT'nin yayın politikalarını daha adil ve şeffaf hâle getirmeye yönelik önemli bir adım olacaktır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde kanun yapım tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematiğine uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin 12 Mayıs Pazartesi günü saat 13.00'e kadar verilmesini; kanun teklifinin Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak Sayın Resul Kurt, Sayın Hüseyin Altınsoy, Sayın Orhan Yegin, Sayın Ahmet Kılıç, Sayın Nilgün Ök, Sayın Ejder Açıkkapı, Sayın Yaşar Kırkpınar, Sayın Mustafa Baki Ersoy, Sayın Necmettin Erkan, Sayın Sami Çakır, Sayın Orhan Erdem, Sayın Mustafa Kalaycı, Sayın Seydi Gülsoy, Sayın Ertuğrul Kocacık, Sayın Ersan Aksu, Sayın İsmail Güneş'in belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Toplantıyı bitiriyorum, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.15